

III. FORELÆSNINGER, ØVELSER OG EKSAMINER

a. *Oversigt over de studerende,
der i året fra 1. oktober 1944 til 30. september 1945 er blevet
immatrikulerede.*

Dimitteret i 1921.....	1
— i 1925.....	1
— i 1930.....	1
— i 1931.....	2
— i 1932.....	4
— i 1933.....	1
— i 1934.....	2
— i 1935.....	6
— i 1936.....	5
— i 1937.....	8
— i 1938.....	17
— i 1939.....	22
— i 1940.....	25
— i 1941.....	31
— i 1942.....	50
— i 1943.....	38
— i 1944.....	162
— i 1945.....	1203
Fra fremmede universiteter eller skoler.....	14
Cand. polyt.....	2
Ialt...	1595

Iøvrigt henvises til den i efteråret 1945 udkomne »Liste over de immatrikulerede studerende, der følger undervisningen ved Københavns universitet i det akademiske år 1945-46« og til afsnittet »Eksamens- og årskarakterer ved studentereksamen i vedkommende årgang af »Meddelelser angående de højere skoler i Danmark«.

b. *Afholdte eksaminer.*1. TILLÆGSEKSAMEN I HENHOLD TIL KGL. ANORDNING AF
8. FEBRUAR 1908 MED SENERE ÆNDRINGER

Januar 1945: Latin: Der indstillede sig 2 stud. theol., af hvilke ingen bestod og 1 stud. mag., der bestod. Græsk: Der indstillede sig 25 stud. theol., af hvilke 23 bestod og 3 stud. mag., som alle bestod.

Juni 1945: Latin: Der indstillede sig 10 stud. theol., af hvilke 8 bestod, og 16 stud. mag., af hvilke 14 bestod. Græsk: Der indstillede sig 3 stud. theol., af hvilke 2 bestod, og 11 stud. mag., af hvilke 9 bestod.

2. ALMINDELIG FILOSOFISK EKSAMEN EFTER ANORDNING
AF 11. APRIL 1927

I året 1944-45 indstillede sig 945, af hvilke 730 bestod.

3. SÆRSKILT PRØVE I HEBRAISK

Januar 1945: Der indstillede sig 15 studerende, af hvilke 14 bestod.

Juni 1945: Der indstillede sig 25 studerende, af hvilke 18 bestod.

4. PRØVE I NYTESTAMENTLIG GRÆSK

Januar 1945: Der indstillede sig 1 studerende, der bestod.

Juni 1945: Der indstillede sig 1 studerende, der bestod.

5. TEOLOGISK EMBEDSEKSAMEN

Vinteren 1944-45: Der indstillede sig 39, 36 fuldendte eksamen.

Sommeren 1945: — — — 21, 21 — —

Ialt indstillede sig 60, 57 fuldendte eksamen.

Af disse fik 40 laudabilis og 17 haud illaudabilis.

Vinteren 1944-45.

Andersen, Henry Nikolaj (1937) 100 laud.
Andersen, Johanne Hermansen
(1937)..... 93 laud.
Andersen, Poul Mogens Stig (1938) 86 laud.
Bach, Henry Emil Pedersen
(1934)..... 67 haud.
Bisgaard, Ove (1939)..... 92 laud.
Blath, Svend Petersen (1938)..... 84 laud.
Bowmann, Sven Thomas (1935) 67 haud.
Böttern, Christian Wilhelm
(1937)..... 78 laud.
Christensen, Evald Emil (1938) 92 laud.
Christiansen, Regnar (1939) ... 109 laud.
Clausen, Svend Aage (1936) ... 56 haud.
Ellekilde, Holger Frederik (1938) 83 laud.

Emborg, Jørgen (1937)..... 100 laud.
Grymer, Svend Aage (1933).... 77 laud.
Haremst, Paul Hjorth (1938) .. 94 laud.
Heinemeier, Erik Vagn Nielsen
(1938)..... 103 laud.
Hermansen, Aage Peter (1938) . 80 laud.
Holm, Albert Viktor (1935) ... 79 laud.
Honoré, Paul (1938)..... 107 laud.
Hvidberg, Jacob Nørgaard (1938) 70 haud.
Iversen, Marinus Hauge (1938) 74 haud.
Jakobsen, Herluf (1937)..... 85 laud.
Jensen, Olav (1938)..... 92 laud.
Jørgensen, Kristian Kjær (1938) 91 laud.
Lauridsen, Frode Møller (1938) 92 laud.
Lindsborg, Niels Erik Gudmund
(1940)..... 89 laud.

Mølgaard, Frede Kristensen (1938).....	97 laud.	Colstrup, Helmer Emil Severin (1938).....	74 laud.
Nielsen, Kristian Kastberg (1938)	112 laud.	Engberg, Else (1939)	102 laud.
Nielsen, Svend Peter Nabe (1938)	69 laud.	Gregersen, Evald Marinus (1935)	60 laud.
Pedersen, Aksel Emil Nørager (1939).....	73 laud.	Hegelund, Helge (1932).....	91 laud.
Pedersen, Bengt Edvard (1936)	61 laud.	Jensen, Poul Immanuel (1937)..	74 laud.
Rudfeld, Jørgen Peter (1938)..	109 laud.	Johannessen, Carsten (1938)...	92 laud.
Stampe, Laurids Kristian (1938)	114 laud.	Jørgensen, Poul Immanuel (1939)	101 laud.
Wendelboe, Erik (1939).....	110 laud.	Knudsen, Knud Erik Henrik (1938).....	73 laud.
Vibe-Petersen, Valdemar (1931)	59 laud.	Krarup, Jakob Edvard (1937)..	71 laud.
Wolf, Johannes Adolf Colding (1937).....	64 laud.	Kristensen, Poul Anker Skjold- borg (1938).....	110 laud.
<i>Sommeren 1945.</i>		Laursen, Karl Magnus (1939)..	77 laud.
Andersen, Verner Zako Groth (1938).....	69 laud.	Madsen, Johannes (1940).....	57 laud.
Arendt, Rudolph (1938).....	113 laud.	Pedersen, Arne Pilgaard (1939)	80 laud.
Bak, Karl Hjardemaal (1928)..	58 laud.	Sandel, Stig Hans Gustaf (1930)	90 laud.
Borella, Giovanni Bernardo (1938)	88 laud.	Thomsen, Niels Bækgaard (1938)	87 laud.
		Vig, Jørgen Laursen (1938)....	101 laud.
		Ørsted, Børge (1939)	97 laud.

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1944-45.

1) Nye testaments bifag: Grundene for og imod Mathæusevangeliets apostoliske affattelse. 2) Kirkehistorie: a) (Gl. ordning og maksimum) Janzenismen og Pascal. b) (Minimum) Danmarks kirkehistorie fra 1825-1854. 3) Nye testaments eksegese: Filippibrevet 1, 15-26 (incl.) 4) Gamle testaments eksegese: a) (Gl. ordning) Genesis 4, 17-26 (incl.). b) (Maksimum) Genesis 3, 14-24 (incl.). c) (Minimum) Genesis 8, 13-22 (incl.). 5) Dogmatik: At udvikle forskellen mellem romersk-katolsk og evangelisk-luthersk trosbegreb med særligt hensyn til læren om retfærdiggørelsen og de gode gerninger. 6) Etik: En fremstilling og vurdering af Kants etiske hovedtanker.

Sygeeksamen for 2 kandidater.

1) Nye testaments bifag: Apokalypsens forfatter og affattelsestid. 2) Kirkehistorie: Reformationen i England. 3) Nye testaments eksegese: 2. Cor. 10,7-16 (incl.). 4) Dogmatik: En sammenlignende redegørelse for romersk-katolsk og evangelisk-luthersk opfattelse af boden og skriftemålet.

Sommeren 1945.

1) Nye testaments bifag: Grundene for og imod Efeserbrevets paulinske autenti. 2) Kirkehistorie: a) (Gl. ordning og maksimum) Kirke og stat fra Diokletian til Theodosius den Store. b) (Minimum) Tiggerordenerne og deres betydning for den katolske kirke. 3) Nye testaments eksegese: Markus 8, 34-9, 1 (incl.) + Mathæus 16, 24-28 (incl.) + Lukas 9, 23-27 (incl.) (Huck-Lietzmann: § 123). 4) Gamle testaments eksegese: a) (Gl. ordning) Amos 9, 1-10 (incl.) eller, hvis denne tekst ikke er opgivet som læst, da: Jesaja 41, 1-10 (incl.) b) (Maksimum) Jesaja 5, 1-7 (incl.) c) (Minimum) Genesis 20, 1-12 (incl.). 5) Dogmatik: En redegørelse for grundtankerne og motiverne i den objektive og subjektive forsoningslære. 6) Etik: En redegørelse for de problemer, som bønnen om timelige og åndelige goder rummer.

6. JURIDISK EMBEDSEKSAMEN, STATSVIDENSKABELIG EKSAMEN
SAMT EKSAMEN I FORSIKRINGSVIDENSKAB OG STATISTIK

a. Juridisk embedseksamen.

Vinteren 1944-45: Der indstillede sig 109, 108 fuldendte eksamen.

Sommeren 1945: — — — 116, 96 — — —

Ialt indstillede sig 225, 204 fuldendte eksamen.

Af disse fik 160 første karakter, 37 anden karakter 1 og 7 anden karakter 2.

Vinteren 1944-45.

Aabo, Borge Christian (1937).....	12,00 første	Hasløv, Else Giovanine (1938).....	12,00 første
Amelung, Henning Carl Garde (1936).....	11,40 anden 1.	Heede, Julius (1935).....	11,67 første
Andersen, Anders Hansen (1938).....	11,43 anden 1.	Heeno, Birthe (gift Larsen) (1938).....	12,40 første
Andersen, Borge (1939) ..	12,40 første	Heilesen, Christian Bentsen (1938).....	11,67 første
Andersen, Christian Peter Jørgen Stig (1938).....	11,67 første	Hjerting, Inga-Lisa Knudsen (1934).....	11,93 første
Andersen, Just Frederik Gerhard (1934).....	11,93 første	Holten, Hans Thorkil (1937).....	11,80 første
Andersen, Kai Nørgaard (1938).....	12,13 første	Hove, Peter (1933).....	9,93 anden 2.
Andersen, Knud Christian (1938).....	12,40 første	Høyer-Petersen, Jens Valdemar (1939).....	12,00 første
Andersen, Niels Lundkvist (1938).....	11,87 første	Jacobsen, Paul (1935) ..	12,00 første
Arnholz, Mogens (1939) ..	12,47 første	Jelsbech, Leif Christian (1938).....	12,00 første
Aumont, Hans Louis (1935)	10,73 anden 1.	Jensen, Ernst Vilhelm (1937).....	11,20 anden 1.
Bache, Erik (1937).....	11,40 anden 1.	Jepsen, Jens Marinus (1933).....	10,53 anden 2.
Bang-Nielsen, Oluf (1938)	11,47 anden 1.	Jepsen, Kjeld Pape Escherich (1939).....	12,53 første
Biering, Hans Adolf (1938)	11,67 første	Jespersen, Bent (1939)...	12,27 første
Binzer, Henry (1932) ..	11,73 første	Jespersen, Knud Frederik (1934).....	11,67 første
Christensen, Erik (1938) ..	13,53 første	Jørgensen, Thorvald Clausen (1937).....	12,67 første
Christensen, Svend Aage Otto (1936).....	11,67 første	Kaa, Hans Egon (1936) ..	13,07 første
Christensen, Tage Bay (1932).....	11,93 første	Kock, Flemming (1937) ..	11,67 første
Christiani, Torben Gudmann (1936).....	11,33 anden 1.	Koefoed, Jens Munk (1938)	11,80 første
Danielsen, Daniel Pauli (1933).....	11,47 anden 1.	Kragh-Heidemann, Poul Anker Dagfinn (1936) ..	11,47 anden 1.
Djurhuus, Johan Frits (1937).....	11,80 første	Larsen, Emilie Ring (1936)	11,67 første
Drechsel, Jørgen (1939) ..	12,53 første	Larsen, Ernst Christian (1936).....	12,13 første
Fedderson, Lilian (1937) ..	11,07 anden 1.	Larsen, Ernst Helge (1933)	11,20 anden 1.
Feilman, Steffen (1935) ..	11,67 første	Larsen, Kurt Cornelius (1938).....	12,60 første
Folkmar, Jørgen Harboe (1938).....	12,53 første	Lebech, Hans (1932).....	10,67 anden 1.
Grove-Rasmussen, Mogens Eugene (1929).....	11,33 anden 1.	Lenler, Arvid Aage (1938)	12,67 første
Halleløv, Johannes (1937)	12,33 første	Lerche, Flemming Ferdinand Harald (1937) ..	11,87 første
Hansen, Arne Victor (1938)	14,47 første	Lersey, Jørgen Ulrik (1938)	12,80 første
Hansen, Johannes Andreas (1933).....	11,93 første	Lindgaard, Ove Johan Peter (1935).....	11,73 første
Harhoff, Georg Frederik Krogh (1938).....	12,67 første	Linnet, Peer Flemming (1936).....	12,27 første

Horsfeldt, Erik (1938)....	11,67 første	Nielsen, Erik Niels Kristian Sjøgren (1939)	12,47 første
Jacobsen, Henning Bech (1932).....	10,93 anden 1.	Nielsen, Ove Ingvar Kong- strup (1938)	12,47 første
Jacobsen, Thorvald Gjer- luf (1937).....	11,80 første	Nielsen, Søren Lørup (1939)	12,73 første
Jensen, Aage (1936)	12,07 første	Olson, Inga Luthera (1939)	13,13 første
Jensen, Gerda Thaanum (1939).....	11,80 første	Paludan-Müller, Torben (1936).....	11,20 anden 1.
Jensen, Jørgen Asger (1937)	10,73 anden 1.	Pedersen, Niels Christian Tyndeskov (1935)	12,60 første
Jensen, Jørgen Theodor Borge (1938).....	12,33 første	Reisler, Gunnar (1937)...	11,00 anden 1.
Johnsen, Bjarne (1938) ..	12,33 første	Rhedin, Christian (1939) .	12,20 første
Kahlke, Wilhelm Johannes (1939).....	12,93 første	Ringberg, Aase (1937)....	11,93 første
Kaysen, Svend Vilhelm (1939).....	11,73 første	Sandager, Erik (1938) ...	11,67 første
Kiorboe, Carl William Otto (1938).....	11,13 anden 1.	Schionning, Bent (1939)..	12,33 første
Knudsen, Holger Heinert (1938).....	11,67 første	Schjerbeck, Johan Henrik (1937).....	11,20 anden 1.
Knudsen, Niels (1936)	11,33 anden 1.	Schmidt, Bertel Emil (1939)	12,33 første
Koefoed, Jørgen Bøjesen (1938).....	11,67 første	Schou, Jørgen (1938)	13,20 første
Koefoed-Petersen, Otto Nikolaj (1919)	11,67 første	Sebber, Aase Agnete Ohrt, f. Christensen (1935) ...	11,13 anden 1.
Krog-Meyer, Mogens (1938)	12,60 første	Simonsen, Gunnar (1939).	13,07 første
Kørst, Kai Nis (1938)....	11,67 første	Smidt, Jens Lauesen (1933)	12,13 første
Lamprecht, Jørgen (1936).	11,67 første	Stahlschmidt, Erik Otto (1939).....	11,73 første
Larsen, Anders Anton (1937).....	10,47 anden 2.	Stefánsson, Johannes Han- sen (1939)	12,67 første
Larsen, Vagn Tofte (1938)	11,20 anden 1.	Stephensen, Páll (1937) ..	12,00 første
Lassen, Anker (1941)....	11,67 første	Svendsen, Terkel Lukmann (1939).....	11,73 første
Lindtner, Jørgen (1939)..	12,47 første	Tejsen, Tage (1938)	11,67 første
Lund-Larsen, Thorvald (1938).....	11,80 første	Thisted, Ejvind (1938)...	12,33 første
Lyksted, Kai Rahtgen (1936).....	12,20 første	Thulesen, Paul (1938)....	11,73 første
Lützen, Bent (1938).....	11,67 første	Thye, Erik Munch (1938).	11,67 første
Lærkner, Jørgen (1939)...	12,27 første	Wellejus, Henning (1938).	11,67 første
Meilvang, Carl August (1939).....	12,00 første	Werner, Bent (1936).....	11,00 anden 1.
Munk, Jørgen (1939)	11,93 første	Willerup-Petersen, Kirsten (1935).....	12,47 første
Nielsen, Axel Winther (1938).....	10,47 anden 2.	Voigt, Karen Margrethe (1935).....	10,53 anden 2.
Nielsen, Bent (1937).....	11,93 første	Wolff-Sneedorff, Aage (1939).....	11,67 første
		Vorum-Petersen, Povl (1935).....	10,40 anden 2.
		Zieler, Erik Birger (1939).	12,07 første

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1944-45.

Eksamens 1ste del.

Efter kgl. anordning af $13/7$ 1937:

1. Hotelejer Henning Hansen i Helsingør skylder sin slagter Svend Severinsen 1200 kr. for leverede varer, og da han ikke kan betale, udsteder han et rentefrit gældsbevis på det angivne beløb, der skal kunne kræves betalt nårsomhelst efter forløbet af 5 år efter gældsbevisets udstedelse. Gælden sikres ved pant i hotellet. Beviset udstedes den 3. april 1920 og tinglyses den 8. april s. år.

Den 1. juli 1920 afgår Svend Severinsen ved døden og efterlader sig en søn Sigurd Severinsen som eneste arving. Den 13. april 1927 afgår Henning Hansen ved døden og efterlader sig to sønner Hans og Henrik Hansen,

der skifter privat. Hotellet overtages af Hans Hansen, medens Henrik Hansen får et tilsvarende kontant beløb. Den 12. oktober 1942 finder Sigurd Severinsen ved et tilfælde pantebrevet. Kan han kræve henholdsvis Hans og Henrik Hansen for de 1200 kr., og kan han søge fyldestgørelse i hotellet, hvis beløbet ikke betales.

2. Hvornår kan efter dansk ret et erlagt beløb, som ikke skyldtes, kræves tilbage og hvornår ikke?
3. Hvornår ifalder en minister, der har afholdt en ubevilget udgift, erstatningsansvar, når efterbevilling af udgiften nægtes?
4. Borgmesteren i X-købing henvendte sig personlig til indenrigsministeren i anledning af, at byrådet ønskede at optage et lån på 200.000 kr. Under samtalen meddelte ministeren samtykke til optagelse af lånet og udtalte, at samtykket ville blive skriftlig bekræftet. Da ministeren efter nogle dages forløb anmodede departementschefen om at drage omsorg for den skriftlige ekspedition af sagen, overbeviste departementschefen ham om, at samtykket ikke burde være meddelt, hvorefter ministeren telegrafisk tilbagekaldte samtykket.
Er denne tilbagekaldelse gyldig?
5. I hvilke henseender er den internationale domstols dom i sagen om Østgrønlands retsstilling af interesse til belysning af almindelige folkeretlige problemer?

Efter kgl. anordning af 19/7 1944:

1. Kan en forening eller foreninger af en vis art forbydes ved lov?
2. Hvorvidt ifalder en minister, der har afholdt en ubevilget udgift, erstatningsansvar, når efterbevilling af udgiften nægtes?
3. Borgmesteren i X-købing henvendte sig personlig til indenrigsministeren i anledning af, at byrådet ønskede at optage et lån på 200.000 kr. Under samtalen meddelte ministeren samtykke til optagelse af lånet og udtalte, at samtykket ville blive skriftlig bekræftet. Da ministeren efter nogle dages forløb anmodede departementschefen om at drage omsorg for den skriftlige ekspedition af sagen, overbeviste departementschefen ham om, at samtykket ikke burde være meddelt, hvorefter ministeren telegrafisk tilbagekaldte samtykket.

Er denne tilbagekaldelse gyldig?

4. Kan ejeren af et hønseri og ejeren af en sølvrævefarm forhandle henholdsvis æg og sølvræveskind af egen eller andres produktion?
5. Hvorvidt er det foreneligt med grundloven, at en lov a) udelukker domstolene fra at påkende spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser, b) bestemmer, at en forvaltningsmyndigheds skønsmæssige afgørelse kan indbringes for domstolene?
6. I hvilke henseender er den internationale domstols dom i sagen om Østgrønlands retsstilling af interesse til belysning af almindelige folkeretlige problemer?

Eksamens 2den del.

1. Hvorvidt kan en sagfører uden særlig bemyndigelse fra eller godkendelse af sin klient hæve eller forlige en ham til udførelse betroet sag?
Hvorledes hvis klienten positivt har forbudt sagføreren at hæve eller forlige sagen?
2. Den 1. februar 1944 opstod der brand i A's ejendom. Den af politiet foretagne undersøgelse gav til resultat, at branden måtte antages opstået som

følge af, at en i laden værende elektromotor havde været under spænding og var løbet varm. Der blev derefter rejst politisag mod *A* for overtrædelse af stærkstrømsreglementet, idet det af anklagemyndigheden blev gjort gældende, at *A* efter benyttelsen af motoren havde undladt at afbryde en knivafbryder i laden. Ved dommen frifandt *A*, idet dette ikke fandtes bevist. Senere meddelte imidlertid *A*'s brandforsikringsselskab, at det havde besluttet at foretage en afkortning i brandskadeerstatningen på grund af *A*'s uagtsomhed, idet selskabet måtte anse det for godtgjort, at *A* havde undladt at afbryde knivafbryderen.

Kan *A* under en civil sag mod brandforsikringsselskabet kræve brandskadeerstatningen udbetalt uden afkortning under henvisning til frifindelsesdommen?

3. Hvorvidt kan en tredjemand påanke en udlægsforretning, en tvangsauktion eller en arrestforretning?
4. Hvad forstås ved udtrykket »tilegnelse« i strfl. §§ 276, 277 og 278 nr. 1?
5. *A*, der i mange år har været forelsket i frk. *B*, erfarer den 26. juni, at hun er blevet forlovet, og at hun den 5. juli skal vies i en kirke i Aalborg. *A* beslutter i jalousi, at han, hvis ægteskabet virkelig indgås, vil dræbe frk. *B* ved indgangen til kirken som en demonstration. Den 2. juli køber han en revolver med ammunition, og den 3. s. m. rejser han med tog fra sit hjemsted København til Aalborg, hvor han indlogerer sig. Næste dag hæves forlovelsen, og det meddeles i de lokale blade, at vielsen ikke vil finde sted. Den 5. juli vender *A* derpå tilbage til København.

Kan *A* straffes?

6. En arbejdsløs typograf indkøber en beholdning af ubrugte ældre numre af ugeblade af uskadelig karakter og udsender derefter et cirkulære til en række gymnasieelever, hvori han tilbyder »pikant lektüre«, der tilsendes »diskret« mod indsendelse af kr. 2 i frimærker. Til de, der reflekterer på dette tilbud, fremsender han 5-6 eksemplarer af ugebladene.

Hvorvidt kan typografen straffes?

Eksamens 3die del.

1) Teoretisk opgave: Der ønskes en redegørelse for hovedlinjerne i dansk rets stilling til spørgsmålet: eksstinktion-vindikation ved overdragelse af løsøre i tiden efter Chr. V.s Danske Lov.

2) Almindelig opgave:

1. Hvorvidt har en umyndiggørelse i formueretlig henseende af en person, der mangler evnen til at handle fornuftmæssigt, selvstændig betydning?
2. Den 9. juni 1944 indgår legetøjshandlerske, enkefru Alice Hansen, født Potmarck, ægteskab med grosserer Theodor Nielsen.

Er hun under ægteskabet, hvor hun fortsætter sin erhvervsvirksomhed, berettiget til at kalde sig: a) Fru Hansen; b) Fru Potmarck; c) Fru Potmarck-Hansen; d) Fru Potmarck Nielsen; e) Fru Potmarck-Nielsen?

Kan hun under ægteskabet eller i tilfælde af separation eller ægteskabets ophør ændre det engang valgte familienavn?

3. Hvorvidt har ved gaver mellem ægtefæller konkurslovens § 28 selvstændig betydning ved siden af æskl. II. § 33?
4. *A* indrømmer *B* en langvarig brugsret over sin faste ejendom, hvorom behørig tinglysning finder sted; senere overdrager *B* (lovligt) brugsretten til *C*, uden at denne disposition lyses.

Kan *C*'s ret anfægtes af henholdsvis *A*'s og *B*'s kreditorer?

5. Hvorvidt og i bekræftende fald hvornår kan en panthaver i en mundtlig fordring søge fyldestgørelse ved at indtale denne?
6. *D* havde den 2. januar 1943 udstedt et gælds-brev til *K* eller ordre for et lån på 4000 kr. at betale med 2000 kr. den 1. juli 1943, 1000 kr. den 1. oktober 1943 og 1000 kr. samt renter den 3. januar 1944. Han betalte rettidig de første 2000 kr., men ikke mere. *K* rykkede ham flere gange, og i henhold til telefonaftale sendte *D* den 20. november 1943 med posten 2000 kr. med renter til dækning af, hvad han endnu skyldte efter gælds-brevet. Det viste sig senere, at *K* allerede i august 1943 havde håndpantset gælds-brevet til en bank til sikkerhed for en større gæld, der ikke blev betalt. Dette fik *D* først at vide den 5. januar 1944.

Kan banken kræve de 2000 kr. og renterne af *D*?

7. Kasserer Karlsen, hvis indbo delvis var brændt, søgte hos pengeudlåneren Pels et lån mod sikkerhed i den brandforsikringssum, han ventede at få. Pels afslog at låne ham penge, men købte fordringen for 2000 kr. og fik policen overgivet med påtegnet transport på erstatningen. Efter hans rimelige skøn tilkom der i det mindste Karlsen 2200 kr. i erstatning, men det var sandsynligt, at erstatningen ville blive adskilligt højere. Den blev 3000 kr. Karlsen gik med på købet, fordi han for enhver pris skulle skaffe 1800 kr. for at dække en kasse-mangel, og Pels mærkede, at Karlsen gik ind på hans tilbud, fordi han var i en alvorlig knibe. Da erstatningen var fastsat, overdrog Pels policen og fordringen til sagfører Svendsen til dækning af et salærkrav på 3000 kr. Inden beløbet blev udbetalt, meddelte Karlsen imidlertid selskabet, at hans transport var ugyldig ifølge lovgivningens regler og krævede de 3000 kr. udbetalt. Svendsen, der havde været i god tro, fastholdt sin ret og hævdede, at transporten var gyldig, og at han ialfald havde erhvervet fordringen. Selskabet deponerede derfor beløbet i Nationalbanken til fordel for den berettigede.

Hvem har ret til beløbet, og hvem kan den berettigede rejse sag imod for at få sin ret fastslået?

3) Konkret opgave:

Den 20. oktober 1911 oprettede ægtefællerne fabrikant Holger Møller og hustru Anna, f. Thomsen af Roskilde i anledning af deres forestående ægteskab sålydende:

»Ægtepagt og testamente.

1. Der skal intet formuefællesskab finde sted mellem os, men alt, hvad enhver af os indbringer i ægteskabet eller fremtidig erhverver, det være sig ved selverhverv, ved arv eller gave eller på hvilken som helst anden måde, skal være dens særlige ejendom, som har indbragt eller erhvervet det.
2. Såfremt der, når en af os afgår ved døden, ingen livsarvinger findes efter os, skal den længstlevende være den førstafdødes eneste og universelle arving.

Af hensyn til stemplingen bemærkes, at vor samlede formue ikke udgør 5000 kr.

Nærværende dokument, der begæres tinglæst, underskriver vi for notarius publicus.«

I januar 1922 indlagdes hustruen, der i nogen tid havde lidt af en sindssygdom, på et sindssygehospital, hvor hun siden har haft ophold, og i december s. år erklærede overlægen hendes sindssygdom for uhelbredelig; han oplyste, at hun var fuldstændig sløv og ude af stand til at hjælpe sig selv.

I året 1926 besluttede fabrikant Møller sig til at gøre forandring i den testamenteriske bestemmelse fra 1911. Der var ingen børn i ægteskabet, og han, der på dette tidspunkt foruden indbo ejede aktiver til samlet værdi af ca. 22.000 kr., ønskede at begunstige sine slægtninge. I et samtidigt brev til sin broder Adolf Møller skrev han, at han anså forudsætningerne for det tidligere gensidige testamente for bristede, da samlivet mellem ham og hustruen havde været hævet i over 4 år, og da der på grund af hustruens lidelse ikke var nogen udsigt til en genoptagelse af samlivet, ligesom han gik ud fra, at hustruen ikke ville have nogen som helst nytte af en eventuel arv efter ham.

Den 16. marts 1926 oprettede han derefter for to særlig tilkaldte vidner sålydende kodicil, der påførtes dokumentet af 20. oktober 1911:

»Underskrevne fabrikant Holger Møller tilbagekalder herved for mit vedkommende foranstående testamenteriske bestemmelse af 20. oktober 1911 og bestemmer, at der, i det omfang lovgivningen tillader, skal forholdes med mine efterladenskaber på følgende måde:

1. Min broder Adolf Møller af København skal arve 10.000 kr.
2. Min broder Andreas Møller af Roskilde skal arve 4000 kr. Skulde han være død, tilfalder arven hans børn til lige deling.
3. Min søster Gerda Henriksen, f. Møller, af Nyborg skal arve 4000 kr.
4. Min broder Axel Møller af København skal arve 2000 kr.

Hvad der yderligere måtte findes efter mig, skal ligeligt fordeles mellem mine ovennævnte søskende.«

Fabrikant Møller gav ikke sin hustru, der som anført stadig opholdt sig på sindssygehospitalet, meddelelse om genkaldelsen af det gensidige testamente.

Efter at fabrikant Møller i året 1930 havde flyttet sin virksomhed til København, og efter at han havde optaget sin broder Adolf som kompagnon, oprettede han under 5. april 1934 for notaren i København sålydende kodicil, der ligeledes påførtes dokumentet af 20. oktober 1911:

»Underskrevne fabrikant Holger Møller gør herved følgende tilføjelse og ændring til foranstående kodicil af 16. marts 1926:

Ad punkt 1. Den sum, som min broder Adolf skal arve, forhøjes til 20.000 kr.
Ad punkt 4. Den min broder Axel tillagte sum på 2000 kr. skal i stedet for tilfalde frøken Grethe Møller, datter af Adolf Møller.«

I året 1935 afgik såvel broderen Andreas Møller som søsteren Gerda Henriksen ved døden. Andreas efterlod sig to børn fødte henholdsvis 1914 og 1916, og Gerda efterlod sig ligeledes to børn fødte henholdsvis 1927 og 1928.

Fabrikant Holger Møller døde i København den 1. juni 1944, og hans bo toges under offentlig skiftebehandling af Københavns byrets skifteafdeling. Afdøde, der i årenes løb, navnlig efter at hans virksomhed var flyttet til København, i betydelig grad havde forøget sin formue, efterlod sig en arvebeholdning på 180.000 kr.

På skiftet er der opstået tvivl om, hvorledes afdødes efterladenskaber skal falde i arv. Værgen for afdødes hustru, som under skiftebehandlingen er blevet umyndiggjort, påstår hustruen anerkendt som eneste arving under påberåbelse af, at den testamenteriske bestemmelse af 20. oktober 1911 ikke er gyldig tilbagekaldt. Afdødes broder Adolf Møller påstår, at han, efter at de anordnede legater er udredet, bør anerkendes arveberettiget til resten af arvebeholdningen, idet han anfører, at han, efter at broderen Axel er slettet som arving ved kodicillen af 1934, er den eneste overlevende af afdødes søskende, der kan komme i betragtning. Børnene efter Andreas Møller og værgen for børnene efter Gerda Henriksen påstår arvebeholdningen delt således, at først legaterne udredes, og at resten derefter deles i fire lige store dele, der tilfalder henholdsvis Adolf Møller, Andreas Møllers børn, Gerda Henriksens

børn og Axel Møller. Broderen Axel Møller påstår arvebeholdningen delt lige mellem Adolf og ham, efter at legaterne er udredet; subsidiært slutter han sig til søskendebørnenes påstand.

Hvilke nærmere betragtninger kan de stridende parter antages at gøre gældende, og hvorledes bør tvisten afgøres og arvebeholdningen fordeles?

Sommeren 1945.

Eksamens Iste del.

1. Der ønskes en *kort og præcis* besvarelse af følgende spørgsmål fra folkeretten:
 - a. Hvori består principielt forskellen mellem de retlige og de politiske fremgangsmåder til bilæggelse af tvistigheder mellem stater?
 - b. Hvori består forskellen mellem voldgift og dom?
 - c. Kan private personer optræde som parter i et søgsmål for en international ret?
2. Nævn eksempler på, at grundloven er forandret ved selvstændig sædvane-
retsdannelse.
3. Kan det ved lov bestemmes, at der til at beklæde stillingen som justits-
minister udkræves juridisk embedseksamen med første karakter?
4. En kongelig udnævnt, under Finansministeriet sorterende tjenestemand i
provinsen, der havde fået tilsagn om en overordnet stilling i privat virksomhed, ansøgte under henvisning hertil om afsked. Det fremgik af ansøgningen, at han ikke gjorde krav på pension. Finansministeriet svarede, at det på grund af visse ekstraordinære forhold ikke mente at kunne give afkald på ansøgerens arbejdskraft. Et fjerdingår senere, da forholdene havde ændret sig således, at ministeriet mente at kunne undvære tjenestemanden, afskedigedes han ved kgl. resolution fra den 1. i næste måned at regne. I mellemtiden havde det imidlertid vist sig, at tjenestemandens ansættelse i den private virksomhed ikke lod sig gennemføre, hvorfor han protesterede mod afskedigelsen, som han anså for ugyldig. Subsidiært gjorde han krav på pension.
Hvorvidt må der gives tjenestemanden medhold?
5. Hvad forstås ved begrebet »øvrighedsmyndighed« i grdl. § 70?

For kandidater, der aflagde eksamen i Sverige:

1. En tyveårig smedsvend Svend Nielsen køber hos firmaet »Auto« en brugt
motorcycle for 1500 kr., at betale afdragsvis med 100 kr. månedlig, og underskriver sædvanlig afbetalingskontrakt. Han bruger bl. a. motorcyclen til at køre til og fra teknisk aftenskole. Da han har betalt fem afdrag, fortryder han købet og bevæger sin fader og værge, Karl Nielsen, til at forlange handelens tilbagegang, således at han får sine 500 kr. tilbage mod at tilbagelevere motorecylen.
»Auto«, der ikke havde grund til at tro, at Svend Nielsen ikke var myndig, protesterer herimod, idet firmaet særlig gør gældende, at det i alle tilfælde må have ret til at beholde de 500 kr., som Svend Nielsen har betalt af sin arbejds løn.
Hvorledes vil sagen være at afgøre?
2. Hvorvidt kan en kautionist til sin frigørelse påberåbe sig forandringer i forholdet mellem hovedmanden og kreditor?
3. Hvornår anses ejendomsretten for overgået ved salg af en hest eller et parti kaffe?
4. Kan et gensidigt testamente mellem ægtefæller ensidig tilbagekaldes, medens de begge lever?

Eksamens 2den del.

1. Kan det ved dom bestemmes, at instrumenta sceleris skal inddrages i medfør af straffelovens § 77 1. stk. 1), når det under sagen oplyses,
 - 1) at de tilhørte gerningsmanden og en anden person i forening,
 - 2) at gerningsmanden senere har afhændet dem til en godtroende erhverver, eller
 - 3) at de i gerningsøjeblikket var undergivet trediemands gyldigt stiftede underpanteret?
2. Hvad forstår man ved, at en forbrydelse har fremrykket fuldbyrdelsesmoment, og har dette nogen strafferetlig betydning?
3. Frk. A har gentagne gange over for sin forlovede chauffør Madsen fremsat ønske om, at han skal forære hende en kjole, som hun har set i en forretning. Da han til sidst indrømmer, at han ingen penge har, anmoder hun ham om at pantsætte et hende tilhørende radioapparat og købe kjolen til hende for det beløb, han får for apparatet, og Madsen efterkommer hendes anmodning. Dagen i forvejen er der gjort udlæg i radioapparatet af en af hendes kreditorer, hvilket Madsen er vidende om.

Kan frk. A og chauffør Madsen straffes, og under hvilke bestemmelser må i bekræftende fald det af dem udviste forhold henføres?

4. Under hvilke betingelser kan formuerettigheder, som ellers kunne gøres til genstand for udlæg, undtages herfra ved privat viljesbestemmelse?
5. I 1943 købte cigarhandler Nielsen en cigarforretning af et aktieselskab. Det bestemtes i aftalen, at Nielsen skulle være pligtig at tilbagesælge forretningen til selskabet, hvis han ikke kunne overholde betalingsvilkårene. I 1944 måtte Nielsen som følge heraf tilbagesælge forretningen, og inden 8 uger derefter gik han fallit.

Hvorvidt vil aktieselskabet kunne tilpligtes at afgive det overdragnes værdi til konkursboet?

6. En bortebleven sømands hustru, der er hans eneste arving, ønsker at anlægge sag efter forordn. 11. september 1839 til erhvervelse af ejendomsdom over hans efterladenskaber, der beløber sig til ca. 3000 kr. Samtidig ønsker hun at opnå skilsmisedom.

Kan dette ske under samme retssag?

For kandidater, der aflagde eksamen i Sverige:

1. Under en for underretten verserende sag påstod A i henhold til en fremlagt specificeret regning dom over B til betaling af 136 kr. 85 øre for udført arbejde m. v. I første retsmøde mødte B personlig og påstod sig frifundet, idet han redegjorde for forskellige indsigelser, han havde mod regningen, hvilket tilførtes retsbogen. Sagen udsattes til partsforklaring og domsforhandling. Under denne udeblev B, medens A gav møde og afgav en iøvrigt udokumenteret partsforklaring, der var ganske i strid med den af B i første retsmøde afgivne redegørelse for indsigelserne. Retten optog herefter sagen til dom. Næste dag mødte B, der havde husket fejl af datoen for domsforhandlingen og begærede sagen reassumeret.

Hvorvidt vil sagen under disse omstændigheder kunne reassumeres?

2. I hvilket omfang kan en fogedret eller en skifteret omgøre sine kendelser?
3. En kvinde påstod under anbringende af, at hun i de sidste 3 år, uden at der mellem dem var sluttet nogen kontrakt, havde været husbestyrerinde hos en nu afdød købmand, dennes bo dømt til at betale sig løn for det nævnte tidsrum af 75 kr. mdl., altså ialt 2700 kr. Arvingerne påstod frifindelse under henvisning til, at den pågældende kvinde i den senere tid

havde samlevet med købmanden som dennes hustru. Nærmere oplysninger kunne ikke skaffes.

Hvem bør bære risikoen for den foreliggende mangel på beviser?

4. Hvorvidt er kriminalstatistikken, der indeholder oplysninger om antallet af pådømte og anmeldte forbrydelser, et sandt udtryk for den virkelige kriminalitet i samfundet?
5. A har i januar 1941 modtaget et anonymt brev indeholdende forskellige grove ærefornærmende sigtelser mod A. Han begærer i henhold til strfl. § 275, sidste pkt. straks sagen undersøgt af det offentlige og den skyldige straffet, men da det ikke lykkes at udfinde gerningsmanden, bliver sagen i april henlagt af statsadvokaten.

I februar 1943 erfarer A, at Brevet er skrevet af T, og i marts s. år begærer han undersøgelsen genoptaget og T straffet. I juli s. år sætter statsadvokaten T under tiltale med påstand om straf efter strfl. § 268, subsidiært efter § 267 stk. 1, og i alle tilfælde med påstand om, at de fornærmelige udtalelser kendes ubeføjede.

Hvorvidt kan disse påstande gennemføres?

6. A, der er i trykkende pengeforlegenhed, henvender sig til B om et lån på 1000 kr., som B går ind på at yde A, imod at denne udsteder forskrivning for beløbet med rente 10 pct. årlig og mod, at A's velstående fader tegner sig som selvskyldnerkautionist på gældsrevet. A erklærer hertil, at det vil være ham umuligt at skaffe den forlangte kaution, idet faderen flere gange tidligere har forstrakt ham med store beløb og sidste gang har udtalt, at han under ingen omstændigheder vil fortsætte. B, der går ud fra, at en falsk kautionserklæring under de foreliggende omstændigheder vil byde ham samme garanti som en ægte, forestiller A, at han roligt kan skrive faderens navn under en kautionserklæring, idet faderen nok vil betale, når det kommer til stykket.

I henhold hertil underskriver A en kautionserklæring med faderens navn på gældsrevet, overgiver dette til B og modtager lånet.

Ved forfaldstid er A ude af stand til at betale.

- a. B truer A med at anmelde ham til politiet, såfremt A ikke betaler. Det lykkes A ved en vens hjælp at skaffe pengene, hvorefter han modtager gældsrevet tilbage i kvitteret stand.
- b. Det lykkes ikke A at skaffe beløbet, hvorefter B henvender sig til A's fader, meddeler ham, at sønnen falskeligt har underskrevet hans navn på en kautionserklæring og truer med at anmelde sønnen til politiet for dokumentfalsk, såfremt han ikke får sine penge. Af frygt for at A i modsat fald skal blive straffet, betaler faderen beløbet.

Hvorvidt er straffelovens bestemmelser om dokumentfalsk og afpresning anvendelige under de ad a. og ad b. angivne forudsætninger?

Eksamens 3die del.

1) Teoretisk opgave:

Hvorvidt kan en person, over hvis formuegenstand en anden har rådet uden hjemmel, rejse krav mod den anden på hel eller delvis skadesløsholdelse?

For kandidater, der aflagde eksamen i Sverige:

Der ønskes en redegørelse for:

1. i hvilket omfang det danske tinglysningssystem, forsåvidt angår fast ejendom, har gennemført grundsætningen om tingbøgernes negative troværdighed,

2. hvorledes tinglysningslovens § 3 skal fortolkes og afgrænses,
3. i hvilket omfang transport af middelbare rettigheder over en fast ejendom skal tinglyses.

2) Almindelig opgave:

1. En motorvogn, der førtes af ejerens chauffør, stødte sammen med et vognmand Vang tilhørende hestekøretøj, der blev kørt af Vangs kusk. Der fandtes begået lige store fejl af chaufføren og kusken. Ved sammenstødet blev kusken dræbt og hestevognen og trediemands radiogrammofon, der var under transport med hestevognen, blev ødelagt. Kuskenes enke, vognmand Vang og ejeren af radiogrammofonen rejste erstatningskrav overfor motorvognens ejer. Efter hvilke regler må erstatningsspørgsmålene afgøres?

Ville det medføre andre resultater, hvis det var uoplyst om chaufføren havde udvist nogen fejl?

2. Grosserer Sørensen blev umyndiggjort 2. januar, og der skete tinglysning herom 5. januar. Allerede 3. januar henvendte Sørensen sig i Klausens kunsthandel om salg af et maleri, og forretningens bestyrer, der modtog henvendelsen, tog straks ud til Sørensens hjem og købte i god tro maleriet for 2000 kr., som han straks betalte til Sørensen, der brugte beløbet. Da kunsthandelen 6. januar sendte bud efter maleriet, havde værgen taget det i varetægt, og han nægtede at udlevere det. Klausen, der ikke hver dag kom i forretningen, fik først sidstnævnte dag meddelelse om forhandlingerne med Sørensen.

Kan Klausen kræve maleriet udleveret?

Ville det gøre nogen forskel, om Klausen på grund af bekendtskab med Sørensens familie havde kendt umyndiggørelsen, før købet af maleriet fandt sted?

3. Hvorvidt forekommer i gældende ret, uanset t.l. § 1, eksempler på, at rettigheder over fast ejendom beskyttes uden tinglysning?
4. Efter at *A* ved skøde af 1. marts 1945 har solgt sin faste ejendom til *B*, indrømmer han den 3. s. m. *C*, der er uvidende om salget, en servitut over ejendommen. Den 4. marts får *B* kundskab herom, og den 5. s. m. anmelder han skødet til lysning.

Kan *C* forlange, at *B* skal respektere servituten?

5. En velhavende grosserer hensidder i uskiftet bo med sine to døtre, fru *A* og fru *B*. Da fru *A*'s mand, *A*, er meget forgældet, og da der i ægteskabet består formuefællesskab, ønsker grosserereren at hindre, at den arv, der ved hans død bliver at udbetale, nogensinde skal komme *A*'s kreditorer til gode. Han træffer derfor en ordning, hvorved fru *A* giver afkald på sin fædrene og mødrene arv, og han opretter derefter et testamente, hvori fru *A*'s søn, *C*, indsættes som arving til halvdelen af det uskiftede fællesbo, idet han samtidig udtaler håbet om, at sønnen altid vil støtte sin moder økonomisk, så hun ikke lider nød. Denne ordning tiltrædes af fru *B* og meddeles *C*.

Vil den testamentariske disposition kunne opretholdes ved grossererens død?

Vil *C* kunne protestere mod, at fru *A* inden grossererens død aftaler med denne, at arveafkaldet og testamentet annulleres?

6. Hvorvidt kan en umyndig forpligtes igennem en veksler?
7. I enkelte lande eksisterer der forbud mod, at protestanter og katoliker indgår ægteskab med hinanden, i enkelte andre lande forbud mod, at en person, der er skilt på grund af utroskab, gifter sig med den person, med

hvem ægteskabsbrudet er begået. Hvilken betydning vil det have, at to udlændinge, som ønsker at indgå ægteskab med hinanden her i landet, og som omfattes af forbudsbestemmelserne, har bopæl eller statsborgerret i lande, hvor sådanne forbud gælder?

For kandidater, der aflagde eksamen i Sverige:

1. *B* fik ved trusel om skandalisering *A* til at udstede et gældsbrev på 2000 kr. Det var stilet til *B* eller ordre og skulle betales med 1000 kr. 2. januar 1943 og med 1000 kr. 1. marts 1943. Da *A* ikke betalte, håndpantatte *B* 10. marts 1943 gældsbrevet til *T*, der modtog det i god tro.
Kan *A* dømmes til at betale til *T*?
2. De tre brødre, *A*, *B* og *C*, der i henhold til lovgivningens arve regler havde arvet en fast ejendom efter deres fader, købte af *S* en landbrugsmaskine på afbetaling ved en kontrakt, som de underskrev alle tre. Da der resterede 6000 kr. af købesummen, kom *A* i vanskeligheder. Han henvendte sig til sine forretningskreditorer, derunder *S*, og fik dem til at gå med til en akkord på 50 pct. *B* og *C* blev ikke underrettet herom. *A* kunne dog intet betale.
Hvor meget kan *S* afkræve *B*?
3. Hvorledes er en tilbageholdelsesret i løsøre beskyttet overfor ejerens kreditorer og overfor andre, der måtte have middelbare rettigheder i genstanden?
4. Hvorvidt kan i tilfælde af en interessents død hans arvinger være berettiget eller forpligtet til at indtræde i et ansvarligt interessentskab?
5. Grosserer Georg Rasmussen indgår i 1920 ægteskab med Anna Sørensen, uden at der da eller senere oprettes ægtepagt. I ægteskabet er der to børn født i 1921 og 1923. Ved tinglyst skøde af 11. september 1925 køber Rasmussen villaen Lemchesvej 50, matr. nr. 36 ax og 37 dy med et samlet areal af 2500 m² for 86.000 kr.

I 1938 ophæves samlivet. Rasmussen flytter til en lejlighed på Østerbro, medens hustruen bliver boende med børnene i villaen. Til hustruens og børnenes underhold betaler Rasmussen 1000 kr. om måneden, ligesom han herudover betaler de villaen påhvilende skatter og prioritetsydelse.

Efter at Rasmussen sommeren 1942 forgæves har søgt skilsmisse efter § 55 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning af 30. juni 1922, bortsælger han i november 1942 en del af villaejendommen, nemlig matr. nr. 37 dy, der udgør den nærmest stranden beliggende del af grunden og har et areal af 1500 m², for en købesum af 30.000 kr. til en roklub, der vil flytte sit klubhus hertil. Roklubben får sit skøde tinglyst 18. januar 1943.

Da roklubben i marts 1943 begynder at lade foretage byggearbejder på grunden, bliver fru Rasmussen bekendt med mandens salg af denne. Hun protesterer straks herimod under påberåbelse af, at villaens værdi for hende og børnene vil blive væsentlig forringet, hvis en så stor del af grunden frasilles. I april 1943 anlægger hun retssag mod roklubben for at få handelen omstødt. Roklubben hævder at have været i fuldkommen god tro, og at Rasmussen har været berettiget til at frasælge strandgrunden uden at behøve at indhente fru Rasmussens samtykke hertil. Klubbens bestyrelse havde intet kendskab til, at grosserer Rasmussen var gift. Den havde set arealkortet, men havde ikke været på grunden før købet skete. Klubbens sekretær havde beset grunden og fundet den egnet til formålet.

Sekretæren forklarer som vidne, at han en dag forud for købet havde været på ejendommen. Han havde ringet på døren, men der var ingen hjemme. Han havde godt bemærket en navneplade, hvorpå der stod Georg og Anna Rasmussen, og var derfor klar over, at sælgeren måtte være gift,

men han havde ikke tillagt dette nogen betydning og havde ikke omtalt noget herom ved sagens forelæggelse for bestyrelsen, hvoraf han iøvrigt ikke var medlem.

Hvorledes vil retssagen være at afgøre?

6. Den 6. maj 1938 opretter fabrikant Carl Fidov testamente for notaren i København, hvorved han indsætter Naturfredningsforeningen som sin universalarving, dog at hans mangeårige husholderske skulle nyde renten af 25.000 kr., der for hendes livstid skulle båndlægges under Overformynderiets bestyrelse.

Da han den 26. april 1944 afgår ved døden, findes det til ham af notarialkontoret udleverede eksemplar af testamentet i hans skrivebordsskuffe med følgende påtegning, skrevet med hans karakteristiske håndskrift:

»Da jeg i de senere år har fået megen interesse for blindesagen, er det mit ønske at Danmarks Blindesamfund skal arve mig.

København, den 15. januar 1944.

Carl Fidov.«

Den 23. januar 1944 rammes Fidov af et slagtilfælde; han bliver indlagt på hospital, hvor han henligger lammet og ude af stand til at tale indtil sin død.

Testators nærmeste slægtning, hans nevø Poul Jensen, som han i en årrække ikke har haft forbindelse med, hævder at være berettiget til hele arven efter ham, idet han bestrider at der foreligger nogen endelig og gyldig testamentarisk disposition. Herimod rejses der indsigelse af Naturfredningsforeningen, Blindesamfundet og husholdersken.

Hvorledes vil tvisten være at afgøre?

7. I hovedtræk at redegøre for de i nordisk konvention af 6. februar 1931 (bekendtgørelse nr. 323 af 28. december 1931) § 3 indeholdte internationalprivatretlige bestemmelser om retsvirkningerne af ægteskab og påpege nogle væsentlige forskelligheder i forhold til almindelig dansk international privatret.

3) Konkret opgave:

Gartner Peter Lund henvendte sig i 1937 til købmand Jens Møller om køb af et af ham i nogle år forpagtet stykke jord med drivhus m.v., matr. nr. 2a af Søby, stort 2 tdr. land, idet det var hans agt at søge statslån, dels til jordkøbet, dels til opførelse af et beboelseshus og to drivhuse. I en slutseddel af 8. januar 1938 blev købesummen »for den nøgne jord« sat til 4000 kr., der skulle betales ved skødets udstedelse; men Møller betingede sig udenfor slutsedlen et yderligere vederlag af 4000 kr., sikret ved pant i ejendommen med bygninger efter statslånene. Statens jordlovsudvalg bevilgede i februar 1938 Lund statslån: 4000 kr. til køb af jorden og 13.000 kr. til bygninger, hvilke lån først kunne udbetales, når pantebreve fra Lund til staten var behørig tinglyst.

I juli 1938 afsluttede gartner Lund akkord med to håndværkere – i det følgende betegnet med *H* – murer Steen og tømrer Berg, der skulle have transport på byggelånet, om opførelse af bygningerne for 14.000 kr., nemlig 8000 kr. til Steen for beboelseshuset og 6000 kr. til Berg for drivhuse og centralvarmeanlæg. Byggearbejdet skulle tilses og godkendes af vedkommende husmandsbrugskommission – i det følgende betegnet med *K* – og være fuldført senest 1. november 1938, og et forskud på $\frac{1}{3}$ af byggelånet kunne efter *K*'s bestemmelse udbetales, når bygningerne var under tag. *H*, der herefter anså deres retlige stilling for sikret, uanset at Lund endnu ikke havde tinglyst adkomst, hvilket de gik ud fra blev ordnet ved *K*'s medvirkning, påbegyndte

straks arbejdet. På *K*'s henstilling blev der den 8. november 1938 mellem Lund og Møller oprettet et betinget skøde med købesum 4000 kr. at erlægge, når jordlånet blev udbetalt, hvilket Lund skulle foranledige snarest muligt.

Byggearbejdet skred således fremad, at drivhusene i det væsentlige var færdige i oktober 1938, ligesom beboelseshuset den 1. oktober var under tag; men da der ikke blev ydet *H* forskud og de erfarede, at udbetaling på byggelånet ikke kunne ske, fordi Lunds papirer på jorden ikke var i orden, fortsattes arbejdet kun med formindsket kraft, indtil det i december standsede på grund af frost.

Gartner Lund – der vil have følt sig brøstholden, fordi drivhuse og varmeanlæg ikke var færdige til brug den 1. november 1938, og som tvivlede om at kunne gennemføre foretagendet – afgav til købmand Møller en sålydende erklæring af 17. januar 1939: »Da jeg undertegnede, som forholdene ligger, ikke ser mig i stand til at overtage det af dig købte gartneri, skal jeg herved meddele dig, at du kan betragte handelen som annulleret fra min side«.

Imidlertid var statslåns pantebrevene i januar 1939 sendt til underskrift hos en sagfører, der repræsenterede statskassen, og den 20. januar underskrev Møller på sagførerens kontor endeligt skøde på betingelse af, at sagføreren af lånebeløbet tilbageholdt købesummen 4000 kr., hvad denne lovede ham; men da Lund – som det må antages efter opfordring af sin svigerfader, gård-ejer Holm – nogle dage senere meddelte sagføreren, at han i alt fald for tiden ikke ønskede statslånene gennemført, og handelen med Møller følgelig ikke blev berigtiget, anlagde tømrer Berg sag mod Lund, der udeblev under sagen, og som ved dom af 31. maj 1939 blev tilpligtet for udført arbejde at betale til Berg 6000 kr. med renter.

Lunds svigerforældre, gårdejer Holm og hustru, der efter lånesagens stranding ønskede at hjælpe Lund, traf den 15. juni 1939 aftale med Møller om køb af ejendommen, for hvilken Lund så skulle være bestyrer. I slutseddelen af 16. s. m. tog Møller forbehold om, at et eventuelt ansvar overfor *H* skulle overtages af køberen; men herom skulle der intet indføres i skødet af s. d. Ved dette skøde overdrog Møller til fru Holm som særeje ejendommen med bygninger for 8000 kr., hvoraf 4000 kr. betaltes kontant, medens der for restbeløbet gaves Møller 1. prioritets panteret i ejendommen. Skødet blev den 19. juni indleveret til tinglysning og sammen med pantebrevet for 4000 kr. lyst den 20. s. m.

Efter at tømrer Berg den 19. juni 1939 på grundlag af fornævnte dom havde ladet foretage udlæg i ejendommen med forbehold af trediemands mulige bedre ret, og efter at de to *H* gennem tinglysning af skødet til fru Holm var blevet klare over, at de betydelige værdier, som de havde tilført grunden, uden vederlag var unddraget dem, foranledigede de Lunds bo taget under konkursbehandling den 29. september 1939, hvorhos de anmeldte Lund, Møller og fru Holm for bedrageri, hvilket medførte en længere, resultatløs undersøgelse. Under denne havde jordlodden og bygningerne henligget ubenyttet; men i juli 1940 påbegyndte fru Holm restaurering og færdiggørelse af bygningerne, hvilket medførte en udgift af 7800 kr., hvoraf dog ca. 2000 kr. efter hendes mening vedrørte arbejder udenfor akkorden med *H*. – Gartneriet kom her-efter påny i drift med Lund som bestyrer.

I maj 1941 vedtoges det i Lunds konkursbo at anlægge sag mod Møller og fru Holm til omstødelse af den mellem dem indgåede handel, og den 17. juli s. år udstedte *H*, der var hovedkreditorer i boet og tilsammen repræsenterede ca. 90 pct. af de anmeldte fordringer, en erklæring om, at de var indforstået med, at provenuet af retssagen indgik i boet til fordeling mellem kreditorerne.

Konkursboet har under sagen påstået Møller og fru Holm dømt til in solidum *enten* at udrede en erstatning til boet af 12.000 kr. svarende til værdien af det

af *H* udførte arbejde *eller* at annullere den mellem dem indgåede handel, således at boet erholder skøde på ejendommen matr. nr. 2a af Søby uden hæftelser mod at tilsvare 4000 kr., subsidiært 8036 kr., nemlig det af fru Holm betalte beløb af 4000 kr. plus det nedenfor anførte beløb af 4036 kr.

De sagsøgte Møller og fru Holm har påstået frifindelse.

Til støtte for sin påstand har konkursboet anført, at Lunds oftnævnte erklæring af 17. januar 1939 ikke indeholder et endeligt afkald på jord og bygninger, og at et sådant afkald også ville være betydningsløst overfor Møllers udstedelse af skøde til Lund den 20. s. m. Den af Møller til fru Holm den 16. juni 1939 foretagne overdragelse er derfor en ulovlig disposition, som, da både Møller og fru Holm var bekendt med håndværkernes stilling, må medføre solidarisk pligt for dem til enten at betale erstatning eller tilbageføre ejendommen til boet på Lunds vegne.

De sagsøgte, Møller og fru Holm, har til begrundelse af deres frifindelsespåstand i første række gjort gældende, at konkursboet ikke er rette sagsøger, idet det under sagen rejste krav må afgøres under en mod dem af *H* anlagt sag. Videre har de anført, at det skyldes *H*'s egen uforsigtighed, at de ikke har fået deres arbejde betalt, idet de *dels* ved arbejdets påbegyndelse vidste, at Lund ikke havde tinglyst adkomst, og at han intet ejede, *dels* ikke har fuldført arbejdet til den aftalte tid, hvorved der er påført Lund tab. Hvad særlig angår Lunds erklæring af 17. januar 1939 har de sagsøgte hævdet, at den indeholder et endeligt afkald på jorden. Overdragelsen fra Møller til fru Holm har derfor været lovlig.

Møller har yderligere påberåbt sig, *dels* det af ham i slutsedlen af 16. juni 1939 tagne forbehold angående et eventuelt ansvar overfor *H*, *dels* at han ikke har modtaget noget vederlag for de på jordlodden opførte bygninger.

Under domsforhandlingen har Lund forklaret, at det ikke var hans mening med erklæringen af 17. januar 1939 at overlade Møller de opførte bygninger; men han tænkte sig, at der til grund og bygninger skulle komme en anden køber, hvorfor han ikke ville stå i vejen.

Møller har forklaret, at han regnede med, at Lund ved den oftnævnte erklæring endelig afstod jorden til ham, men ikke med, at bygningerne blev hans.

Fru Holm og hendes mand har forklaret, at de var på det rene med, at *H* efter fru Holms køb af ejendommen ikke ville få nogen betaling for deres arbejde, idet Lund intet ejede, men de mente, at de ikke havde nogen forpligtelse overfor *H*, der alene kunne gøre deres krav gældende overfor Lund.

Under sagen har to retslig udmeldte syns- og skønsmænd ansat bygningernes værdi forinden de af fru Holm i 1940 iværksatte arbejder til 12.000 kr. og udtalt, at der efter deres mening i december 1938 skulle bruges 4036 kr. til at bringe bygningerne i den stand, de skulle have efter akkorden med *H*.

Der ønskes en prøvelse af parternes anbringender og en begrundet besvarelse af, hvorledes retstvisten bør afgøres.

For kandidater, der aflagde eksamen i Sverige:

Sagfører Søren Svendsen, der var 63 år gammel og sad i en mindre sagførerforretning på Frederiksberg, som han passede uden medhjælp, blev den 25. juni 1943 påkørt af et automobil; han blev væltet og slog hovedet, men var ikke bevidstløs.

Da han tilsyneladende ikke pådrog sig alvorligere skade, søgte han ikke læge. Han kom imidlertid efter påkørslen til at lide af stadig hovedpine samt af søvnløshed, træthed og hukommelsestab, uden at hans ydre optræden dog påvirkedes heraf på en sådan måde, at hans forretningsforbindelser fæstnede

sig herved. I henhold til en efter hans død af en sagkyndig læge efter obduktionen afgivet erklæring, der tiltrådtes af retslægerrådet, må det antages, at Svendsen ved ulykkestilfældet havde pådraget sig en forværring af en i forvejen tilstedeværende hjerneforkalkning med småblødninger i hjernevævet, og lægen udtalte, at det ikke var usandsynligt, at Svendsen i tiden mellem ulykkestilfældet og dødens indtræden i stigende grad havde været ude af stand til at bedømme rækkevidden af sine handlinger.

Da han, der i det følgende kaldes Svendsen, den 14. august 1943 pludselig afgik ved døden, viste der sig at være stor uorden i hans forretningsførelse fra ulykkesdagen at regne. Bøgerne var fra da af ikke førte, breve henlå uåbnede, og der fandtes uindløste checks.

Svendsen havde et intimt samarbejde med sin svoger, ejendomskommissionær Frandsen, og de havde bl. a. sammen et mindre byggeføretagende og havde i den anledning stiftet et ejendomsaktieselskab »Hjortevangen« A/S, der i det følgende kaldes aktieselskabet.

I bestyrelsen sad foruden Svendsen og Frandsen en tredjemand, der dog overhovedet ikke siden stiftelsen havde haft noget at gøre med aktieselskabet. Ifølge aktieselskabets vedtægter tegnedes det af hvert bestyrelsesmedlem alene, og som aktieselskabets postadresse var Svendsens kontor angivet ved anmeldelsen. Svendsen førte aktieselskabets bøger, men de var ikke ført, siden han kom til skade.

Gårdejer Georg Grundesen havde solgt byggegrunden til aktieselskabet og havde derfor fået et pantebrev i ejendommen på 15.000 kr. Han havde iøvrigt aldrig benyttet Svendsen som sagfører, og gjorde det heller ikke ved den lejlighed. Byggeføretagendet var financieret af Industribanken på Frederiksberg, der i flere rater havde ydet et byggelån på ialt 30.000 kr. Frandsen havde den 10. juli 1943 på aktieselskabets vegne købt det nysnævnte pantebrev af Grundesen for 95 pct. af dets pålydende. Grundesen havde mod kvittering fra aktieselskabet ved Svendsen udleveret pantebrevet efter at have forsynet det med sin underskrift med åben plads for eventuel transport eller kvittering til udslettelse. Han fik løfte om betaling, når transporten eller udslettelsen var tinglyst.

Samme dag henvendte Svendsen og Frandsen sig i banken med anmodning om køb af pantebrevet, som de foreviste og angav tilhørte aktieselskabet, og banken købte pantebrevet for dets pålydende. Betalingen skete ved, at 5000 kr. krediteredes aktieselskabets byggelånskonto, og ved at banken overleverede en af den på Nationalbanken trukken check, stor 10.000 kr., udstedt til ihændeoveren. For betalingen af 15.000 kr. udstedte aktieselskabet kvittering ved Svendsen. Svendsen, der også ved andre lejligheder havde ordnet mindre prioritetssager for banken, lovede denne at drage omsorg for, at transportpåtegning på pantebrevet blev udfyldt, og at transporten stempledtes og tinglystes. Ved Svendsens død fandtes pantebrevet i hans pengeskab, uden at der var foretaget nogetsomhelst med det, og det samme var tilfældet med checken. Både Grundesen og banken havde – hver for sig – rykket Svendsen mange gange, men uden resultat.

Foruden det førømtalte byggelån opnåede aktieselskabet hos banken et lån, stort 5000 kr., i henhold til kassekreditkontrakt af 1. juli 1943 med en søn af Svendsen, direktør Karl Svendsen af Ringkøbing, som kautionist. Som vitterlighedsvidner på direktør Karl Svendsens underskrift var anført Frandsen og Svendsen (sagfører Søren Svendsen), og denne sidste havde også på aktieselskabets vegne underskrevet kassekreditkontrakten. Alle underskrifter bar stedbetejnelsen Frederiksberg og datoen 1. juli 1943, men direktør Karl Svendsens underskrift var falsk. Kassekrediten blev hævet med 2000 kr.

den 1. juli og 3000 kr. den 8. juli 1943 ved checks, underskrevne af aktieselskabet ved Frandsen.

Frandsen erkendte senere at have forbrugt beløbene til egen fordel; han forklarede, at han havde fået kontrakten udleveret i banken for at få Svendsens og direktør Karl Svendsens underskrifter, idet han angav, at denne sidste netop den dag var på besøg hos faderen. Om tilvejebringelsen af Søren Svendsens underskrift forklarede han, at han havde fået Svendsen til at skrive sit navn de to steder, denne havde underskrevet, idet Svendsen, når Frandsen bad ham underskrive, uden videre gjorde dette, antagelig fordi han – i den tilstand han var i – ville undgå at få en nærmere forklaring, som han ikke fattede. Efter at Svendsen havde underskrevet, påførte han – Frandsen – falskelig Karl Svendsens underskrift, ligesom han selv underskrev til vitterlighed.

Banken oplyste, at da den fik kassekreditkontrakten tilbage fra Frandsen den 1. juli 1943, sendte den i overensstemmelse med sin praksis samme dag uden følgeskrivelse en bekræftet kopi af kassekreditkontrakten, hvorpå også kautionen med kautionistens og vitterlighedsvidnernes navne var anførte, i anbefalet brev til direktør Karl Svendsen, Ringkøbing.

Da denne, der jo intet kendte til kautionen, fik bankens brev den 2. juli 1943, forsøgte han straks, men forgæves at komme i telefonisk forbindelse med faderen. Han gik ud fra, at det var faderen eller onklen (Frandsen), der havde forfalsket hans navn, men ønskede ikke at foretage sig noget overfor banken for ikke at foranledige politianmeldelse mod faderen eller onklen. Han havde aldrig haft nogen forbindelse med banken eller aktieselskabet, og mente han kunne betragte sagen som sig uvedkommende.

Senere blev han urolig, og den 6. juli 1943 rejste han til København og opsøgte faderen næste dag, men da han så, at han ikke kunne gennemføre en fornuftig samtale med ham, fik han fat i onklen, Frandsen, der sagde, at det var Svendsen, der havde begået falskneriet, men til sikkerhed for enhver risiko overgav Frandsen Karl Svendsen et på aktieselskabets navn lydende pantebrev, stort 5000 kr., der tiltransporteredes Karl Svendsen. Der oprettedes samtidig et dokument, hvorefter aktieselskabet stillede Karl Svendsen pantebrevet til sikkerhed for enhver skyld. Det viste sig iøvrigt senere at være aldeles værdiløst.

Den 27. august 1943 erklæredes aktieselskabet konkurs efter begæring af en række håndværkere, der ikke havde kunnet få deres tilgodehavender hos det dækkede.

I Svendsens bo, der behandledes efter skiftelovens kap. 3, var der et nettooverskud på ca. 13.000 kr., bortset fra de erstatningskrav, som eventuelt kan rejses mod boet i anledning af de her behandlede forhold.

Frandsen blev arresteret den 25. august 1943, sigtet for bedrageri og falsk, og viste det sig, at han intet ejede.

I aktieselskabets konkursbo var der – bortset fra pantebrevet på de 15.000 kr. og checken på de 10.000 kr. – ikke andre aktiver end det ufuldendte byggeforetagende; dets værdi dækkede ikke de tinglyste pantebreve, således at håndværkerne havde betydelige udækkede krav.

Såsnart banken fik kendskab til Svendsens død og forholdene i hans forretning, meddelte den den 16. august 1943 Nationalbanken, at checken på de 10.000 kr. ikke måtte udbetales, uden at den gav ordre herom.

Der opstår nu forskellige tvistigheder mellem banken, Grundesen, aktieselskabets konkursbo, Svendsens dødsbo og direktør Karl Svendsen.

Grundesen kræver at få pantebrevet tilbage, subsidiært at få checken på de 10.000 kr. udleveret, medens banken hævder at være berettiget til at få

pantebrevet udleveret mod betaling af checkens beløb enten til Grundesen eller til konkursboet.

Konkursboet bestrider pantebrevets udlevering og hævder subsidiært at have krav på checkens beløb 10.000 kr.

Endvidere kræver banken hos direktor Karl Svendsen erstatning 5000 kr. som følge af det tab, den har lidt ved at stole på rigtigheden af kautionserklæringen på kassekreditkontrakten. Karl Svendsen påstår sig frifunden og forbeholder sig iøvrigt regres mod faderens dødsbo for det beløb, som han måtte blive dømt til at udrede til banken.

Også banken og Grundesen forbeholder sig at rejse erstatningskrav mod Svendsens dødsbo for de tab, som de eventuelt måtte lide som følge af de ovennævnte dispositioner, hvortil Svendsen har medvirket. Dødsboet afviser ethvert krav under hensyn til det om afdødes psykiske tilstand oplyste.

Der ønskes nu en begrundet redegørelse for retsstillingen med hensyn til de forskellige krav, som kan rejses i anledning af det passerede. Der kan bortses fra renter og omkostninger.

β. Statsvidenskabelig embedseksamen.

Vinteren 1944–45: Der indstillede sig 12,	12	fuldendte eksamen.
Sommeren 1945: — — — 16,	15	— — —
Ialt indstillede sig 28,	27	fuldendte eksamen.

Af disse fik 13 første karakter, 11 anden karakter.

Vinteren 1944–45.

Birk, Svend Aage Bengaard (1934).....	186 ¹ / ₂	anden
Henriksen, Søren Kristian (1935).....	187 ¹ / ₂	anden
Hermann, Mogens Vilhelm (1938).....	184 ¹ / ₂	anden
Larsen, Jeppe Ingemann (1937).....	174 ¹ / ₂	anden
Lund, Ole (1938).....	212	første
Müller, Flemming (1929)...	189 ¹ / ₂	anden
Møller, Henning (1937)...	213	første
Møller, Kai Lemberg (1938)	216	første
Nielsen, Hans Henrik (1938)	189	anden
Pedersen, Søren Rishøj (1937)	204	første
Rønne, Torben Henning (1937).....	195 ¹ / ₂	første
Thorborg, Margrethe (1930)	173	anden

Sommeren 1945.

Boesen, Per Boe (1933)....	187	anden
Brandrup, Else Marie (1938)	180	anden
Breitenstein, Finn (1938)...	175	anden
Christensen, Jens (1939)...	218	første
Dyrberg, Carl Nicolaj Koføed (1938).....	202	første
Hansen, Ole Christian Glavind (1937).....	199 ¹ / ₂	første
Ingels, Gustav Adolf Outzen (1925).....	196	første
Jacobsen, Axel Martin Alfred (1935).....	165 ¹ / ₂	anden
Jensen, Bodil Ester (1936)...	178 ¹ / ₂	anden
Kirstein, Torben (1933)...	195 ¹ / ₂	første
Møller Helga Lemberg, f. Hansen (1937).....	196 ¹ / ₂	første
Naegeli, Paul Friedrich (1935)	203	første
Thrane, Hans Erik (1936)...	208 ¹ / ₂	første
Vedel-Petersen, Jørgen (1937)	190 ¹ / ₂	anden
Venge, Mogens Wendelboe..	191	anden

Skriftlige opgaver.

Eksamens 1ste del.

Vinteren 1944–45.

1) Nationaløkonomi:

Der ønskes en besvarelse af følgende 2 spørgsmål:

1. De økonomiske virkninger af 20 pct.s forøgelse af høstudbyttet som følge af forædling af kornsorterne.

2. Hvorfor forlod Danmark guldfoden i 1931?

2) Borgerlig ret:

Der ønskes en besvarelse af følgende 3 spørgsmål:

1. Mellem fru Else Gustavsen og grosserer Adolf Madsen blev d. 3. sept. 1938 indgået en skriftlig aftale, i henhold til hvilken fru Gustavsen lånte Madsen et beløb af 20.000 kr. at forrente med 4 pct. p.a. I aftalen bestemtes det, at lånet var stillet til Madsens frie disposition, så længe fru Gustavsen levede, og at beløbet ved fru Gustavsens død skulle tilfalde fru Madsen som arv.

Aftaledokumentet blev påtegnet af Madsens to kontorister »til vitterlighed om underskriftens og dateringens rigtighed«.

D. 7. jan. 1939 afgik fru Gustavsen ved døden, og fru Madsen krævede derefter beløbet stillet til rådighed, medens boet krævede beløbet udbetalt.

Hvad kan der anføres for og imod disse krav, og hvorledes skal spørgsmålet løses?

2. Hvad forstås ved tinglysningens gyldighedsvirkning, og hvilke udslag giver den sig?
3. Frk. Else Madsen, der var født d. 3. sept. 1916, fik d. 1. juli 1937 ansættelse i A. Henriksens damefrisørforretning i Glostrup og underskrev samtidig en erklæring om, at hun indgik på ikke i 2 år efter sin fratreden at arbejde i andre frisørforretninger i Glostrup. Hun forblev i stillingen til d. 1. oktober 1938, hvorefter hun tog plads i damefrisørsalonen »Annabella« i samme by.

Kunne Henriksen forhindre hende deri?

Sommeren 1945.

1) Nationaløkonomi:

Der ønskes en besvarelse af følgende to spørgsmål:

1. De vigtigste pengepolitiske virkemidler.
2. De økonomiske virkninger af stærk befolkningsforøgelse.

2) Borgerlig ret:

1. A køber af den 20-årige B et maleri, der angives at være malet af P. S. Krøyer, og han udsteder for købesummen, 1000 kr., et gælds-brev, der blot lyder på, at A erklærer at være B eller ordre 1000 kr. skyldig. Ved transport på gælds-brevet overdrager B dette til C, som får det i hænde. 3 måneder senere konstaterer A, at billedet er en værdiløs forfalskning, og samtidig kræves han af C for beløbet 1000 kr.

Kan C gennemføre kravet og kan han i bekræftende fald kræve renter af det skyldige beløb?

2. Hvilke regler gælder der i dansk ret om fælleseje?
3. Da A, som er kusk hos A/S Mejeriet Enigheden, kom kørende med en selskabet tilhørende mælkevogn ad Gothersgade mod Nørrebro, påkørte han i Farigmagsgadekrydset frk. B, som cyklede fra Nørrebro og i krydset svingede til venstre mod Østerbro. Frk. B blev alvorligt kvæstet og indlagdes på Kommunehospitalet, hvorfra hun blev udskrevet efter 2 måneders forløb.

Til den af politiet i anledning af færdselsuheldet optagne rapport oplyses det, at lyskurven viste grønt lys mod Gothersgade, at kusken kom kørende i gadens midte med forceret fart, da han havde hørt en af brandvæsenets ambulancer komme kørende mod krydset med udrykningshorn, at frk. B, som ikke havde hørt ambulancen, havde taget for kort sving i krydset, og at frk. B ikke vil få varigt mén af ulykken.

Hvorvidt, og i bekræftende fald mod hvem og i hvilket omfang kan frk. B fremsætte krav om erstatning?

Eksamens 2den del.

Vinteren 1944-45.

1) Nationaløkonomiens teori:

De vigtigste impulser til økonomisk forandring og de vigtigste årsager, der modvirker en hurtig og fuldstændig tilpasning hertil.

2) Nationaløkonomiens politik I:

Krigsfinansiering ved korte eller lange lån.

eller

Kontrol med etableringer indenfor industri og handel.

eller

Synspunkter for regnskabets deling i konti og sammenligning mellem forskellige herved anvendte fremgangsmåder.

eller

Hvorledes opretholdes betalingsbalancens ligevægt under clearing?

3) Nationaløkonomiens politik II:

De økonomiske virkninger af en yderligere forhøjelse af landbrugsvarernes priser i Danmark under krigen.

eller

Hvilke synspunkter kan anføres med hensyn til den ønskelige lovgivning om arbejdsstridigheder og arbejdsvilkår her i landet efter krigen?

4) Statistik:

Undersøg forskellen mellem mandlige og kvindelige arbejdsløshedskasse-medlemmers arbejdsløshed (beskæftigelse), og om der kan anføres årsager til de fundne forskelle.

5) Det juridiske fag:

For kandidater, som har valgt statsforfatningsret og forvaltningsret med næringsret samt hovedpunkter af folkeretten:

Der ønskes en redegørelse for de historiske forudsætninger for og en fortolkning af bestemmelsen i grundlovens § 84.

For kandidater, som har valgt afsnit af dansk formueret:

Hvilke krav må en handling, der volder skade på person eller ting, opfylde for at pådrage en normalt udrustet person erstatningsansvar efter culpa-reglen?

Sommeren 1945.

1) Nationaløkonomiens teori:

Prisdannelsen på ufuldkomne konkurrencemarkeder, hvor der ikke forekommer monopolgevinst.

2) Nationaløkonomiens politik I:

Bestræbelser for at styrke centralbankens stilling i nyere tid.

eller

Hvilke synspunkter kan anføres for og imod en fortsættelse af den danske arbejdsløshedsforsikring gennem fagenes arbejdsløhedskasser?

3) Nationaløkonomiens politik II:

Sammenhængen mellem udbytte og kapitalværdi i landbrug og industri.

eller

Patent- og varemærkevæsenets økonomiske betydning.

eller

Der ønskes en fremstilling af motiver til og virkninger af en engangsskat på formue her i landet under de nuværende forhold.

4) Statistik:

Ændringer i detailomsætningens omfang året rundt og i løbet af krigsårene.

5) Det juridiske fag:

For kandidater, som har valgt statsforfatningsret og forvaltningsret med næringsret samt hovedpunkter af folkeretten:

Betingelserne for ministres strafansvar for rigsretten.

For kandidater, som har valgt afsnit af dansk formueret:

Hvorvidt påvirkes den skadelidendes erstatningskrav udenfor kontraktforhold af, at skaden er voldt af flere personer, derunder at skadelidende selv har medvirket til skadeforvoldelsen?

γ. Eksamen i forsikringsvidenskab og statistik.

Vinteren 1944-45:	Der indstillede sig 3,	3	fuldendte eksamen.
Sommeren 1945:	— — — 1,	1	— — —
Ialt indstillede sig 4,		4	fuldendte eksamen.

Af disse fik 3 laudabilis og 1 haud illaudabilis 1mi gr.

Vinteren 1944-45.

Carlsen, Eigil Peder (1937) 243 laud.
 Dreyer, Karen (1938)... 231 haud ill. 1.
 Sørensen, Madvig Søndergaard (1938)... 252 laud.

Sommeren 1945.

Bentzon, Michael Weis (1939)... 249 laud.

Skriftlige opgaver.

Eksamens 1ste del.

Vinteren 1944-45.

MATEMATIK I

1. Gør rede for, at man kan afgrænse et område Ω omkring punktet $(1, 0, 1)$, således at ligningerne

$$x(y+z) + y^3z^2 = 1 \quad \text{og} \quad xz - y^2z^2 = 1$$

indenfor Ω bestemmer en differentiabel bue, der kan fremstilles ved

$$x = f(z), \quad y = g(z),$$

hvor funktionerne $f(z)$ og $g(z)$ er to gange differentiable med kontinuerte differentialekvotienter af 2den orden.

Find koordinaterne til skæringspunktet mellem buens tangent i punktet $(1, 0, 1)$ og xy -planen. Find koordinaterne til skæringspunktet mellem buens normalplan i $(1, 0, 1)$ og z -aksen.

Find to polynomier $P(z)$ og $Q(z)$ af højst 2den grad, således at

$$f(z) = P(z) + o(z-1)^2 \quad \text{og} \quad g(z) = Q(z) + o(z-1)^2.$$

2. Find de potensrækker $f(x) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$, der er integraler til differential-ligningen

$$x \frac{d^2 y}{dx^2} + \frac{dy}{dx} + y = 0.$$

Angiv de fundne rækkers konvergensintervaller.

Vis, at de af de fundne integralkurver, der skærer y -aksen i et punkt med positiv ordinat, er opad hule i intervallet $-\infty < x \leq 3$.

MATEMATIK II

1. Med $f(x)$ betegnes en i et interval $a \leq x \leq b$ kontinuert reel funktion, der ikke antager nogen negativ værdi. Gør rede for, hvorvidt man af

$$\int_a^b f(x) dx = 0$$

kan slutte, at $f(x)$ er konstant lig med nul i intervallet $a \leq x \leq b$.

2. Find en egentlig ortogonal substitution, som fører den kvadratiske form

$$x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + 2x_1x_2 - 2x_1x_3 + 2x_2x_3$$

over i en form

$$ay_1^2 + by_2^2 + cy_3^2,$$

hvor $a \leq b \leq c$, og find værdierne af a , b og c .

3. Find det fuldstændige integral til differentilligningen

$$\frac{dy}{dx} + \frac{y}{x-1} = \frac{x}{x^2+4} + \sqrt{x^2+1}$$

indenfor hver af halvplanerne $x > 1$, $x < 1$.

Bestem derpå den integralkurve, der går gennem punktet $(0, 0)$.

Bestem endelig de integralkurver, der skærer y -aksen under en vinkel på 45° .

INTERPOLATIONSREGNING OG RENTESREGNING

1. Bevis relationerne

$$\sum_{v=1}^n L_v \Delta^v 0^n = \frac{1}{n+1}$$

og

$$\sum_{v=1}^n K_{2v} \delta^{2v} 0^{2n} = \frac{1}{(2n+1)2^{2n}}.$$

2. I nedenstående tabel over et tredje grads polynomium $P(x)$ femdeles intervallet fra $x = 5$ til $x = 10$.

x	$P(x)$
0	2.136213
5	9.238498
10	25.132233
15	56.788418

3. En formueforsikring på 10 000 kr. tegnes med en varighed af 25 år og med $1/4$ -årlig præmiebetaling; rentefoden er 4% $1/1$ -årlig. Efter 15 års forløb

ønskes forsikringens varighed forlænget med 5 år uden ændring af forsikringssummen og samtidig præmiebetalingen ændret til $\frac{1}{2}$ -årlig. Idet der regnes netto, bestemmes præmien før og efter ændringen.

NATIONALØKONOMI

Der ønskes en besvarelse af følgende 2 spørgsmål:

- 1) De økonomiske virkninger af 20 pct.s forøgelse af høstudbyttet som følge af forædling af kornsorterne.
- 2) Hvorfor forlod Danmark guldfoden i 1931?

BORGERLIG RET

Samme opgave som ved statsvidenskabelig eksamens 1. del (se side 80).

Sommeren 1945.

MATEMATIK I

I.

Med \mathbf{A}_1 , \mathbf{A}_2 , \mathbf{A}_3 og \mathbf{B} betegnes vektorerne

$$\begin{aligned}\mathbf{A}_1 &= \{ 1, & 0, & 1 \} \\ \mathbf{A}_2 &= \{ -1, a(a-1), -1 \} \\ \mathbf{A}_3 &= \{ -1, -2a, a-1 \} \\ \mathbf{B} &= \{ 0, b^2-5b, 2b \},\end{aligned}$$

hvor a og b er to vilkårlige reelle tal.

1. Angiv for enhver værdi af a maksimalgraden af det vektorrum, der udspændes af \mathbf{A}_1 , \mathbf{A}_2 og \mathbf{A}_3 .
2. Find for ethvert talpar (a, b) samtlige løsningsvektorer (x_1, x_2, x_3) til vektorligningen

$$(1) \quad x_1\mathbf{A}_1 + x_2\mathbf{A}_2 + x_3\mathbf{A}_3 = \mathbf{B}.$$

3. Find de normerede vektorer, der er ortogonale såvel på \mathbf{A}_1 som på løsningsvektoren til (1) i det tilfælde, hvor $a = b = 2$.

II.

1. Gør rede for, hvad eksistens- og eentydighedssætningen for differentialligninger af 1ste orden udsiger om integralkurverne til differentialligningen

$$(1) \quad xdy + 2(y-x^2)dx = 0,$$

og angiv specielt ligningens eventuelle singulære punkter.

2. Find på linien $x - \sqrt{2}y + \sqrt{2} = 0$ de punkter, i hvilke den står vinkelret på en integralkurve til (1).
3. Angiv såvel ved hjælp af en figur som ved hjælp af uligheder de områder i hver af halvplanerne $x < 0$, $x > 0$, inden for hvilke integralkurverne er geometriske billeder af voksende, henholdsvis aftagende funktioner, $y = \varphi(x)$.
4. Find samtlige integralkurver til (1).
5. Bestem de integralkurver, der går gennem henholdsvis $(0, 1)$, $(1, 0)$, $(1, 1)$ og $(2, 2)$, og skitser kurverne.
6. Bestem de integralkurver, der har linien $2x + y + 2 = 0$ som tangent.

MATEMATIK II

I.

Find volumen af et af de områder, der begrænses af fladen

$$(1) \quad x^2 + y^2 + 25z^2 = 100$$

og den omdrejningscylinderflade, der indeholder punktet $(6, 0, 1)$ og har linien

$$(2) \quad x = 3, \quad y = 4$$

som akse.

Find afstanden fra punktet $(0, 0, 0)$ til skæringslinien mellem de to tangentplaner til fladen (1) i dens skæringspunkter med linien (2).

II.

Bestem samtlige funktioner $y = f(x)$, som for $-\infty < x < +\infty$ er tre gange differentiable og opfylder ligningen

$$f''(x) + 3f(x) + 2e^x = 2 + 2 \int_0^x (f''(t) + f'(t)) dt.$$

III.

Med $f(x)$ betegnes en i et lukket interval $a \leq x \leq b$ kontinuert funktion. Gør rede for

1) hvorvidt man af, at ligningen

$$\int_a^\beta f(x) dx = 0$$

er opfyldt for ethvert talpar a, β , hvor $a \leq a \leq \beta \leq b$, kan slutte, at $f(x)$ er konstant lig med 0,

2) hvorvidt man af, at ligningen

$$\int_a^b f(x) g(x) dx = 0$$

er opfyldt for enhver i intervallet $a \leq x \leq b$ kontinuert og stykkevis lineær funktion $g(x)$, kan slutte, at $f(x)$ er konstant lig med 0.

INTERPOLATIONSREGNING OG RENTESREGNING

1. Vis, at hvis $f(x)$ er en vilkårlig funktion, og funktionen $g(x)$ defineres som $x f(x)$, har man

$$\square \frac{\delta^v f(0)}{v!} = \frac{\delta^{v+1} g(0)}{(v+1)!},$$

og bevis ved hjælp heraf relationen

$$\square \frac{\delta^v o^\mu}{v!} = \frac{\delta^{v+1} o^{\mu+1}}{(v+1)!}.$$

2. Find værdien af en helårligt betalbar, i 30 år løbende efterbetalt annuitet med varierende ydelse, idet rentefoden er 5% helårlig, og v -te ydelse er $\alpha_v = v^2 + v + 5$.

3. Et lån på 500 000 kr. amortiseres i løbet af 20 år ved en fast årlig ydelse. Lånet forrentes i de første 5 år med en helårlig rente på 5 % og derefter med $5\frac{1}{2}$ % helårlig; afdragene betales med en agio på 10 %. Find et udtryk for restgælden efter ν års forløb, og bestem den årlige ydelse.

Hvilken kurs skal lånet stå i efter 10 års forløb, såfremt der skal opnås en rente på 6 % helårlig?

NATIONALØKONOMI

Der ønskes en besvarelse af følgende to spørgsmål:

- 1) De vigtigste pengepolitiske virkemidler.
- 2) De økonomiske virkninger af stærk befolkningsforøgelse.

BORGERLIG RET

Samme opgave som ved statsvidenskabelig eksamens 1. del (se side 80).

Eksamens 2den del.

Vinteren 1944-45.

FORSIKRINGSMATEMATIK

(4 timer).

1. For to personer (x) og (y) er tegnet en kontinuert betalbar, i n år opsat livsvarig livrente på længst liv med årligt beløb 1 og med kontinuert præmiebetaling på længst liv i opsættelsestiden; dødeligheden for de to personer forudsættes at følge samme tavle.

Udled det retrospektive udtryk for nettoreserven efter $t (< n)$ års forløb under forudsætning af, at begge forsikrede er i live.

2. En 30-årig person tegner en livsbetinget kapitalforsikring på 10 000 kr. med varighed 35 år og med $\frac{1}{4}$ -årlig præmiebetaling i hele forsikringstiden. Nettogrundlaget er »Danmark«s grundtavler, $4\frac{1}{1}$ -årlig, med 2 års aldersformindskelse; eengangstillæget er $30\frac{0}{100}$ af forsikringssummen, administrationstillæget $1\frac{1}{2}\frac{0}{100}$ af forsikringssummen kontinuert årlig i hele forsikringstiden og inkassotillæget $6\frac{0}{100}$ af bruttopræmien.

Efter 15 års forløb ønskes forsikringen ændret til en livsforsikring med udbetaling med samme forsikringssum og med udløb om 10 år; præmien ønskes betalt $\frac{1}{1}$ -årlig indtil den ændrede forsikrings udløb. For den ændrede forsikring benyttes som nettogrundlag »Danmark«s grundtavler, $4\frac{1}{1}$ -årlig, uden aldersformindskelse, og der regnes på ændringstidspunktet med et yderligere eengangstillæg på $10\frac{0}{100}$ af forsikringssummen og endvidere fremtidig med et administrationstillæg på $1\frac{0}{100}$ af forsikringssummen kontinuert årlig i hele den resterende forsikringstid samt et inkassotillæg på $5\frac{0}{100}$ af bruttopræmien.

Find bruttopræmien før og efter ændringen, og angiv, om der kræves helbredsoplysninger som betingelse for at foretage denne.

3. Bevis ved regning formelen

$${}_tP_x^{ai} = {}_sP_x^a \cdot {}_{t-s}P_{x+s}^{ai} + {}_sP_x^{ai} \cdot {}_{t-s}P_{x+s}^i \quad (0 < s < t),$$

idet der forudsættes aggregat invalide-dødelighed, og giv en fortolkning af denne formel.

FORSIKRINGSMATEMATIK

(8 timer).

Under anvendelse af *Palmqvist's* tilnærmelsesformel

$$a_x^I \approx a_x \left(1 + \frac{h\nu S_x}{\nu N_x} \right)^{-\nu} \quad (h = i_I - i)$$

ønskes der, idet $i = 0.04$ og $h = 0.005$, foretaget tabellering af a_x^I for $x = 50, \dots, 85$ ved »Danmark«s grundtavler, dels for $\nu = 1$, dels for $\nu = 2$; de fundne værdier, der beregnes med 5 betydende cifre, sammenlignes med de i det nævnte grundlag anførte.

IAGTTAGELSESLÆRE

1. Et lille insekt kryber på en ubegrænset plan således, at det begynder i et punkt p , der ligger i afstanden a fra en ubegrænset ret linie L i planen, og bevæger sig ad en halvlinie M en vejlængde, som mindst udgør l ($l < a$), til et punkt q , hvor det standser. Alle retninger af M antages lige sandsynlige, medens sandsynligheden for, at den tilbagelagte vejlængde ad M ligger mellem r og $r + dr$, er omvendt proportional med r^2 , men ikke afhænger af retningen af M .

Find sandsynligheden for, at p og det punkt q , hvori insektet standser, ligger på hver sin side af linien L .

2. Idet x_1, \dots, x_n er n ukorrelerede (båndfri) gentagelser af en iagttagelse x ($-\infty < x < \infty$), hvis fordeling (fejllov) er $f(x)$, så at $\int_{-\infty}^{\infty} f(x) dx = 1$, skal det vises, at fordelingen $g(t)$ af (fejlloven for) den mindste af de n iagttagelser, t , er givet ved

$$g(t) = n f(t) (1 - F(t))^{n-1} \quad (-\infty < t < \infty),$$

hvor $F(x) = \int_{-\infty}^x f(\xi) d\xi$. Påvis endvidere, at man har $\int_{-\infty}^{\infty} g(t) dt = 1$. Vis endelig, at hvis $f(x)$ er symmetrisk om $x = 0$, er sandsynligheden for, at $t < 0$, lig $1 - \frac{1}{2^n}$.

3. Et luftangreb foretages med en formation af bombemaskiner, omfattende 75 maskiner af en type A , 25 maskiner af en type B og 100 maskiner af en type C . Hver maskine medfører 10 bomber af ensartet type, og de tre maskintypers sandsynlighed for træffer ved et bombekast er henholdsvis 80 %, 90 % og 77.5 %. Find sandsynligheden for, at en træffer hidrører fra en bombemaskine af type henholdsvis A , B og C .

NATIONALØKONOMI

Der ønskes en forklaring af bevægelsen på de enkelte konti i Nationalbankens balance fra 1940 til 1944.

<i>Aktiver</i>	ult. marts 1940:		ult. marts 1944:	
	kroner	øre	kroner	øre
Guld i mønt og metal	117.072.452,02		97.178.035,10	
Korrespondenter i udlandet.....	7.408.558,26		21.838.163,65	
Veksler på udlandet og fremmed mønt	60.454,92		208.604,07	
Clearing konti med udlandet	—		2.215.935.561,93	
Veksler på indlandet.....	30.313.842,50		1.611.983,58	
Lån på panteobligationer.....	2.467.280,28		1.208.620,00	
Lån på børspapirer.....	52.421.416,94		2.713.927,28	
Lån i faste ejendomme	871.963,00		—	
Lån mod statens garanti.....	15.241.912,40		3.941.464,38	
Statens reguleringskonto.....	—		84.762.960,89	
Finansministeriet	82.599.970,39		—	
Kontokurant	268.217.204,23		17.974.133,50	
Obligationer og aktier.....	190.743.912,20		70.607.556,10	
Skillemønt	3.740.331,53		1.852.813,14	
Forskellige debitorer	47.211.700,76		2.854.459.859,97	
Bankens bygninger	4.743.000,00		4.743.000,00	
Statens grundfondsforskrivning.....	42.051.593,79		38.690.801,89	
	865.165.593,22		5.417.727.485,48	
<i>Passiver</i>	kroner		øre	
	kroner	øre	kroner	øre
Seddelcirkulation	609.138.630,00		1.414.215.280,00	
Grundfond	50.000.000,00		50.000.000,00	
Reservefond	17.055.180,43		19.145.438,71	
Regulerings-konto.....	15.257.567,00		7.366.024,02	
Kurssikrings-konto.....	—		21.600.904,57	
Danmarks Nationalbanks obligationer af 1936	48.000.000,00		40.000.000,00	
Foliokonto	49.447.163,58		2.149.945.214,85	
Kontokurant	25.919.587,56		67.771.831,82	
Finansministeriet	—		347.701.904,95	
Finansministeriets konti i. h. t. særlige love.....	—		1.043.296.319,19	
Korrespondenter i udlandet.....	43.026.529,60		—	
Korrespondenter i udlandet i danske kr.	2.276.091,31		3.474.121,62	
Clearing konti med udlandet	—		15.651.764,71	
Forskellige kreditorer	5.044.843,74		237.558.681,04	
	865.165.593,22		5.417.727.485,48	

STATISTIK

(6 timer).

Samme opgave som ved statsvidenskabelig eksamens 2. del (se side 81).

OBLIGATIONSRET

Samme opgave som i det juridiske fag ved statsvidenskabelig eksamens 2. del for dem, der har valgt afsnit af dansk formueret (se side 81).

STATISTIK

(8 timer).

Hvad forstås ved *middellevetiden* for personer af given alder, og hvorledes beregnes den, når en overlevelsestavle er given, og hvorledes kan man omvendt beregne overlevelsestavlen, når middellevetiden kendes som funktion af alderen?

Beregn på grundlag af en af de officielle danske dødelighedstavler en tabel over den *sandsynlige levetid* for mænd i aldrene 10, 15, 20, 25 o. s. v. år og gør rede for den ændring i vurderingen af dødelighedens størrelse, der ville blive resultatet, hvis man opfattede de fundne sandsynlige levetider som middellevetider.

Sommeren 1945.

FORSIKRINGSMATEMATIK

(4 timer).

1. For en aggregatbestand under observation betegner L_ξ mængden af tælleenheder for forsikrede, som har opnået alder ξ under observation, ${}^I\mu_\xi$ og ${}^{II}\mu_\xi$ intensiteterne i alder ξ af indtrædelse under observation, henholdsvis udtrædelse af observation af alle andre årsager end død. Zeuner har antaget, at de infinitesimale mængder af tælleenheder for forsikrede, som i aldersintervallet mellem ξ og $\xi + d\xi$, hvor $x < \xi < x + 1$, indtræder under observation, henholdsvis udtræder af observation af alle andre årsager end død, er lig $h \frac{l_\xi}{l_x} d\xi$, henholdsvis $k \frac{l_\xi}{l_x} d\xi$, hvor h og k er konstanter, som afhænger af alderen x .

Vis, at Zeuner's antagelse medfører, at intensiteterne ${}^I\mu_\xi$ og ${}^{II}\mu_\xi$ samt oplevelsessandsynligheden $\frac{l_\xi}{l_x}$ for $x < \xi < x + 1$ er fuldstændig bestemt ved bestanden L_ξ og konstanterne h og k , og find udtrykkene for de førstnævnte størrelser.

Hvilke indvendinger mod den opgivne antagelse giver de fundne udtryk anledning til?

2. En livsvarig livsforsikring tegnes med $1/4$ -årlig præmiebetaling i 40 år på en 25-årig persons liv. Nettogrundlaget er »Danmarks grundtavler, 4% $1/1$ -årlig; eengangstillæget er 40% af forsikringssummen, administrations- og sikkerhedstillæget 3% af forsikringssummen kontinuert årlig og inkassotillæget $7\frac{1}{2} \%$ af bruttopræmien; forsikringssummen forfalder i dødsøjeblikket.

Efter forløbet af 15 år ønskes en andel af forsikringen afgivet fakultativt i genforsikring således, at genforsikringsselskabet modtager nettopræmiereserven og $1/1$ -årlig bruttopræmie for den overtagne del af forsikringen og til gengæld yder en erhvervesprovision på 25% af risikosummen for denne samt en inkassoprovision på 10% . Nettogrundlaget for genforsikringsselskabet er $O^{M(5)}$ -tavlen, $3\frac{1}{2} \%$ $1/1$ -årlig.

Undersøg, om genforsikring på de anførte vilkår kan finde sted, og angiv i benægtende fald, hvilken inkassoprovision genforsikringsselskabet højst kan yde, såfremt den ovenfor angivne sats for erhvervesprovisionen ønskes fastholdt. Der ses bort fra forskellen i tabelalder i de to angivne nettogrundlag.

3. Vis ved ræsonnement, at kapitalværdien $a_{x|y}^{(m)}$ af en overlevelsereente til (y) efter (x) , betalbar livsvarigt på $\frac{1}{m}$ -årsdagene for tegningen, kan skrives på formen

$$\sum_{v=0}^{\infty} \frac{l_{x+\frac{v}{m}} - l_{x+\frac{v+1}{m}}}{l_x} \frac{\mathbf{N}_{y+\frac{v+1}{m}}^{(m)}}{D_y},$$

og påvis derefter ved regning, at dette udtryk kan omformes til $a_y^{(m)} - a_{xy}^{(m)}$.

FORSIKRINGSMATEMATIK

(8 timer).

Gør rede for begreberne sparepræmie og risikopræmie, og belys dem derefter talmæssigt på grundlaget $O^{M(5)}$, $4^0/0^1/1$ -årlig, ved passende valgte eksempler indenfor forsikringsformerne livsvarig livsforsikring, livsforsikring med udbetaling og ophørende livsforsikring. Der regnes med udbetaling af forsikringssummen i dødsøjeblikket og med $1/1$ -årlig præmiebetaling i hele forsikringstiden eller i et kortere åremål.

Hvorledes forklares eventuelt fundne negative sparepræmier?

IAGTTAGELSESLÆRE

1. En forretningsmand, som skal befordres fra sin bopæl til sit kontor, plejer at stille sig ved et stoppested for en bestemt sporvejslinie for at vente på den næste sporvogn; såfremt der imidlertid, inden næste sporvogn kommer, passerer en fri taxavogn forbi, hyrer han denne. Sporvognene passerer stoppestedet med et interval på 4 minutter, og alle ventetider til næste sporvogns ankomst er lige sandsynlige. Ventetiden til en fri taxavogns passage er højst 6 minutter; i øvrigt er fordelingen af (fejlløven for) ventetiden et anden grads polynomium i denne, som antager værdien 0 for en ventetid på 6 minutter, og som har et maksimum for en ventetid på 2 minutter. Ventetiderne for de to befordringsmidler antages at være ukorrelerede (båndfri).

Find sandsynligheden for, at forretningsmanden bliver befordret i taxavogn.

2. Idet x_1, \dots, x_n er n ukorrelerede (båndfri) gentagelser af en iagttagelse x , som kun kan antage positive værdier, og hvis fordeling (fejlløven) er

$$f(x) = ae^{-ax} \quad (a > 0),$$

bestemmes fordelingen af (fejlløven for) middeltallet $m = \frac{1}{n}(x_1 + \dots + x_n)$ af de n iagttagelser, opfattet som funktion af disse.

3. Lejerne i en nyopført ejendom med 6 lejligheder, der er færdige til indflytning på samme dag, får fra ejendommens kontor tilsendt nøgler til lejlighederne. En lærling på kontoret, som skulle forsyne nøglerne med vedhængende mærkesedler med angivelse af de respektive lejere, har ikke holdt rede på nøglerne og som følge heraf foretaget mærkningen på tilfældig vis uden at oplyse noget herom.

Find sandsynligheden for, at a) alle 6, b) netop 4 og c) ingen nøgler passer.

NATIONALØKONOMI

Statik og dynamik i nationaløkonomien.

STATISTIK

(6 timer).

Samme opgave som ved statsvidenskabelig eksamens 2. del (se side 82).

OBLIGATIONSRET

Samme opgave som i det juridiske fag ved statsvidenskabelig eksamens 2. del for dem, der har valgt afsnit af dansk formueret (se side 82).

STATISTIK

(8 timer).

Vis, at en befolkning, i hvilken tilgang alene sker ved fødsler og afgang alene ved dødsfald, kan bevare sin aldersfordeling uforandret, selvom dødeligheden forandrer sig i tidens løb, men at de ændringer i aldersfordelingen, som ændringer i dødeligheden i almindelighed medfører, dog ikke i alle tilfælde kan tænkes opvejet ved modsvarende ændringer i fødselshyppigheden.

Vis derefter, at den nedgang i den danske befolknings dødelighed, der er konstateret fra 1901 til 1941, i alle tilfælde måtte have medført en ændring af den danske befolknings aldersfordeling, uanset hvorledes fødselshyppigheden i samme tidsrum havde ændret sig.

7. LÆGEVIDENSKABELIG EMBEDSEKSAMEN

Vinteren 1944-45: Der indstillede sig	103,	100	fuldendte eksamen.
Sommeren 1945:	—	—	—
	89,	88	—
Ialt indstillede sig	192,	188	fuldendte eksamen.

Af disse fik 3 laudabilis quidem egregie, 125 laudabilis, 57 haud illaudabilis 1mi gr., 3 haud illaudabilis 2di gr.

Vinteren 1944-45.

Aagaard, Knud (1937)	197 ¹ / ₃ laud.	Christensen, Finn Cato (1933)	114 ¹ / ₂ haud ill. 2.
Andersen, Knud Linde (1937)	192 ¹ / ₃ laud.	Christensen, Preben Møller (1936)	162 ¹ / ₂ haud ill. 1.
Andersen, Preben Thestrup (1937)	212 ¹ / ₃ laud.	Christophersen, Knud Vagn (1934)	179 ¹ / ₆ haud ill. 1.
Andresen, f. Breidahl, Annalise (1937)	184 ² / ₃ haud ill. 1.	Effersø, Poul Gudmundsen (1937)	233 ¹ / ₂ laud.
Andresen, Paul (1937)	231 laud.	Elvstrøm, Jens Hugo (1935)	155 ¹ / ₆ haud ill. 1.
Arffmann, Bent Einer (1936)	207 ¹ / ₃ laud.	Eriksen, Niels Poul (1934)	141 ¹ / ₂ haud ill. 1.
Bache, Ib Fenger (1937)	247 ¹ / ₆ laud.	Erslev, Allan Jacob (1937)	253 ² / ₃ laud.
Barfod, Elsebeth, f. Malm (1937)	229 ¹ / ₆ laud.	Everberg, Gunnar Egon (1937)	214 ¹ / ₂ laud.
Bastrup-Madsen, Poul (1937)	212 ¹ / ₂ laud.	Felter, Ralph Johannes Overgaard (1932)	106 ¹ / ₃ haud ill. 2.
Birn, Ove Sigurd (1935)	234 ¹ / ₃ laud.	Fock, Vagn (1937)	212 ⁵ / ₆ laud.
Bjerrum, Jørgen Kragh (1937)	186 ¹ / ₆ haud ill. 1.	Frandsen, Anna Dorthea (1937)	221 ¹ / ₆ laud.
Bokkenheuser, Victor Daniel (1937)	241 ² / ₃ laud.	Friis-Hansen, Bent Julius (1937)	234 ¹ / ₃ laud.
Christensen, Agathe Vejby (1931)	194 ¹ / ₆ laud.		

- Fuglsang-Frederiksen, Victor (1936) 209¹/₃ laud.
- Fønss, Troels (1931) 180²/₃ haud ill. 1.
- Gadborg, Ejnar (1936) 225⁵/₆ laud.
- Gede, Carl Erik (1937) 223²/₃ laud.
- Glastrup, Holger (1936) 186¹/₂ haud ill. 1.
- Guld, Johannes Fenger (1936) 180¹/₃ haud ill. 1.
- Hallager, Kristoffer (1935) 206¹/₂ laud.
- Hansen, Karen (1936) 183¹/₃ haud ill. 1.
- Hansen, Laurs Peder (1937) 168²/₃ haud ill. 1.
- Harbeck, Kurt Otto Hans (1937) 221¹/₂ laud.
- Heiberg, Torben (1936) 154⁵/₆ haud ill. 1.
- Heinskou, Knud (1935) 186¹/₃ haud ill. 1.
- Helbo, Sven (1938) 209²/₃ laud.
- Henckel, Jørgen (1936) 197²/₃ laud.
- Højlund, Magnus Christen (1937) 209¹/₃ laud.
- Isberg, Svend Immanuel (1918) 217¹/₃ laud.
- Jacobsen, Hans Erik Leschly (1937) 266 laud. et quidem egregie
- Jensen, Aase Eleonora Engel (1937) 205¹/₆ laud.
- Jensen, Eigil Ingemann (1937) 214¹/₃ laud.
- Jensen, Finn (1937) 218²/₃ laud.
- Jensen, Olaf Rye Ostergaard (1935) 157⁵/₆ haud ill. 1.
- Jensen, Ole Povl (1937) 176¹/₂ haud ill. 1.
- Jespersen, Inge Elisabeth (1937) 229 laud.
- Jul-Mortensen, Ebbe (1936) 180⁵/₆ haud ill. 1.
- Junge, Niels Jørgen (1937) 211¹/₂ laud.
- Jørgensen, Tage (1937) 205¹/₃ laud.
- Keutmann, Erik (1937) 206¹/₆ laud.
- Kirchhoff, Jørgen Adolsten (1937) 225⁵/₆ laud.
- Kornerup, Ebbe (1936) 166¹/₂ haud ill. 1.
- Kristensen, Harald Axel Marquard (1936) 142⁵/₆ haud ill. 1.
- Krohn, Carl Aage (1934) 158⁵/₆ haud ill. 1.
- Ladehoff, Aage (1937) 220²/₃ laud.
- Larsen, Helge (1936) 223 laud.
- Larsen, Tage (1937) 260¹/₃ laud.
- Lassen, Adda Eva, f. Pedersen (1938) 204²/₃ laud.
- Lauritzen, Erik Helge (1936) 245¹/₂ laud.
- Lyager, Tage Jerse (1936) 200²/₃ laud.
- Maarbjerg, Tage Christian (1936) 199¹/₆ laud.
- Madsen, Erik (1937) 191²/₃ laud.
- Müller, Vibeke Birte (1932) 138¹/₃ haud ill. 1.
- Møller, Christian Fabricius (1934) 178⁵/₆ haud ill. 1.
- Møller, Erik Thorkild (1937) 198 laud.
- Naumann, Walter Poul Friedrich (1935) 175¹/₆ haud ill. 1.
- Nielsen, Johannes Peter (1932) 247¹/₂ laud.
- Nielsen, John Børge (1936) 178¹/₆ haud ill. 1.
- Nielsen, Kai (1937) 261¹/₃ laud. et quidem egregie
- Nielsen, Kristian Arne (1935) 192 laud.
- Nielsen, Ragnhild Agnete (1936) 215²/₃ laud.
- Nielsen, Roland Krøll Richter (1937) 184¹/₂ haud ill. 1.
- Nørkjær, Ejner Herbert (1937) 219⁵/₆ laud.
- Panduro, Henny Johanne Dorothea (1937) 200¹/₆ laud.
- Persson, Sigrid Paludan (1935) 174¹/₂ haud ill. 1.
- Petersen, Hjalmar Erin (1935) 116⁵/₆ haud ill. 2.
- Petersen, Torben Plenge (1937) 172⁵/₆ haud ill. 1.
- Petersen, Vagn Johannes (1937) 228¹/₃ laud.
- Prag, Niels Brorson (1937) 207²/₃ laud.
- Rasmussen, Hans Marius (1936) 180⁵/₆ haud ill. 1.
- Rasmussen, Jørgen Otendal (1937) 211¹/₆ laud.
- Ring, Jens Ove (1937) 165⁵/₆ haud ill. 1.
- Schmedes, Aage Erling (1935) 197¹/₂ laud.
- Schmidt, Kirsten (1937) 182¹/₂ haud ill. 1.
- Schou, Henrik Abelin (1935) 234¹/₂ laud.
- Secher, Ole Vilhelm (1937) 191¹/₂ laud.
- Selmer, Svend Ole (1935) 194¹/₃ laud.
- Smith, Preben Valdemar (1935) 236⁵/₆ laud.
- Sørensen, Hans Rahbek (1936) 239¹/₃ laud.
- Taarnhøj, Knud Palle. (1937) 209¹/₆ laud.
- Therkelsen, Mogens (1937) 207¹/₃ laud.
- Thorsell, Elise (1938) 208²/₃ laud.
- Tived, Jørgen Juul (1938) 189¹/₆ laud.
- Toussieng, Povl Winning (1937) 221 laud.
- Vadmand, Jens Lindstrøm (1935) 219¹/₂ laud.
- Sommeren 1945.*
- Albeck, Oluf Olufsson (1937) 176¹/₃ haud ill. 1.
- Albertsen, Knud (1936) 171 haud ill. 1.
- Andersen, Aase (1937) 213¹/₂ laud.
- Andersen, Ingrid Katrine, f. Jørgensen (1936) 155¹/₂ haud ill. 1.
- Andersen, Radu Gleva Holmmark (1938) 178¹/₂ haud ill. 1.

Andersen, Svend Georg (1938).....	210 ² / ₃ laud.	Kolster, Jan Preben (1937).....	182 ⁵ / ₆ haud ill. 1.
Andresen, Kathrine Skøtt (1937).....	241 ¹ / ₃ laud.	Kragh, Else Rosenvold (1937).....	167 ¹ / ₃ haud ill. 1.
Balle, Børge (1938)...	222 ² / ₃ laud.	Larsen, Carl Børge (1937).....	209 laud.
Balslev, Martha Johanne (1937).....	210 laud.	Larsen, Gunnar (1936).	180 ² / ₃ haud ill. 1.
Baunøe, Bent Olaf (1937).....	232 ¹ / ₂ laud.	Lassen, Knud (1937)...	212 ¹ / ₂ laud.
Bentzon, Lars Kobierski (1936).....	176 ² / ₃ haud ill. 1.	Lauritzen, Lilly Maja (1937).....	250 ¹ / ₂ laud.
Busk, Inger Marie (1937).....	203 ⁵ / ₆ laud.	Laursen, Signe Marie (1937).....	212 ¹ / ₆ laud.
Christensen, Esther Emilie (1932).....	190 laud.	Lekfeldt, Jørgen Kaalund (1937).....	172 ¹ / ₂ haud ill. 1.
Christensen, Laurids Korsgaard (1938)...	265 ⁵ / ₆ laud. et quidem egregie	Lester, Jack (1938)...	219 ¹ / ₃ laud.
Ditlevsen, Evald Roger (1937).....	200 ² / ₃ laud.	Lindenberg, John (1937).....	204 ¹ / ₂ laud.
Døssing, Johannes (1938)	213 ² / ₃ laud.	Mazar de la Garde, Paul Benjamin (1937)	194 ² / ₃ laud.
Eckardt, Anna Elisabeth, f. Bentzen (1937).....	153 ⁵ / ₆ haud ill. 1.	Moe, Harald (1936)...	248 laud.
Faber, Johan Viggo (1936).....	203 laud.	Mogensen, Inger (1935)	171 ¹ / ₃ haud ill. 1.
Fischer, Olfert Pedersen (1937).....	210 ¹ / ₆ laud.	Mortensen, Kai (1937)	214 ¹ / ₂ laud.
Fuglsang, Finn (1937).	196 ² / ₃ laud.	Mortensen, Peter Bent Erland (1936).....	126 ⁵ / ₆ haud ill. 1.
Garler, Gunnar Arn (1938).....	253 ¹ / ₃ laud.	Moyel, Børge Erik Allan (1937).....	170 ² / ₃ haud ill. 1.
Haagensen, Carl Emil (1937).....	197 ⁵ / ₆ laud.	Munck, John Preben Valdemar (1937)...	219 ¹ / ₆ laud.
Hansen, Erik (1936)...	161 ² / ₃ haud ill. 1.	Møgelvang, Mogens Christian Hauge (1936).....	216 ⁵ / ₆ laud.
Hansen, Jørgen Monrad (1937).....	189 laud.	Møller, Preben Gustav Holger (1937).....	182 ¹ / ₂ haud ill. 1.
Hansen, Mogens Steen (1937).....	189 laud.	Nielsen, Elly Ida (1937)	213 laud.
Harboe, Niels Mathias Gunnarsen (1936)...	211 ¹ / ₃ laud.	Nissen, Cay Clausen (1935).....	193 ² / ₃ laud.
Haxholdt, Bent Flemming (1937).....	212 ¹ / ₂ laud.	Noring, Ove (1938)...	209 ² / ₃ laud.
Hecht, Ernst (1934) ..	164 ¹ / ₃ haud ill. 1.	Nørholm-Pedersen, Asger Johannes (1937).....	210 laud.
Heiberg, Niels (1934) .	134 ¹ / ₆ haud ill. 1.	Olesen, Knud Henning (1938).....	249 ² / ₃ laud.
Helweg, Ole Morten (1937).....	158 haud ill. 1.	Paaby, Henning (1938)	248 laud.
Hogild, Vera Eline (1936).....	126 ¹ / ₃ haud ill. 1.	Pedersen, Irene Mariane (1938).....	206 ¹ / ₆ laud.
Hovesen, Ejnar Pedersen (1938).....	204 ⁵ / ₆ laud.	Petersen, Frede (1938)	218 ⁵ / ₆ laud.
Husby, Niels (1937) ..	155 ¹ / ₃ haud ill. 1.	Petersen, Preben Bender (1935).....	141 ² / ₃ haud ill. 1.
Høyrup, Erik (1935)...	197 ¹ / ₆ laud.	Riishede, John (1937).	254 ¹ / ₃ laud.
Jensen, Arne Ingemann (1937).....	240 ¹ / ₆ laud.	Rode-Møller, Asger (1937).....	171 haud ill. 1.
Jensen, Helge Bjørn (1937).....	198 ¹ / ₂ laud.	Rom, Karl Pedersen (1937).....	215 ¹ / ₆ laud.
Jensen, Johannes Kristian Stenum (1934)	146 ² / ₃ haud ill. 1.	Rorvig, Elisabeth, f. Wisman (1937)....	172 ¹ / ₃ haud ill. 1.
Jensen, Ove Lyngsted (1938).....	223 ¹ / ₂ laud.	Schiøtt, Carsten Rindom (1937).....	161 ¹ / ₆ haud ill. 1.
Jordal, Kell Vital (1934)	242 ² / ₃ laud.	Schlegel, Jørgen Ulrik (1938).....	219 ¹ / ₂ laud.
Jordan, Ole Tenney (1936).....	238 ¹ / ₂ laud.	Sjolin, Knud-Erik (1938).....	242 ⁵ / ₆ laud.
Jørgensen, Anker (1939)	235 ¹ / ₂ laud.	Slange, Gunna (1937)...	208 ² / ₃ laud.
Jørgensen, Palle Christian Richter (1936)	217 ¹ / ₆ laud.	Stakemann, Georg Hasselbalch (1938)...	249 ¹ / ₃ laud.
		Sten-Knudsen, Ove (1937).....	217 ¹ / ₆ laud.

Stockel, Paul (1936)...	198 ² / ₃ laud.	Tobiassen, Grethe (1937).....	179	laud ill. 1.
Sørensen, Randi Juncker (1937)	258 ¹ / ₆ laud.	Topp, Kaj (1936)	199 ¹ / ₂ laud.	
Sørensen, Søren Kristian (1938).....	254 ¹ / ₃ laud.	Weibüll, Jutta-Merete (1937).....	174 ² / ₃ laud ill. 1.	
Thamdrup, Erik Mogens (1937)	213 ¹ / ₃ laud.	Ostrup, Niels (1937)..	190 ⁵ / ₆ laud.	

Vinteren 1944-45 og sommeren 1945 bortfaldt de skriftlige prøver; jf. nedenfor s. 166.

8. SKOLEEMBEDSEKSAMEN

a. Ved det filosofiske fakultet.

Vinteren 1944-45: Der indstillede sig	20,	17	fuldendte eksamen.
Sommeren 1945: — — —	17,	13	— — —
Ialt indstillede sig		37,	30 fuldendte eksamen.

Af disse fik 1 første karakter med udmærkelse, 21 første karakter og 8 anden karakter.

Vinteren 1944-45.

Bendix-Hansen, Georg Povl Alfred (1937) Hovedfag: Historie. Bifag: Dansk, Tysk..	153	anden
Bülow-Hansen, Tage (1936) Hovedfag: Dansk. Bifag: Gymnastik, Kristendomskundskab	167	første
Harboe, Bente Margrethe (1935) Hovedfag: Dansk. Bifag: Fransk, Latin.....	184	første
Kihl, Merete Elisabeth (1938) Hovedfag: Engelsk. Bifag: Dansk, Tysk.....	188	første
Larsen, Lars Aage (1936) Hovedfag: Historie. Bifag: Fransk, Tysk.....	193	første
Lundt, Vibeke (1936) Hovedfag: Engelsk. Bifag: Latin, Græsk kultur.....	170	første
Madsen, Johannes Bendix (1935) Hovedfag: Engelsk. Bifag: Dansk, Tysk.....	154	anden
Mathiassen, Ejner (1937) Hovedfag: Musik. Bifag: Engelsk, Gymnastik.....	183	første
Mentz, Per Ole (1935) Hovedfag: Dansk. Bifag: Engelsk, Tysk.....	153	anden
Mortensen, Knud Kristian (1937) Hovedfag: Historie. Bifag: Latin, Græsk kultur	206	første
Møller, Henrik Arthur (1937) Hovedfag: Musik. Bifag: Dansk, Tysk.....	167	første
Nielsen, Torben (1936) Hovedfag: Dansk. Bifag: Fransk, Tysk	200	første
Ottosen, Bjørn (1935) Hovedfag: Historie. Bifag: Geografi, Engelsk.....	207	første

Rasmussen, Alfred Eyvind (1937) Hovedfag: Engelsk. Bifag: Tysk, Gymnastik ...	186	første
Schmidt, Ingrid Kristiane, f. Riskær (1936) Hovedfag: Musik. Bifag: Gymnastik, Engelsk.....	152	anden
Steenbuch-Jensen, Karen (1936) Hovedfag: Dansk. Bifag: Engelsk, Tysk.....	183	første
Taft, Henry Aksel (1937) Hovedfag: Engelsk. Bifag: Dansk, Tysk.....	166	første

Sommeren 1945.

Andersen, Ellen Margrethe Bjelke Præstgaard, f. Iversen (1937) Hovedfag: Dansk. Bifag: Tysk, Gymnastik.....	157	anden
Askgaard, Finn (1937) Hovedfag: Historie. Bifag: Geografi, Gymnastik.....	204	første
Brøndsted, Mogens Holger (1936) Hovedfag: Dansk. Bifag: Latin, Græsk kultur...	244	første med udm.
Fanø, Knud (1936) Hovedfag: Historie. Bifag: Dansk, Latin.....	181	første
Fogh, Asbjørn Anton Frydenreich (1936) Hovedfag: Engelsk. Bifag: Tysk, Gymnastik.....	212	første
Hansen, Ilse Magdalene (1935) Hovedfag: Tysk. Bifag: Dansk, Gymnastik.....	223	første
Heils, Kirsten (1935) Hovedfag: Historie. Bifag: Fransk, Tysk.....	181	første

Jacobsen, Olaf (1936) Hovedfag: Engelsk. Bifag: Dansk, Tysk	151 anden	Reerstorp, Eva Rasmussen (1938) Hovedfag: Tysk. Bifag: Dansk, Gymnastik	153 anden
Jensen, Else (1936) Hovedfag: Klassisk filologi. Bifag: Fransk	202 første	Sølvhøj, Hans Juul (1937) Hovedfag: Historie. Bifag: Engelsk, Tysk	215 første
Møller, Hans (1937) Hovedfag: Dansk. Bifag: Latin, Græsk kultur	147 anden	Work, Hans Erich (1931) Hovedfag: Tysk. Bifag: Engelsk, Latin	185 første

Skriftlige opgaver.

DANSK

Som *bifag*. Sygeeksamen oktober 1944.

1) Nedenstående tekststykke oversættes og kommenteres.

Gudz søn kommer tidhen meth macht och wold
at dømæ meniscken mangefold - - -:

Thettæ korss, thennæ kronæ, these nagler tree
sætthes paa myn krop meth møgel wee
thettæ spiwd gick gemmen myn sidhæ.
For i sculdhæ haffuæ glædhæ och roo,
meth mig i himmelen allæ boo,
wildhæ ieg sligt iemmer lidhæ.

Allæ the ting, som Gwd haffuer sckapt,
kæræ paa the mennisckæ, som bliffuæ fortapt,
for gaffn, the them hær giordhæ.
Ildhen sigher: ieg giordhæ tig warm,
then tiid thu wast baadæ fraasen och arm,
hoss mig thu siddhæ tordhæ.

2) Hvilken indflydelse fik reformationen på litteraturen i Danmark i det 16. århundrede?

Vinteren 1944-45.

Som *hovedfag*.

1) Nedenstående tekststykke (ulæst) oversættes og kommenteres.

Om thu wilt widæ, om siuk man ganger undæn æller æy, Tac quinnæ
melch oc drøp maglekæ i hans urinal. siunker melchæn nethær, tha dør han.
flyter hun oppæ, tha lefær han.

Om thu wilt widæ, om siuk man dør af thæn soot æller æy.

Vm man later sek athræ bloth, tac lijf af blothet oc lat i rent watn. siunkær
blothæt nithær oc flytær æy ofan a watnet swa sum en dropæ af oleo, tha ær
mannen fegh, oc han dør i thæt aar. æn flytær blothæt ofæn at watnet, tha
dør han æy i thet aar.

2) Et repræsentativt forfatterskab inden for dansk roman efter 1870.

Forprøve.

1) For 4 kandidater: Nedenstående tekst (læst) oversættes med kommentar til L. 1-3 (Tófi).

Hrappr ferr um skóginn, þar til er hann kom í rjóðr nokkurt. Þar fann hann húsabœ ok mann úti, ok klauf skið. Hann spurði þenna mann at nafni,

ok nefndisk hann Tófi. Hrappr spyrr, hví bóndi bjoggi svá fjarri oðrum mǫnnum. »Því«, sagði hann, »at ek þykkjumsk hér lítt þurfa at amask við aðra menn«. »Ek mun«, sagði Hrappr, »fyrr segja þér, hverr ek em: ek hefi verit með Guðbrandi í Dølum, ok stókk ek þaðan fyrir þat, at ek drag verkstjóra hans. En ek veit, at vit erum báðir illmenni, því at þú myndir eigi hér kominn frá oðrum mǫnnum, nema þú værir nokkurs manns útlagi, ok geri ek þér tvá kosti, at ek mun segja til þín eða vit njótum báðir jafnt þess, er hér er«. Bóndi mælti: »Þetta er jafnt sem þú segir«. Síðan leiddi hann Hrapp inn með sér.

For 2 kandidater: Nedenstående tekst (læst) oversættes med kommentar til L. 1-3 (búsmála).

Þá er Óláfr var á Írlandi, var hann staddr í herferð nokkurri, ok fóru þeir með skipum, ok þá er þeir þurftu strandhoggva, þá ganga menn á land ok reka ofan fjölda búsmála; þá kemr eptir einn bóndi ok bað Ólaf gefa sér kýr þær, er hann átti. Óláfr bað hann hafa kýr sínar, ef hann mætti kenna, »ok dvel ekki ferð vára«. Bóndi hafði þar mikinn hjarðhund; hann vísaði hundinum í nautaflokkana, ok váru þar rekin mǫrg hundruð nauta; hundrinn hljóp um alla nautaflokkana ok rak brott jafnmǫrg naut sem bóndinn sagði, at hann ætti, ok váru þau öll á einn veg mörkuð. Þóttusk þeir þá vita, at hundrinn myndi rétt kent hafa; þeim þótti hundr sá furðu vitr. Þá spyrr Óláfr, ef bóndi vildi gefa honum hundinn. »Gjarna« segir bóndi. Óláfr gaf honum þegar í stað gullhring ok hét honum vináttu sinni. Sá hundr hét Vígi; átti Óláfr hann lengi síðan.

2) Teori: Karakteristik af de danske vokaler.

Transskription: I det samme lød der et fløjtesignal nede fra gaden. – »Det er Vejby«, sagde Poul Adler. – »Der må være lukket dernede, han kan ikke komme ind.« – »Aa, Petersen«, vedblev han, »vil De ikke gå ned og lukke ham ind, – De ved jo hvor nøglen hænger?«

3) For 1 kandidat: Psykologi og moral i Sigrid Undsets »Den trofaste hustru«.

For 1 kandidat: Idéen i Ibsens »Gengangere«, set i sammenhæng med stykkets komposition.

For 1 kandidat: Den mandlige hovedperson i »Hans Kvast og Melusine«, med hensyntagen til 1. og 3. udgave.

For 1 kandidat: Hovedpersonen i Henrik Pontoppidans »Mands Himmerig«.

For 1 kandidat: Johannes V. Jensens digt »I Dyrehaven«, stilistisk belyst.

For 1 kandidat: Conrad i Schacks »Phantasterne«.

Som *bifag*.

1) Nedenstående tekst (læst) oversættes med kommentar til L. 1-2 (senn).

Óláfr konungr Tryggvason stóð í lyptingu á Orminum ok skaut optast um daginn, stundum bogaskoti, en stundum gafflokkum ok jafnan tveim senn. Hann sá fram á skipit ok sá sína menn reiða sverðin ok hoggva títt, ok sá, at illa bitu; mælti þá hátt: »hvárt reiði þér svá slæliga sverðin, er ek sé, at ekki bita yðr?« Maðr svarer: »sverð vár eru slæ ok brotin mjök«. Þá gekk konungr ofan í fyrirrumit ok lauk upp hásetiskistuna, tók þar ór mǫrg sverð hvöss ok fekk mǫnnum. En er hann tók niðr hinni hægri hendi, þá sá menn, at blóð rann ofan undan brynstúkunni; en engi vissi, hvar hann var sárr.

2) Et repræsentativt dramatisk forfatterskab inden for dansk eller norsk litteratur i det 19. århundrede.

ENGELSK

Som *hovedfag*.

1) Nedenstående oversættes til dansk; dernæst gives en sproghistorisk be-
lysning af de forekommende gutturaler og dentaler.

3e ancras ahen þis leaste stucche reden to ower wummen euche wike eanes .
aþet ha hit cunnen. Ant muche neod is þet 3e neomen to ham muche 3eme .
for 3e mahen muchel beon þurh ham i godet . and iwurset. On oðer half 3ef
þet ha sungid þurh ower 3emeles, 3e schule beo bicleopet þrof biuore þe hehe
deme . and for þi as ow is muche neod . and ham 3et mare, 3eornliche leared
ham to halden hare riwle . ba for ow and for ham seolf, lideliche and luueliche .
for swuch ah wummone lare to beonne . luuelich and liðe . and selthwenne
sturne. Ba is riht þet ha ow dreden and luuien . ant þah þet ter beo eauer
mare of luue: þen of drede . þenne schal hit wel fearen . Me schal healden
eoli and win ba i wunden efter godes lare . ah mare of softe eoli, þen of bitinde
win . þet is Mare of liðe wordes, ðen of suhinde . for þer of kimeð þinge best,
þet is luue eie. lihtliche and sweteliche foR3eoued ham hare gultes . hwen
ha ham icnawed and bihated bote. Ase forð as 3e mahen of mete and of clades .
and of oþre þinges þet neode of flesh easkeð, beoð large toward ham, þah 3e
nearowe beon and hearde to ow seoluen.

2) Nedenstående oversættes til engelsk.

Da man åbnede avisen mandag morgen, læste man foran krigsefterretning-
erne og artiklerne om det nye rationeringssystem under en kæmpe-overskrift,
at natten til søndagen den 10. november, kl. 3,40, var Rumænien blevet
hærges af et frygteligt jordskælv. To stærke stød havde i Bukarest ødelagt
slottet, flere ministerier og hele husrækker; skyskraberen Carlton var styrtet
sammen og havde begravet hundreder af mennesker i sine ruiner. Skrækslagne
folk styrtede ud på gaderne, der var fyldte med murbrokker. Det elektriske
lys var slukket, vand- og gasledninger afbrudte. Der skete gasekspllosioner, og
der udbrød talrige brande. Brandvæsenet og militæret, der var blevet kaldt
til hjælp, kunne ikke komme gennem gaderne. Rædselen og elendigheden var
ubeskriverlig. Antallet af de dræbte ansloges til 2000. Det er det femte jord-
skælv, der har hjemsøgt Bukarest siden 1902, men intet af de tidligere har
været så frygtelige som dette.

Det viste sig snart, at jordskælvet havde haft et betydeligt omfang. I
Galatzi var domkirken, St. Helena-kirken, banegården og mange huse styrtet
sammen og hundreder af mennesker dræbte. I Ploesti var rådhuset og adskillige
andre offentlige bygninger ødelagte, og der var udbrudt ildebrande, som var
nået til oliefeltet. I alt var en snes byer og landsbyer blevet stærkt beskadigede,
og ofrenes antal var steget til over 10.000. Her i København blev jordskælvet
indregistreret på vor seismografiske station. Det var det stærkeste jordskælv,
der er blevet optegnet siden stationens oprettelse 1926.

Mandag morgen den 11. november kl. 8,35 indtraf der et nyt, sekundært
jordskælv, hvis centrum lå i Bessarabien. I dettes hovedstad Kisjinev styrtede
husene sammen, og det samme var tilfældet i Odessa. Jordskælvene mærkedes
på den ene side helt til Moskva, på den anden side i Bulgarien og Ungarn.

Hvad er årsagen til disse voldsomme jordskælv? Ja, det får vi først at vide
om et års tid, når de videnskabelige undersøgelser er tilendebragt. Men alle-
rede nu kan man se, at de hører sammen med den lange række jordskælv,
som har fundet sted i egnene omkring Sortehavet.

3) Aflyd på oldengelsk. I hvilken udstrækning genfindes aflyd på nyengelsk?

4) The Brontë Sisters.

Forprøve.

1) Nedenstående oversættes. Dialektejendommeligheder påvises.

De seuene gyftes of þe Haly Gaste, þat ere gyfene to men and wymmene þat er ordayne to þe ioie of heuene, and ledys theire lyfe in this worlde rehtwysely. Thire are thay:—*Wysdome, Undyrstandynge, Counsayle, Strenghē, Connyngē, Pelé, the Drede of God.* Begynne we at Consaile, for þareof es myster at the begynnyngē of oure werkes, þat vs myslyke noghte aftyrwarde. With thire seuene gyftes þe Haly Gaste teches sere mene serely.

Consaile es doynge awaye of worldes reches, and of all delytes of all thyngē þat mane may be tagyld with, in thoghte or dede, and þarwith drawynge intill contemplycyone of Gode.

Undyrstandynge es to knawe whate es to doo, and whate es to lefe, and þat that sall be gyffene, to gyffe it to thaym þat has nede, noghte till oþer þat has na myster.

Wysdome es forgetynge of erthely thynges and thynkyngē of heuen, with discrecyone of all mens dedys. In þis gyfte schynes contemplycyone, þat es, Saynt Austyne says, a gastely dede of fleschely affeccyones, thurghē þe ioie of a raysede thoghte.

2) Nedenstående oversættes til engelsk. De første 100 engelske ord transskriberes fonetisk.

I 1644 begyndte situationen at forandre sig. Parlamentet havde sluttet et forbund med skotterne, og den 25. januar gik den skotske hær over grænsen.

På samme tid havde kongen givet ordre til, at den krig, som havde stået på i Irland i nogen tid, mellem hans tropper og de irske oprørere, skulle standses og de kongelige tropper overføres til England for at hjælpe ham der. Fem regimenter landede i nærheden af Chester og marcherede mod Nantwich, hvor der var en lille garnison af parlamentstropper. Men Fairfax kom de belejrede til hjælp; på den samme dag da skotterne gik over grænsen undsatte han ikke alene Nantwich, men han ødelagde også de nyankomne kongelige regimenter og indlemmede en del af soldaterne i sin egen hær.

Kongens tropper i Yorkshire var nu mellem dobbelt ild, idet de på samme tid truedes af de fra nord fremrykkende skotter og en parlamentshær, der kom fra London. Ganske vist lykkedes det prins Rupert at generobre Cheshire og Lancashire ved en række dristige operationer og at forhindre parlamentstropperne i at erobre Newark, som de var begyndt at belejre, men det var alligevel tydeligt at kongens planer var slået fejl.

3) The English Post-Office.

Som *bifag*.

1) Nedenstående oversættes. De første seks linier omskrives med lydskrift.

Years have risen and fallen in darkness or in twilight,
 Ages waxed and waned that knew not thee nor thine,
 While the world sought light by night and sought not thy light,
 Since the sad last pilgrim left thy dark mid shrine.
 Dark the shrine and dumb the fount of song thence welling,
 Save for words more sad than tears of blood, that said:
Tell the king, on earth has fallen the glorious dwelling,
And the watersprings that spake are quenched and dead.
Not a cell is left the God, no roof, no cover
In his hand the prophet laurel flowers no more.
 And the great king's high sad heart, thy true last lover,

Felt thine answer pierce and cleave it to the core.
 And he bowed down his hopeless head
 In the drift of the wild world's tide,
 And dying, *Thou hast conquered*, he said,
Galilean; he said it, and died.
 And the world that was thine and was ours
 When the Graces took hands with the Hours
 Grew cold as a winter wave
 In the wind from a wide-mouthed grave,
 As a gulf wide open to swallow
 The light that the world held dear.
 O father of all of us, Paian, Apollo,
 Destroyer and healer, hear?
 Age on age thy mouth was mute, thy face was hidden,
 And the lips and eyes that loved thee blind and dumb;
 Song forsook their tongues that held thy name forbidden¹⁾,
 Light their eyes that saw the strange God's kingdom come.
 Fire for light and hell for heaven and psalms for pæans
 Filled the clearest eyes and lips most sweet of song,
 When for chant of Greeks the wail of Galileans
 Made the whole world moan with hymns of wrath and wrong.
 Yea, not yet we see thee, father, as they saw thee,
 They that worshipped when the world was theirs and thine,
 They whose words had power by thine own power to draw thee
 Down from heaven till earth seemed more than heaven divine.
 For the shades are about us that hover
 When darkness is half withdrawn
 And the skirts of the dead night cover
 The face of the live new dawn.
 Yet it may be, lord and father, could we know it,
 We that love thee for our darkness shall have light
 More than ever prophet hailed of old or poet
 Standing crowned and robed and sovereign in thy sight.
 To the likeness of one God their dreams enthralled thee,
 Who wast greater than all Gods that waned and grew;
 Son of God the shining son of Time they called thee,
 Who wast older, O our father, than they knew.
 For no thought of man made Gods to love or honour
 Ere the song within the silent soul began,
 Nor might earth in dream or deed take heaven upon her
 Till the word was clothed with speech by lips of man.

2) Nedenstående oversættes til engelsk.

Mr. Hastings elskede sin kone og blev aldrig træt af at fortælle Abbotsford
 hvilken dannet dame og hvilken udmærket moder hun var. Hun var svagelig
 og havde gennemgået en hel del operationer, som han beskrev med mange
 enkeltheder. Han var selv blevet opereret to gange. Den ene gang havde han
 haft blindtarmsbetændelse, og han beskrev operationen meget omhyggeligt.
 Alle hans venner var også blevet opereret, og hans kendskab til sygdomme
 var fantastisk. Han havde to sønner, som gik i skole. Han spurgte Abbotsford,
 om han ikke troede, det ville være klogt at få dem opereret i tide. Den ene

¹⁾ dem der ikke turde nævne Dit navn.

havde noget galt ved sine *Mandler* (tonsils), og han var ængstelig for den andens blindtarm. Han havde aldrig set to brødre, der holdt så meget af hinanden som disse to, og en god ven af ham, den bedste læge i Philadelphia, havde tilbudt at operere dem begge to på samme tid, så de kunne være på hospitalet sammen. Han viste Abbotsford fotografier af sin kone og drengene. Det var første gang i deres liv at han havde været borte fra dem, og hver morgen skrev han et langt brev til sin kone, hvori han fortalte hende alt, hvad der var hædt ham i løbet af den foregående dag, og en mængde af hvad han selv havde sagt. Abbotsford så ham fylde ark efter ark med sin pæne, læselige håndskrift.

Han havde en lille bog, hvori han nedskrev de anekdoter han hørte. Når han var inviteret ud til middag, studerede han altid en halv snes af dem, så at han havde noget at underholde de andre gæster med.

TYSK

Som *hovedfag*.

1) C. Hofmann v. Hofmannswaldau:

A. Die Wollust.

1. Die Wollust bleibet doch der Zucker dieser Zeit,
Was kan uns mehr, denn sie, den Lebenslauf versüssen?
Sie lässet trinckbar Gold in unsre Kehle fliessen,
Und öffnet uns den Schatz beperlter Liebligkeit,
In Tuberosen kan sie Schnee und Eiss verkehren,
Und durch das gantze Jahr die Frühlings-Zeit gewehren.

2. Es schaut uns die Natur als rechte Kinder an,
Sie schenckt uns ungespart den Reichthum ihrer Brüste,
Sie öffnet einen Saal voll zimmetreicher Lüste,
Wo aus des Menschen Wunsch Erfüllung quellen kan.
Sie legt als Mutter uns die Wollust in die Armen,
Und läßt durch Lieb und Wein den kalten Geist erwarmen.

3. Nur das Gesetze wil allzu Tyrannisch seyn,
Es zeiget iederzeit ein widriges Gesichte,
Es macht des Menschen Lust und Freyheit gantz zunichte,
Und flöst für süssen Most uns Wermuthtropffen ein;
Es unterstehet sich uns die Augen zu verbinden,
Und alle Liebligkeit aus unser Hand zu winden.

4. Die Ros' entblösset nicht vergebens ihre Pracht,
Jeßmin will nicht umsonst uns in die Augen lachen,
Sie wollen unser Lust sich dienst- und zinsbar machen,
Der ist sein eigen Feind, der sich zu plagen tracht;
Wer vor die Schwanenbrust ihm Dornen will erwehlen,
Dem muß es an Verstand und reinen Sinnen fehlen.

5. Was nutzt endlich uns doch Jugend, Krafft und Muth,
Wenn man den Kern der Welt nicht reichlich will genüssen,
Und dessen Zucker-Strom läßt unbeschifft verschüssen,
Die Wollust bleibet doch der Menschen höchstes Gut,
Wer hier zu Seegel geht, dem wehet das Gelücke,
Und ist verschwenderisch mit seinem Liebesblicke.

6. Wer Epicuren nicht für seinen Lehrer hält,
 Der hat den Welt-Geschmack und allen Witz verlohren,
 Es hat ihr die Natur als Stiefsohn ihn erkohren,
 Er mus ein Unmensch seyn und Scheusaal dieser Welt;
 Der meisten Lehrer Wahn erregte Zwang und Schmerzen,
 Was Epicur gelehrt, das kitzelt noch die Herten.

B. Die Tugend.

1. Die Tugend pflastert uns die rechte Freudenbahn,
 Sie kan den Nesselstrauch zu Lilgenblättern machen,
 Sie lehret uns auf dem Eiß und in dem Feuer lachen,
 Sie zeigt, wie man auch in Banden herrschen kan,
 Sie heisst unsern Geist im Sturme ruhig stehen,
 Und wenn die Erde weicht, uns im Gewichte gehen.

2. Es giebt uns die Natur Gesundheit, Krafft und Muth;
 Doch wo die Tugend nicht wil unser Ruder führen,
 Da wird man Klippen, Sand und endlich Schiffbruch spüren,
 Die Tugend bleibet doch der Menschen höchstes Gutt,
 Wer ohne Tugend sich zu leben hat vermessen,
 Ist einem Schiffer gleich, so den Compaß vergessen.

3. Gesetze müssen ja der Menschen Richtschnur seyn.
 Wer diesen Pharus ihm nicht zeitlich will erwehlen,
 Der wird, wie klug er ist, des Hafens leicht verfehlen:
 Und läuffet in den Schlund von vielen Jammer ein,
 Wem Lust und Ueppigkeit ist Führerin gewesen,
 Der hat für Leitstern ihm ein Irrlicht auserlesen.

4. Diß, was man Wollust heißt, verführt und liebt uns nicht,
 Die Küsse, so sie giebt, die triffen von Verderben,
 Sie läst uns durch den Strang der zärtsten Seide sterben,
 Man fühlet, wie Zibeth¹⁾ das matte Hertze bricht,
 Vergifter Hypocras²⁾ will uns die Lippen rühren,
 Und ein ambirte Lust zu Schimpf und Grabe führen.

5. Die Tugend drückt uns doch, als Mutter, an die Brust,
 Ihr Gold und edler Schmuck hält Farb und auch Gewichte,
 Es leitet ihre Hand uns zu dem grossen Lichte;
 Wo sich die Ewigkeit vermählet mit der Lust.
 Sie reicht uns eine Kost, so nach den Himmel schmecket,
 Und giebt uns einen Rock, den nicht die Welt beflecket.

6. Die Wollust aber ist, als wie ein Unschlichtlicht,
 So helle Flammen giebt, doch mit Gestanck vergehet,
 Wer bey dem Epicur und seinem Hauffen stehet,
 Der lernt, wie diese Waar, als dünnes Glas zerbricht;
 Es kan die Drachen-Milch uns nicht Artzney gewehren,
 Noch gelbes Schlangengift in Labsal sich verkehren.

Der forlanges:

1. Oversættelse af A. str. 2-3; B. str. 1 og 3; str. 4, 1-2; 6, 1.

¹⁾ Desmer.

²⁾ Kryddervin.

2. Kort redegørelse for Opitz's metriske regler, afvigelser fra dem i A og B. (Trykfejl) påvises og rettes. Verset bestemmes.
3. Literaturhistorisk belysning.

2) Nedenstående tekst oversættes til tysk.

Den 14. september 1914, da den tyske front efter afbrydelsen af slaget ved Marne var i færd med at fæstne sig på den nordlige bred af Aisne, måtte den syge general v. Moltke træde tilbage fra posten som hærens generalstabschef. Utvivlsomt havde bagslaget ved Marne rystet hans i forvejen angrebne nervesystem, for så vidt som det måtte stå ham klart, at bagslaget ikke var uden sammenhæng med hans egen fejlagtige disposition, der svækkede angrebsfløjen ved at tage tre store enheder ud af kampen.

Det lader sig vel aldrig bevise, at Tyskerne kunne have kæmpet slaget i Marnebuen sejrrigt til ende, hvis fronten havde beholdt sin oprindelige styrke; men således som situationen var den 9. september, da armeerne efter v. Moltkes ordre afbrød slaget og gik tilbage til Aisne, lader det sig endnu mindre godt-gøre, at general Joffre havde været i stand til at holde stillingen.

Generalstabschefens helbredstilstand nødvendiggjorde hans fratræden; men det er dog ikke ganske usandsynligt, at han også uden denne i sig selv tvingende grund havde måttet vige pladsen. I hans sted trådte den daværende krigsminister, general v. Falkenhayn, der forblev i stillingen indtil 29. august 1916, altså i to meget vanskelige år.

Generalen har skildret sin virksomhed i dette tidsrum i et værk, som han kalder: Den øverste hærledelse 1914-16 i dens vigtigste beslutninger. I denne bogens titel anslås den grundtone, der konsekvent er fastholdt fra først til sidst: Generalen benytter kun i forordet jeg-formen, i den øvrige del træder han helt tilbage bag den »øverste hærledelse«.

Når man efter gennemlæsningen af general Ludendorffs bog giver sig i lag med general v. Falkenhayns, er det som at komme fra et brusende hav ind i en rolig havn med krystalklart vand. Ludendorff er ikke blot generalstabschefens førstemand, han er tillige den begejstrede soldat og fører, et kraftgeni, hvis personlighed føles gennem hele hæren og ned til manden i den fjerneste skyttegrav. v. Falkenhayn derimod går helt op i den »øverste hærledelse«.

3) De stærke verbers tempusbøjning i højtysk.

4) Schrifttum des Rationalismus. Wege und Ziele. (Deutsch zu schreiben).

Forprøve.

1) *Castor et Pollux*. (Stjernebillederne).

Nâh tîen châmen zuêne brûodera gelichô getâne . uuânda sie gezuînele sînt . éinero mûoter chînt . tíu *Leda* hîez . nâls éines fáter. Ter éino chám mít táges stérnen . ánderêr mít náht stérnen. Uuânda man in íro *ortu* . únde in íro *occasu* den éinen síhet âne den ánderen . pediu chít man dâz ter éino sí des táges . ánderêr dero náht. Ter mínnero dér *Pollux* héizet. têr gât êr úf . mít éinemo michelemo stérnen . dér án sínemo hóubete skînet. Ân dés fûozen skînet ter gemácho . uuóla filo mínnero. Under díen zuískên skînent trî . díe éin lángez *triangulum* máchônt. Téro sînt fínfe. Ándere fínfe síhest tú

án demo mæren dér *Castor* héizet. Tér hábet táragágene den minneren án demo hóubete . den mæren án dien fúozen . únde óuh éin *triangulum* stérnôn únderzuiskên. Ze déro uuís sint téro zéichen gelih . tie sélben gelih uuâren . dóh *Pollux* mínnero bedíu sí . uuánda er échert *homo* íst . únde *Castor* mæróro . uuánda er óuh *deus* íst . álsó *Jouis* sún sól.

1. Ovenstående oversættes til dansk.
2. De oldhøjtyske adjektivers fleksion og komparation fremstilles.
3. Så vidt tiden rækker, kommenteres de i teksten forekommende nominer (substantiver og adjektiver) og pronominer med hensyn til deres fleksion.

gezuínele »Tvillinger«; *náls* = *nalles*; *gemácho* »Fælle, tilsvarende«; *échert* »dog kun«.

2) 1. Luther, An den christlichen Adel deutscher Nation, Neudrucke Nr. 8, S. 29 *Es ist noch das Valet dahyndenn . . . es sey anß ende kummen* oversættes til dansk.

2. Indholdet af det oversatte stykke kommenteres.
3. Der gives en oversigt over Luthers liv indtil 1519.
- 3) Hvilken rolle spiller læberne ved artikulationen af nuværende højtysk (Bühnenaussprache)?

Som *bifag*.

1) A. Eichendorff: Die zwei Gesellen.

Es zogen zwei rüst'ge Gesellen
Zum erstmal von Haus,
So jubelnd recht in die hellen,
Klingenden, singenden Wellen
Des vollen Frühlings hinaus.

Dem zweiten sangen und logen
Die tausend Stimmen im Grund,
Verlockend' Sirenen, und zogen
Ihn in der buhlenden Wogen
Farbig klingenden Schlund.

Die strebten nach hohen Dingen,
Die wollten, trotz Lust und Schmerz,
Was Rechts in der Welt vollbringen,
Und wem sie vorüber gingen,
Dem lachten Sinnen und Herz.

Und wie er auftaucht' vom Schlunde,
Da war er müde und alt,
Sein Schiffelein, das lag im Grunde,
So still war's rings in die Runde,
Und über die Wasser weht's kalt.

Der erste, der fand ein Liebchen,
Die Schwieger kauft' Hof und Haus;
Der wiegte gar bald ein Bübchen
Und sah aus heimlichem Stübchen
Behaglich ins Feld hinaus.

Es singen und klingen die Wellen
Des Frühlings wohl über mir;
Und seh' ich so kecke Gesellen,
Die Thränen im Auge mir schwellen —
Ach Gott, führ' uns liebeich zu dir!

B. Rich. Dehmel: Die Glocke im Meer.

1. Ein Fischer hatte zwei kluge Jungen,
hat ihnen oft ein Lied vorgesungen:
Es treibt eine Wunderglocke im Meer,
es freut ein gläubig Herze sehr,
das Glockenspiel zu hören.

2. Der eine sprach zu dem andern Sohn:
Der alte Mann verkindet schon.
Was singt er das dumme Lied immerfort;
ich hab manchen Sturm gehört an Bord,
noch nie eine Wunderglocke.

3. Der andre sprach: Wir sind noch jung, er singt aus tiefer Erinnerung. Ich glaube, man muß viel Fahrten bestehn, um dem großen Meer auf den Grund zu sehn; dann hört man es auch wohl läuten.	5. Der eine sprach, verdrossen und alt: Ich kenne das Meer und seine Gewalt. Ich hab mich zuschanden auf ihm geplagt, hab auch manchen Gewinn erjagt; läuten hört ich es niemals.
4. Und als der Vater gestorben war, fuhren sie weg mit braunblondem Haar. Und als sie sich grauhaarig wiedertrafen, dachten sie eines Abends im Hafen an die Wunderglocke.	6. Der andre sprach und lächelte jung: Ich gewann mir nichts als Erinnerung; es treibt eine Wunderglocke im Meer, es freut ein gläubig Herze sehr, das Glockenspiel zu hören.

Der forlanges:

1. Oversættelse af A.
2. Fortolkning af A og B.
3. Sammenligning af tanken i A og B med bemærkninger om forfatterne.

2) Sine drengear tilbragte Thomas som elev på benediktinerklostret Monte Cassino. Det var sikkert en rolig tid i hans liv; men den får en brat afslutning. I 1239 begynder uroen. Munkene fra Monte Cassino må, tvunget af Hohenstaufferkejseren Frederik den Anden, over hals og hoved flygte fra deres kloster. Denne flugt fører den femtenårige Thomas til Neapel. Den fører ham over på det domæne, hvor hans egentlige skæbne udspilles; den flytter ham definitivt bort fra stilheden over i den glødende kampzone, hvor alle hans tids åndelige kampe blev udkæmpet. Ved Frederik den Andens universitet, det første egentlige »Statsuniversitet«, der af dette »første moderne menneske på tronen«, som man har kaldt ham, oprindeligt havde været planlagt som et foretagende mod kirken, studerede Thomas ganske vist – i overensstemmelse med traditionen – de »frie kunster«; men fremfor alt lærte han her ikke blot den på hin tid endnu meget fordægtige Aristoteles' skrifter at kende, men også den »ungdomsbevægelse«, der blomstrede i byerne, og af hvilken de unge tiggerordener blev båret oppe. Med disse to begreber »Aristoteles« og »Tiggerordenbevægelsen« er de vigtigste af de stridspunkter betegnet, som i den første halvdel af det trettende århundrede bevægede den kristne verden og gjorde det på en måde, vi næppe kan forestille os mere. Dengang, kun godt et årti efter den hellige Frans af Assisis død, havde de to tiggerordener endnu ikke vundet almindelig anerkendelse.

Der ønskes:

1. Oversættelse til tysk af ovenstående tekst.
2. En fremstilling af personnavnernes bøjning i nuværende højtysk skriftsprog.

FRANSK

Som *hovedfag*.

Forprøve.

- 1) Nedenstående oversættes til dansk.

En cel tens tint Hoilas la terre,
sovent en pais, sovent en guerre.
Li reis aveit un suen barun,
ki esteit sire de Liün.

Oridials esteit apelez;
 de sun seignur ert mult amez.
 Chevaliers ert pruz e vaillanz.
 De sa moillier out dous enfanz,
 un fiz e une fille bele.
 Noguent ot nun la dameisele;
 Guigemar noment le dancel:
 el reialme nen out plus bel.
 A merveille l'amot sa mere,
 e mult esteit bien de sun pere.
 Quant il le pout partir de sei,
 si l'enveia servir le rei.
 Li vadlez fu sages e pruz;
 mult se faiseit amer de tuz.
 Quant fu venuz termes e tens
 que il aveit eage e sens,
 li reis l'adube richement;
 armes li dune a sun talent.
 Guigemar se part de la curt:
 mult i dona ainz qu'il s'en turt.
 En Flandres vait pur sun pris querre:
 la out tuzjurs estrif e guerre.

2) Nedenstående oversættes til fransk.

Konventet tæller 749 deputerede. Størsteparten af disse mænd tilhører middelstanden. Der er temmelig mange jurister blandt dem, og over halvdelen var allerede embedsmænd i de departementer, som har valgt dem. 258 er tidligere medlemmer af den grundlovgivende forsamling eller den lovgivende forsamling. Disse tal siger en hel del. Denne forsamling savner altså ikke erfaring som sin forgænger. Den har ligesom denne en tendens til at beruse sig i ord, men er alligevel langt mere nøgtern og flittig. Dens tankegang er også en helt anden. Den grundlovgivende forsamling var præget af Montesquieus ånd, som i den lovgivende måtte kæmpe med Rousseaus. I konventet er det Rousseaus ånd, der har sejret.

Gironden har selv valgt at sidde til højre i den nye forsamling. Alene dette giver den et præg – om ikke af reaktion, så dog af stabilitet og mådehold. Partiet har beholdt sine chefer: Brissot, Condorcet o. s. v. – samtidig med, at det har skaffet sig forstærkning gennem nogle nye folk, som allerede havde gjort sig bemærket i den grundlovgivende forsamling: Camus, Buzot o. a.

Til venstre sidder Bjerget samlet om sine deputerede fra Paris: Robespierre, Marat, Danton og Camille Desmoulins. Foruden disse spidser finder man også medlemmer som Cambon, Carnot o. a. Der er også helt nye navne som digteren M.-J. Chénier, og Saint-Just, en alvorlig ung mand med feminine træk og skarpe talemåder. Endelig var der den forhenværende vicomte de Barras, der havde sejlet som kaptajn på Vestindien¹⁾ og var en udpræget eventyrer og levemand.

Som *bifag*.

1) Teksten oversættes, og der gives en kort oversigt over nægtelserne og deres brug i fransk med udnyttelse af de i teksten forekommende tilfælde.

¹⁾ faire le service des Iles.

La vie de Rembrandt est, comme sa peinture, pleine de demi-teintes et de coins sombres. Autant Rubens se montre tel qu'il était au plein jour de ses œuvres, de sa vie publique, de sa vie privée, net, lumineux et tout chatoyant d'esprit, de bonne humeur, de grâce hautaine et de grandeur, autant Rembrandt se dérobe et semble toujours cacher quelque chose, soit qu'il ait peint, soit qu'il ait vécu. Point de palais avec l'état de maison d'un grand seigneur, point de train et de galeries à l'italienne. Une installation médiocre, la maison noirâtre d'un petit marchand, le pêle-mêle intérieur d'un collectionneur, d'un bouquiniste, d'un amateur d'estampes et de raretés. Nulle affaire publique qui le tire hors de son atelier et le fasse entrer dans la politique de son temps, nulles grandes faveurs qui jamais l'aient rattaché à aucun prince. Point d'honneurs officiels, ni ordre, ni titres, ni cordons, rien qui le mêle de près ni de loin à tel fait ou à tels personnages qui l'auraient sauvé de l'oubli, car l'histoire en s'occupant d'eux aurait incidemment parlé de lui. Rembrandt était du tiers, à peine du tiers, comme on eût dit en France en 1789. Il appartenait à ces foules où les individus se confondent, dont les mœurs sont plates, les habitudes sans aucun cachet qui les relève; et même en ce pays de soi-disant égalité dans les classes, protestant, républicain, sans préjugés nobiliaires, la singularité de son génie n'a pas empêché que la médiocrité sociale de l'homme ne le retînt en bas dans les couches obscures et ne l'y noyât.

Pendant fort longtemps on n'a rien su de lui que d'après le témoignage de Sandrart ou de ses élèves, ceux du moins qui ont écrit, Hoogstraeten, Houbraken, et tout se réduisit à quelques légendes d'ateliers, à des renseignements contestables, à des jugements trop légers, à des commérages. Ce qu'on apercevait de sa personne, c'étaient des bizarreries, des manies, quelques trivialités, des défauts, presque des vices. On cite quelques fragments de leçons orales recueillis par la tradition qui sont des vérités de simple bon sens, mais ne tirent point à conséquence. Il n'avait pas vu l'Italie, ne recommandait pas ce voyage, et ce fut là, pour ses ex-disciples devenus des docteurs en esthétique, un grief et l'occasion de regretter que leur maître n'eût pas ajouté cette culture nécessaire à ses saines doctrines et à son original talent.

2) Nedenstående oversættes til fransk.

Republikens præsident var den bekendte historiker *Chaspal*, medlem af akademiet. Han modtog Erik i sit biblioteksværelse og betød politichefen, at dennes nærværelse ikke mere var nødvendig.

»— De har handlet meget uklogt, monsieur, ved at ville opsøge professor Ducis,« begyndte han, »thi jeg formoder, det skete i den hensigt at overtale ham til at offentliggøre Deres opdagelse i hans tidsskrift?«

Erik benægtede det ikke.

»— Jeg kan tænke det. Men forstår De da ikke, at det er en ting, der ikke på nogen måde går an? Erindrer De ikke, hvad den danske konsejlspræsident sagde Dem? . . . De må ikke undre Dem over, at jeg véd lige så god besked med den samtale, som om jeg selv havde været til stede. Jeg vil ganske ligefrem fortælle Dem, hvordan det hele hænger sammen: gennem det danske udenrigsministerium er der tilstillet alle stater over hele verden en fortrolig meddelelse om Deres opdagelse og den samtale, De havde med ministeren, for at man kunne vogte sig for og tage forholdsregler mod den fælles fare. Thi alle stater er enige om, at Deres forunderlige opdagelse rummer den aller største fare for alt, hvad der hedder civilisation og ordnede samfundsforhold. Den *kan* og *tor* derfor ikke offentliggøres, og de forskellige regeringer har i den anledning givet hverandre de mest bindende forsikringer om hver især at være på sin post og, hvis det gøres nødt, bringe de mest yderliggående

forholdsregler til anvendelse for at forhindre, at Deres opdagelse kommer til offentlighedens kundskab. Tro mig, De gør bedst i at tage hensyn til det, jeg her har betroet Dem – ikke mindst for Deres egen skyld. Man vil i alt øvrigt ikke gøre det ringeste skår i Deres personlige frihed, og når alt kommer til alt, synes det mig næsten, De selv måtte have mest fordel af at tie med opdagelsen. Der er ingen, der tænker på at forhindre Dem i at fabrikere så meget guld, De ønsker, og anvende det på hvilken som helst måde, De selv vil. Hvad vil livet ikke på den måde kunne byde Dem? Selve statens indtægter er begrænsede af borgernes *skatteævn*¹⁾ og *Parlamentets bevillinger*²⁾ – Deres derimod begrænses kun af Deres eget forgødtbefindende. Og De véd jo – præsidenten smilede –: »for guld er alt til salgs!«

KLASSISK FILOLOGI

Forprøve.

1) Xenofon, Memorabilia I, c. 2, 12 (Ἀλλ', ἔφη...) – 15 (... λέγειν τε καὶ ποάττειν;) oversættes og kommenteres.

2) Horats, Epistler I, 6 v. 1–23 oversættes og kommenteres.

For een kandidat: Vergil: Aeneide VII v. 107–129. Oversættes og kommenteres.

3) Latinsk stil.

Cornelius Nepos fortæller i sin biografi af Epaminondas, at der var en Thebaner Meneclides, som misundte denne hans militære berømmelse og derfor plejede at opfordre Thebanerne til at foretrække freden for krig.

Overfor ham bemærkede Epaminondas: »Du bedrager dine landsmænd, når du drager dem bort fra krigen, for under det fredelige livs maske vinder du dem for trældom. Det er af krigen, freden fremstår, og de der ønsker at nyde den langvarigt, må være hærdede i krig. Hvis I derfor vil være de førende i Grækenland, er det livet i felten og ikke på brydepladsen I skal lægge jer efter.«

Da den samme Meneclides gjorde Epaminondas bebrejdelser for vigtighed, fordi han bildte sig ind at have nået Agamemnons berømmelse, svarede han: »Du tager fejl, hvis du tror, jeg søger at kappes med Agamemnon; thi skønt han havde hele Grækenland med sig, var det kun med nød og besvær, han på 10 år erobrede een by; jeg derimod har på een dag støttet til vor by alene ved at slå lakedaimonerne befriet hele Grækenland.«

LATIN

1) Latinsk stil.

Imellem de mange digtere, der i 2. årh. f. Chr. skrev tragedier til opførelse ved de talrige offentlige og private fester, indtog M. Pacuvius en fremtrædende plads, og hans stykker blev læst og beundret igennem mange århundreder af alle, der interesserede sig for den ældste latinske litteratur. Han var en søstersøn af digteren Q. Ennius og født i Brundisium i år 220 f. Chr. Hans onkel førte ham, da han endnu var en ung mand, til Rom, og der levede han så igennem mange år og udøvede samtidig en digters og en malers bestilling.

¹⁾ capacité contributive.

²⁾ les crédits votés par le parlement.

Først som gammel mand vendte han tilbage til sin fødeegn, og han døde som en 90-årig olding i Tarent. Hans malerier er nu alle forsvundne, men vi ved, at Plinius har set et af dem, der var opstillet i Herkules-templet på kvægtorvet. Også hans tragedier er alle gået tabt, men vi har dog bevaret så mange fragmenter, at vi kan se, at hans stil har været tung og højtidelig, og at han har yndet at beskrive stærke sjælelige rørelser. Hertil kommer, at Cicero omtaler ham adskillige steder og navnlig anerkender hans velklingende, kunstfulde vers, og at Horats kalder ham en meget lærd digter; vi kan også af fragmenterne se, at han har været meget kyndig i mytologien, og at han har haft hang til filosofi. De fleste af hans tragedier var oversat fra det græske, men i een af dem har han hentet stoffet fra den romerske historie.

2) Latinsk version. Af L. Philippus' tale mod Lepidus.

Maxime vellem, patres conscripti, rem publicam quietam esse, aut in periculis a promptissimo quoque defendi; denique prava incepta consultoribus noxae esse. Sed contra seditionibus omnia turbata sunt, et ab iis, quos prohibere magis decebat; postremo quae pessimi et stultissimi decreverunt, ea bonis et sapientibus facienda sunt, nisi forte cui bellum pati consilium est.

Pro di boni, qui hanc urbem omissa cura adhuc regitis! M. Aemilius, omnium flagitiosorum postremus, qui peior an ignavior sit, deliberari non potest, exercitum opprimendae libertatis habet, et se e contempto metuumdum effecit. Vos retractantes verbis et vatum carminibus pacem optatis magis quam defenditis, neque intelligitis mollitia decretorum vobis dignitatem, illi metum detrahi. Atque id iure, quoniam ex rapinis consulatum, ob seditionem provinciam cum exercitu adeptus est. Quid ille ob benefacta cepisset, cuius sceleribus tanta praemia tribuistis?

At scilicet ii, qui ad postremum usque legatos, pacem, concordiam et alia huiusmodi decreverunt, gratiam ab eo peperere! Immo despecti et indigni re publica habiti praedae loco aestimantur, quippe metu pacem repetentes, quo habitam amiserant.

GRÆSK KULTUR

1) Platon, Symposion 176 E (*Ἐπειδὴ τοῖνον...*) – 177 C (*... λέγειν Φαίδρος*) oversættes.

2) Homers Iliade I v. 254–284 kommenteres.

HISTORIE

Som *hovedfag*.

1) Den franske kirke 1789–1814.

2) Rigsrådet 1536–1660.

3) Den danske rigsdags organisation og arbejdsform.

Forprøve:

1) Tyrantiden i den græske verden.

2) Dansk lokaladministration i 1400-tallet (finansielt, militært, retsligt og kirkeligt).

3) Kredit- og hypotekforeninger og deres betydning i det danske samfund.

Sygeeksamen december 1944:

1) Europæiske stormagter omkring år 1500.

2) Oversæt og giv diplomatisk kommentar til kongebrevet af 1093.

MUSIK

Som *hovedfag*.

1) Missa III – samt sekvensen »Lauda Sion« – i Graduale Romanum ønskes kommenteret.

2) Der ønskes en firstemmig udsættelse i streng stil af en udleveret melodi.

3) Der ønskes en trestemmig imiterende vokalsats over et vedlagt tema.

4) Giv en fremstilling af konsonanternes dannelsesmåde med særligt henblik på lukkelydene.

Supplerende forprøve i henhold til undervisningsministeriets bekendtgørelse af 23/8 1939.

Opgaven skrives i forlængelse af opgave 2.

Der ønskes en tostemmig fri udsættelse af en udleveret melodi.

GEOGRAFI

A. Geografi: Samme opgave som ved 1. del af skoleembedseksamen i naturhistorie og geografi (se nedenfor side 138).

Geologi: Bornholms Kambrium.

B. Geografi: Samme opgave som ved 2. del af skoleembedseksamen i naturhistorie og geografi (se nedenfor side 138).

Sommeren 1945.

DANSK

Som *hovedfag*.

1) De yngre runer – tegn og indskrifter.

2) Romanens plads i den danske romantik.

Forprøve.

1) Nedenstående tekst (læst) oversættes. L. 10–11 (fra *pá varð*) kommenteres:

Þá er Óláfr konungr lauk máli sínu, þá stóð upp sá af bóndum er málsnjallastr var, at svara konungi. En er hann vildi til máls taka, þá setr at honum hósta ok þröngva svá mikinn, at hann fekk engu orði upp komit, ok sez k hann niðr. Þá stendr upp annarr bóndi ok vill sá eigi fallask láta andsvörin, þótt inum fyrra hefði eigi vel til tekizk; en er sá hefr upp mál sitt, þá var hann svá stamr, at hann fekk engu orði upp komit; tóku þá allir at hlæja, er á heyrðu. Þá stóð upp inn þriðji ok vill tala í móti Óláfi konungi, en er sá tók til máls, var hann svá háss ok rámr, at engi maðr heyrði þat er hann mælti. Þá varð engi til af bóndum at mæla í móti konungi. En er bæendr fengu engi til andsvara við konung, þá varð engi uppreist þeira til móttöðu við hann; kom þá svá, at allir játtu því, er hann bauð, ok var skirt þingfólk þat alt.

2) Teori: Lukkelyd i dansk.

Transskription: Fru Hauch led af en kronisk træthed, som hun udhivlede i lænestole al den tid, hun ikke gav klavertimer. Hun havde i sin tid været lovende ved musikkonservatoriet og havde én gang medvirket firhændigt ved en klaverkoncert.

3) Menneskeskildringen i det opgivne værk af Henrik Ibsen.

Som *bifag*.

- 1) Klusilsvækkelsen i gammeldansk.
- 2) En sammenligning mellem Ibsens og Bjørnsons digtning.

ENGELSK

Som *hovedfag*.

- 1) *Glou.* Now is the winter of our discontent
 Made glorious summer by this sun of York;
 And all the clouds that lour'd upon our house
 In the deep bosom of the ocean buried.
 Now are our brows bound with victorious wreaths;
 Our bruised arms hung up for monuments;
 Our stern alarums changed to merry meetings,
 Our dreadful marches to delightful measures.
 Grim-visaged war hath smooth'd his wrinkled front;
 And now, instead of mounting barbed steeds
 To fright the souls of fearful adversaries,
 He capers nimbly in a lady's chamber
 To the lascivious pleasing of a lute.
 But I, that am not shaped for sportive tricks,
 Nor made to court an amorous looking-glass;
 I, that am rudely stamp'd, and want love's majesty
 To strut before a wanton ambling nymph;
 I, that am curtail'd of this fair proportion,
 Cheated of feature by dissembling nature,
 Deform'd, unfinish'd, sent before my time
 Into this breathing world, scarce half made up,
 And that so lamely and unfashionable
 That dogs bark at me as I halt by them;
 Why, I, in this weak piping time of peace,
 Have no delight to pass away the time,
 Unless to spy my shadow in the sun,
 And descant on mine own deformity:
 And therefore, since I cannot prove a lover,
 To entertain these fair well-spoken days,
 I am determin'd to prove a villain,
 And hate the idle pleasures of these days.
 Plots have I laid, inductions dangerous,
 By drunken prophecies, libels and dreams,
 To set my brother Clarence and the king
 In deadly hate the one against the other:
 And if King Edward be as true and just
 As I am subtle, false and treacherous,
 This day should Clarence closely be mew'd up,
 About a prophecy, which says that G
 Of Edward's heirs the murderer shall be.
 Dive, thoughts, down to my soul: here Clarence comes.

Enter Clarence, guarded.

Brother, good day: what means this armed guard
 That waits upon your grace?

- Clar.* His majesty,
Tendering my person's safety, hath appointed
This conduct to convey me to the Tower.
- Glou.* Upon what cause?
- Clar.* Because my name is George.
- Glou.* Alack, my lord, that fault is none of yours;
He should, for that, commit your godfathers.
But what's the matter, Clarence? may I know?
- Clar.* Yea, Richard, when I know; for I protest
As yet I do not: but, as I can learn,
He hearkens after prophecies and dreams;
And from the cross-row plucks the letter G,
And says a wizard told him that by G
His issue disinherited should be.

Translate the above text, winding up with an excursus on Shakespeare as a Writer of Historical Dramas.

2) Rumæniens landbrugsproblem havde lige siden opstanden i Transsylvanien i det 15. årh. en ren social karakter, der dog også fik nationale aspekter i samme omfang som den rumænske befolkning gennem hundredår forarmedes og kom under økonomisk fremmedherredømme, som tilfældet blev med Transsylvanien, Bessarabien og Bukovina; men også i de rumænske fyrstendømmer havde revolutionerne i 1821 og 1848 national karakter ved siden af den rent sociale, der tilsigtede en afskaffelse af bojarernes privilegier. Den mægtige vækst i befolkningen – den andrager nu 1 mill. individer i løbet af 4 år! – modnede yderligere agrarproblemet. Fyrsteforordningerne fra det 18. årh., der hvilede på gamle, rumænske retsvedtægter og forpligtede enhver godsejer til ikke blot at indrømme bønderne græsningsret, men ved indgåelse af ægteskab at overlade bondesønnerne et stykke jord til brug, så de kunne ernære deres familie, gik af brug, da freden i Adrianopel åbnede Donau for den internationale handel og en stigende efterspørgsel efter rumænsk korn tvang godsejerne til at indskrænke græsningsretten, så de i det hele svigtede forpligtelserne over for bønderne. Den første rumænske jordreform af 1864 fordelte jord til 400.000 bondefamilier, men befriede samtidig godsejerne for deres ældgamle forpligtelser, og bondeopstandene i 1888 og i 1907 viste klart, at jordspørgsmålet ikke derved var endeligt løst, men at den ustandsede befolkningsvækst ville gøre det aktuelt med hver ny generation. Senere forordninger vedrørende forpagtningsforhold, arbejdskontrakter og lønninger i landbruget samt en kolonisering af bønder med under 10 acres jord i tyndt befolkede egne, var kun midlertidigt beroligende og ikke af varig værdi. Men i 1907 satte man sig for at studere agrarproblemet grundigt og fik endelig i 1914 forelagt et lovforslag løsningen angående. Krigens udbrud forhalede gennemførelsen indtil 1917, da den fastsloges i et kongeligt manifest og i en lov om en ændring i forfatningens § 19 derhen, at ejendomsrettens ukrænkelighed afløstes af en ny fortolkning af ejendomsretten.

3) Det engelske adverbiums dannelsesmåde og syntax fra de ældste tider til nutiden.

4) English Pastoral Poetry.

Forprøve.

1) Solomon and Saturn.

Hēr kīð hū Saturnus ond Saloman fettodon ymbe heora wīsdōm. þā cwæð Saturnus tō Salomane: Saga mē hwēr God sēte þā hē geworhte heofonas ond eorðan.

Ic þē secge: hē sætt ofer wīnda feðerum.

Saga me: hwilc word ærust forð ēode of Godes mūde?

Ic þē secge: "Fiat lux."

Saga me for hwilcum ðingum heofon sȳ gehāten heofon.

Ic þē secge: forþon hē behelað eall þæt hym beufan byð.

Saga me: hwæt is God?

Ic þē secge: þæt ys God þe ealle ðing on hys gewealdum hafað.

Saga mē on hū fela dagum God geworhte ealle gesceafta.

Ic þē secge: on VI dægum God gesceop ealle gesceafta.

Ovenstående oversættes; der gøres rede for de middelengelske dialektale gengivelser af de i stykket forekommende trykvokaler.

Bøj verbet bindan i præsens og imperfektum.

2) Nedenstående oversættes til engelsk. De første 100 ord transskriberes fonetisk.

Kort efter kl. 9 den næste morgen gik jeg ud på balkonen. Kl. halv elleve blev betjentene udenfor hotellet trukket tilbage, og pladsen lå øde hen. Tiden gik, men den procession, vi ventede på, kom ikke. Ikke et menneske viste sig på gaderne. Jeg prøvede at slå tiden ihjæl med at se på spurvene, der var i færd med at bygge deres reder på taget. Lidt efter opdagede jeg, at min pipe var gået ud. Jeg ville tænde den igen, men opdagede til min ærgrelse, at jeg havde glemt mine tændstikker på mit værelse.

Endelig kom processionen. I spidsen gik to unge mænd med flag. Bag dem kom en svær mand i en regnfrakke med en revolver i bæltet. Bag ved ham marcherede et par hundrede mand. De fleste var ganske unge. De var fattigt klædt, og de fleste af dem havde hverken overfrakker eller flipper på.

Da processionen havde nået pladsen foran hotellet gjorde den holdt. Fra en af sidegaderne hørte man råben og revolverskud. Det var oprørerne der begyndte at angribe den. Kampen varede circa 10 minutter. Så hørte man lyden af biler, der nærmede sig. Det var politiet der kom. Lidt efter så man deres uniformer mellem mængden, som de forsøgte at drive bort fra pladsen, og nu begyndte de at skyde med maskingeværer.

3) The Church of England.

Som *bifag*.

- 1) 'Twas night; the noise and bustle of the day
Were o'er. The mountebank no longer wrought
Miraculous cures—he and his stage were gone;
And he who, when the crisis of his tale
Came, and all stood breathless with hope and fear,
Sent round his cap; and he who thrummed his wire
And sang, with pleading look and plaintive strain
Melting the passenger. Thy thousand cries,
So well pourtrayed and by a son of thine¹⁾,
Whose voice had swelled the hubbub in his youth,

¹⁾ Der hentydes til en italiensk maler, Annibal Carracci.

Were hushed, BOLOGNA, silence in the streets,
 The squares, when hark, the clattering of fleet hoofs;
 And soon a courier, posting as from far,
 Housing¹⁾ and holster, boot and belted coat
 And doublet, stained with many a various soil,
 Stopt and alighted. 'Twas where hangs aloft
 That ancient sign, the pilgrim, welcoming
 All who arrive there, all perhaps save those
 Clad like himself, with staff and scallop-shell,
 Those on a pilgrimage. And now approached
 Wheels, thro' the lofty porticoes resounding,
 Arch beyond arch. To the gate they came.
 And, ere the man had half his story done,
 Mine host received the Master—one long used
 To sojourn among strangers, every where
 (Go where he would, along the wildest track)
 Flinging a charm that shall not soon be lost,
 And leaving footsteps to be traced by those
 Who love the haunts of Genius; one who saw,
 Observed, nor shunned the busy scenes of life,
 But mingled not, and mid the din, the stir,
 Lived as a separate Spirit.

Much had passed
 Since last we parted; and those five short years—
 Much had they told! His clustering locks were turn'd
 Grey, nor did aught recall the Youth that swam
 From SESTOS to ABYDOS. Yet his voice,
 Still it was sweet; still from his eye the thought
 Flashed lightning-like, nor lingered on the way,
 Waiting for words. Far, far into the night
 We sat, conversing—no unwelcome hour,
 The hour we met; and, when Aurora rose,
 Rising, we climbed the rugged Apennine.

1. Translate the above text.
2. Give a brief account of the connections of English authors with Italy during the two first decades of the 19th c.

2) Dengang jeg var ung læge og netop var blevet færdig med min eksamen, forlod jeg Chicago og drog vestpå. Nå ja, jeg havde mine grunde! Jeg havde arbejdet hårdt, og mine lunger var ikke så stærke. Desuden har jeg altid været en uafhængig natur, jeg længtes efter at komme ud på egen hånd. Så hørte jeg om nogle egne i Ny Mexiko, nede i retning af Texas, som netop var ved at blive gjort tilgængelige.

Der var ved at blive bygget en jernbane sydpå gennem Pecos dalen, en mils vej om ugen, og i juli måned købte jeg en billet til Eddy, som var den by, hvor jeg ville forsøge at slå mig ned.

Sporet var allerede færdigt hele vejen, men der var stadig ingen rigtig køreplan: vi bevægede os lidt, krøb fremad et stykke, holdt så stille og bakkede. Der var ikke andet end hvidt støv at indånde. Uden for togvinduet strakte sig det nøgne land. Det var så varmt, at det var umuligt at sove eller læse eller tænke.

¹⁾ Housing = Skaberak.

Skrås over for mig i kupéen sad en nonne iført sin sorte kjole og tunge stivede krave, og jeg spurgte mig selv, hvordan i alverden hun kunne holde det ud. Vognen var som en bageovn. Hun sad der rolig og så ud ad vinduet. Når den rejsende nonne greb en avis og langsomt viftede sig, så det snarere ud, som om hun gjorde det til Guds ære end for at skaffe sig kølighed.

Hun var først i trediverne, tror jeg nok, fyldig, venlig og med et udtryk af selvsikkerhed. Hun bar et par skinnende briller i guldindfatning.

Toget standsede igen. Det var mig umuligt at holde det ud længer. Når vi kørte, følte vi i det mindste et pust af luft, varm og støvet ganske vist, men dog så vi havde en fornemmelse af at komme fremad, omend nok så langsomt. Vi holdt stille, og toget knagede i heden; mit hoved smertede. Jeg så ud ad vinduet og opdagede, at vi blev opholdt af et sjak arbejdere forude. Det var mexikanere. Udover dem og deres stadige kravlen op og ned langs skrånningen så man ingen bevægelse, intet liv i miles omkres. Et par støvede skure stod i nærheden af skinnerne.

Jeg sad stille i ti minutter; der skete intet. Jeg kunne ikke engang høre lyden af hakker eller andre redskaber. Klokkeren var henvend 1 om eftermiddagen. Hver gang jeg så ud mod den hvide horisont, svigtede modet mig. Gid jeg aldrig havde forladt Chicago!

Sygeeksamen september 1945.

1) The following passage from Walter Scott's *Marmion* to be translated into Danish, with a brief excursus on Scott's works and a phonetic transcription of the first seventeen lines.

When great events were on the gale,
 And each hour brought a varying tale,
 And the demeanour, changed and cold,
 Of Douglas, fretted Marmion bold,
 And, like the impatient steed of war,
 He snuffed the battle from afar;
 And hopes were none, that back again
 Herald should come from Terouenne
 Where England's King in leaguer lay,
 Before decisive battle-day;
 Whilst these things were, the mournful Clare
 Did in the Dame's devotions share:
 For the good Countess ceaseless pray'd
 To Heaven and Saints, her sons to aid,
 And with short interval, did pass
 From prayer to book, from book to mass,
 And all in high Baronial pride,—
 A life both dull and dignified;—
 Yet as Lord Marmion nothing press'd
 Upon her intervals of rest,
 Dejected Clara well could bear
 The formal state, the lengthen'd prayer
 Though dearest to her wounded heart
 The hours that she might spend apart.
 I said, Tantallon's dizzy steep
 Hung o'er the margin of the deep.
 Many a rude tower and rampart there
 Repall'd the insult of the air,

Which, when the tempest vex'd the sky,
 Half breeze, half spray, came whistling by.
 Above the rest, a turret square
 Did o'er its Gothic entrance bear,
 Of sculpture rude, a stony shield;
 The Bloody Heart was in the Field,
 And in the chief three mullets stood,
 The cognizance of Douglas blood.
 The turret held a narrow stair,
 Which, mounted, gave you access where
 A parapet's embattled row
 Did seaward round the castle go.
 Sometimes in dizzy steps descending,
 Sometimes in narrow circuit bending,
 Sometimes in platform broad extending,
 Its varying circle did combine
 Bulwark, and bartizan, and line,
 And bastion, tower, and vantage-coign:
 Above the booming ocean leant
 The far-projecting battlement;
 The billows burst, in ceaseless flow,
 Upon the precipice below.
 Where'er Tantalion faced the land,
 Gate-works, and walls, were strongly mann'd;
 No need upon the sea-girt side—
 The steepy rock, and frantic tide,
 Approach of human step denied;
 And thus these lines, and ramparts rude,
 Were left in deepest solitude.

Opgivet: field, felt, – chief, den øverste trediedel af skjoldet, – mullet, heraldisk stjerne, – bartizan, hjørnetårn, – line, rampart.

2) Nedenstående oversættes til engelsk.

Både englændere og indere er ansvarlige for at der i Indien er blevet skabt en politisk ideologi som i virkeligheden er en illusion. Efter at England overtog landet fra det ostindiske kompagni, blev der skabt en administration som var godt egnet til de opgaver den havde at gøre med. Den involverede et ret centraliseret styre over mange forskellige folkeslag, der havde forskellige traditioner, sædvaner og religioner. Således opstod der af disse mange forskellige samfund een stat, og denne stat blev administreret af embedsmænd som ikke var uansvarlige autokrater, men som var ansvarlige for deres handlinger overfor den britiske offentlige mening. Dette system virkede tilfredsstillende, fordi det løste de opgaver det var indrettet til at løse. Da englænderne således havde oprettet een indisk stat, var det uundgåeligt at de talte om den som »Indien« og om dens regering som »Indiens regering«. Det samme gjorde de indiske politikere. Men i virkeligheden havde englænderne blot skabt en indisk *stat*. De havde ikke skabt en indisk *nation*, hvad de slet ikke var i stand til at gøre. Det var kun inderne selv som kunne have gjort det. Begyndelsen blev gjort med oprettelsen af kongrespartiet, og der er gjort gode fremskridt, men det endelige mål er endnu langt borte, og indtil det er nået er det umuligt at stille den indiske regering på en national basis. Hvis inderne selv skal styre deres land, så må forfatningen have en helt anden form end den har nu, og der må tages særlige hensyn til mindretal som muhammedanerne og andre.

Som hovedfag.

TYSK

1) A. Herder: Auch eine Philosophie der Geschichte. 1774. (Brudstykker).

Der allgemeine, Philosophische, Menschenfreundliche Ton unsres Jahrhunderts gönnet jeder entfernten Nation, jedem ältesten Zeitalter der Welt, an Tugend und Glückseligkeit so gern »unser eigen Ideal«; ist so alleiniger Richter, ihre Sitten nach sich allein zu beurtheilen; zu verdammen; oder schön zu dichten. Ist nicht das Gute auf der Erde ausgestreut? Weil eine Gestalt der Menschheit und ein Erdstrich es nicht faßen konnte, wards vertheilt in tausend Gestalten, wandelt — ein ewiger Proteus! — durch alle Welttheile und Jahrhunderte hin — auch, wie er wandelt und fortwandelt ists nicht größere Tugend oder Glückseligkeit des Einzelnen, worauf er strebet, die Menschheit bleibt immer nur Menschheit — und doch wird ein Plan des Fortstrebens sichtbar — mein großes Thema!

Wers bisher unternommen, den Fortgang der Jahrhunderte zu entwickeln, hat meistens die Lieblingsidee auf der Fahrt: Fortgang zu mehrerer Tugend und Glückseligkeit einzelner Menschen. Dazu hat man alsdenn Fakta erhöht, oder erdichtet: Gegenfakta verkleinert oder verschwiegen; ganze Seiten bedeckt. ...

Andre die das Leidige dieses Traums sahen, und nichts beßers wusten — sahen Laster und Tugenden, wie Klimaten, wechseln, Vollkommenheiten, wie einen Frühling von Blättern entstehen und untergehen, Menschliche Sitten und Neigungen, wie Blätter des Schicksals fliegen, sich umschlagen — kein Plan! kein Fortgang! ewige Revolution — Weben und Aufreißen! — Penelopische Arbeit! — Sie fielen in einen Strudel, Skepticismus an aller Tugend, Glückseligkeit und Bestimmung des Menschen, in den sie alle Geschichte, Religion und Sittenlehre flochten — — der neueste Modeton der neuesten, insonderheit Französischen Philosophen, ist Zweifel! ...

Sollte es nicht offenbaren Fortgang und Entwicklung aber in einem höhern Sinne geben, als mans gewähnet hat? ...

Der Jüngling ist nicht glücklicher als das unschuldige, zufriedne Kind: noch der ruhige Greis unglücklicher, als der heftigstrebende Mann. ... Indeß ists doch ein ewiges Streben! Niemand ist in seinem Alter allein, er bauet auf das Vorige, dies wird nichts als Grundlage der Zukunft, will nichts als solche seyn — so spricht die Analogie in der Natur, das redende Vorbild Gottes in allen Werken! offenbar so im Menschengeschlechte! Der Ägypter konnte nicht ohne den Orientalier seyn, der Grieche bauete auf jene, der Römer hob sich auf den Rücken der ganzen Welt — wahrhaftig Fortgang, fortgehende Entwicklung, wenn auch kein Einzelnes dabei gewönne!

B. Wackenroder: Herzenergiesungen. 1797. (Einige Worte über Allgemeinheit, Toleranz und Menschenliebe in der Kunst). (Brudstykker).

Der Schöpfer, welcher unsre Erde und alles, was darauf ist, gemacht hat, hat das ganze Erdenrund mit seinem Blick umfaßt, und den Strom seines Segens über den ganzen Erdkreis ausgegossen. Aber aus seiner geheimnisvollen Werkstatt hat Er tausenderlei unendlich-mannigfaltige Keime der Dinge über unsere Kugel hergestreut, die unendlich-mannigfaltige Früchte tragen, und zu Seiner Ehre zu dem größten, buntesten Garten hervorschießen. Auf wunderbare Weise führt Er seine Sonne um den Erdball in gemessenen Kreisen herum, daß ihre Strahlen in tausend Richtungen zur Erde kommen,

und unter jedem Himmelsstriche das Mark der Erde zu verschiedenartigen Schöpfungen auskochen und hervortreiben.

Mit gleichem Auge ruht Er in einem großen Moment auf dem Werk seiner Hände, und empfängt mit Wohlgefallen das Opfer der ganzen lebendigen und leblosen Natur. Das Brüllen des Löwen ist Ihm so angenehm wie das Schreien des Renntiers, und die Aloe duftet Ihm ebenso lieblich als Rose und Hyazinthe. . . .

Uns, Söhne dieses Jahrhunderts, ist der Vorzug zu Teil geworden, daß wir auf dem Gipfel eines hohen Berges stehen, und daß viele Länder und viele Zeiten unsern Augen offenbar um uns herum und zu unsern Füßen ausgebreitet liegen. So laßt uns denn dieses Glück benutzen, und mit heitern Blicken über alle Zeiten und Völker umherschweifen, und uns bestreben, an allen ihren mannigfaltigen Empfindungen und Werken der Empfindung immer das Menschliche herauszufühlen. --

C. Goethe: Über Duvals *Le Tasse*. (1827). (Brudstykke).

Die Mitteilungen, die ich aus französischen Zeitblättern gebe, haben nicht etwa allein zur Absicht, an mich und meine Arbeiten zu erinnern; ich bezwecke ein Höheres, worauf ich vorläufig hindeuten will. Überall hört und liest man von dem Vorschreiten des Menschengeschlechts, von den weiteren Aussichten der Welt- und Menschenverhältnisse. Wie es auch im Ganzen hiemit beschaffen sein mag, welches zu untersuchen und näher zu bestimmen nicht meines Amtes ist, will ich doch von meiner Seite meine Freunde aufmerksam machen, daß ich überzeugt sei, es bilde sich eine allgemeine Weltliteratur, worin uns Deutschen eine ehrenvolle Rolle vorbehalten ist. Alle Nationen schauen sich nach uns um, sie loben, sie tadeln, nehmen auf und verwerfen, ahmen nach und entstellen, verstehen oder mißverstehen uns, eröffnen oder verschließen ihre Herzen: dies alles müssen wir gleichmütig aufnehmen, indem uns das Ganze von großem Wert ist.

Der forlanges:

1. Oversættelse af A, fra begyndelsen til: mein grosses Thema inclusive.
2. Sammenlignende indholdsanalyse af A, B, C.
3. Literaturhistorisk belysning.

2) Nedenstående tekst oversættes til tysk.

Romernes herredømme havde haft en vældig betydning for udviklingen af færdselsvejene og grundlæggelsen af nye byer i Syd- og Mellemeuropa. Kun få steder fandt de en allerede eksisterende bykultur som i det krigerske Gallien med f. eks. det hellige Tolosa (Toulouse), ældgamle byer, naturligt beskyttede i et flodknæ eller på et stejlt bjerg.

Efter romerrigets blomstring standsede byernes udvikling; og denne stilstand strakte sig over næsten 500 år, folkevandringstiden og plyndringstiden fra år 300 til 800, hvor gammel kultur gik til grunde og den nye germanske middelalderkultur endnu ikke havde rejst sig af ruinerne. Men helt ind i lensvæsnets tid, de store herremænds og fyrsters tid, bevarede en del større stæder deres selvstændighed og fornemme gamle romerske præg.

Det var i Syd- og Mellemtyskland, de rigtige middelalderkøbstæder først spirede frem, og derfra gik der i århundredernes løb en bølge med byanlæg hen over Flandern, egnene ved Elben og dens biflod Saale, videre over Bøhmen og Østrig længere og længere mod øst, efterhånden som de slaviske folkestammer trængtes tilbage og nye egne blev koloniseret. Med de holstenske grevers

byanlæg og de saksiske købstæder, som Henrik Løve grundlagde i sin kamp mod den tyske kejser, nåede bølgen langt om længe til det fjerne Danmark i den store tid, vi kalder Valdemarstiden. Danskerne lærte de nye byanlæg at kende i Nordtyskland under kampene mod slaverne. Byer som København og Kalundborg dukker nu frem, og danske konger fører selv bevægelsen videre ved at grundlægge Reval. En stor del af de endnu bestående danske købstæder voksede nu frem ved kyster og fjorde, hvor man før havde frygtet Vendernes angreb, men hvor kongemagten nu var stærk nok til at trodse fjenden og beskytte borgerne.

København er da sådan en ægte middelalderlig torveby som de hundreder, der på disse tider skød frem ved Europas kyster og langs de gamle veje, hvor hærene i urolige tider var draget plyndrende frem.

3) Hovedtrækkene af artikelbrugen i nuværende højtysk skriftsprog.

4) Drama & Theater von Opitz bis Gottsched. (Deutsch zu schreiben).

Som *bifag*.

1) A. G. A. Bürger: Die Tode. 1793.

Für Tugend, Menschenrecht und Menschenfreiheit sterben,
Ist höchst erhabner Mut, ist Welterlösertod:
Denn nur die göttlichsten der Heldenmenschen färben
Dafür den Panzerrock mit ihrem Herzblut rot.

Am höchsten ragt an ihm die große Todesweihe
Für sein verwandtes Volk, sein Vaterland hinan.
Dreihundert Sparter ziehn in dieser Heldenreihe
Durchs Thor der Ewigkeit den übrigen voran.

So groß ist auch der Tod für einen guten Fürsten,
Mit Zepter, Wag' und Schwert in tugendhafter Hand.
Wohl mag der Edlen Mut nach solchem Tode dürsten:
Denn es ist Tod zugleich für Volk und Vaterland.

Der Tod für Freund und Kind und für die süße Holde
Ist, wenn nicht immer groß, doch rührend stets und schön.
Denn es ist Todesgang, den, nicht erkauf't mit Golde,
Im Drange des Gefühls nur edle Menschen gehn.

Für blanke Majestät und weiter nichts verbluten,
Wer das für groß, für schön und rührend hält, der irrt.
Denn das ist Hundemut, der eingepschtscht mit Ruten
Und eingefuttert mit des Hofmahls Brocken wird.

Sich für Tyrannen gar hinab zur Hölle balgen,
Das ist ein Tod, der nur der Hölle wohlgefällt.
Wo solch ein Held erliegt, da werde Rad und Galgen
Für Straßenräuber und für Mörder aufgestellt!

B. Schiller: Reiterlied. 1798.

Wohlauf, Kameraden, aufs Pferd, aufs Pferd!
Ins Feld, in die Freiheit gezogen!
Im Felde, da ist der Mann noch was wert,
Da wird das Herz noch gewogen.
Da tritt kein anderer für ihn ein,
Auf sich selber steht er da ganz allein.

Aus der Welt die Freiheit verschwunden ist,
 Man sieht nur Herren und Knechte,
 Die Falschheit herrschet, die Hinterlist
 Bei dem feigen Menschengeschlechte.
 Der dem Tod ins Angesicht schauen kann,
 Der Soldat allein ist der freie Mann.

Des Lebens Ängsten, er wirft sie weg,
 Hat nicht mehr zu fürchten, zu sorgen,
 Er reitet dem Schicksal entgegen keck,
 Trifft's heute nicht, trifft es doch morgen.
 Und trifft es morgen, so lasset uns heut'
 Noch schlürfen die Neige der köstlichen Zeit.

Von dem Himmel fällt ihm sein lustig Los,
 Braucht's nicht mit Müh zu erstreben,
 Der Fröner, der sucht in der Erde Schoß,
 Da meint er den Schatz zu erheben.
 Er gräbt und schaufelt, so lang' er lebt,
 Und gräbt, bis er endlich sein Grab sich gräbt.

Der Reiter und sein geschwindes Roß,
 Sie sind gefürchtete Gäste,
 Es flimmern die Lampen im Hochzeitschloß,
 Ungeladen kommt er zum Feste.
 Er wirbt nicht lange, er zeigt nicht Gold,
 Im Sturm erringt er den Minnesold.

Warum weint die Dirn' und zergrämet sich schier?
 Laß fahren dahin, laß fahren!
 Er hat auf Erden kein bleibend Quartier,
 Kann treue Lieb' nicht bewahren.
 Das rasche Schicksal, es treibt ihn fort,
 Seine Ruhe läßt er an keinem Ort.

Drum frisch, Kameraden, den Rappen gezäumt,
 Die Brust im Gefechte gelüftet!
 Die Jugend brauset, das Leben schäumt,
 Frisch auf, eh' der Geist noch verdüftet!
 Und setzet ihr nicht das Leben ein,
 Nie wird euch das Leben gewonnen sein.

Der ønskes:

1. Oversættelse af A med redegørelse for event. vanskelige steder.
2. Sammenlignende analyse af A & B. (Motivet og dets behandling).
3. Literaturhistorisk belysning.

2) Oldtidens Rom var oprindeligt kun en lille by på Palatinerhøjen. Men denne uanselige by blev begyndelsen til verdensbyen Rom, hvori Ninive og Babylon, Athen og Karthago, alle de faldne byer skulle genopstå og forenes til endnu større pragt og rigdom.

Det er sandsynligt, at de første borgere i Rom fik en del af deres indtægt ved at kræve en afgift af dem, der skulle over Tiberen på dette vigtige sted, hvor flodens sejlbarhed hørte op og varerne måtte omlades. Mange fremmede

folk slog sig ned her ved denne travle handelsplads ved foden af Avertinerhøjen, og denne blandede befolkning dannede grundlaget for plebejernes stadig voksende masser, der førte en århundredlang kamp mod Palatinerhøjens gamle, enerådende patricier-slægter.

Det var først efter ødelæggelsen af verdensbyen Karthago, at Rom blev »Verdens herskerinde«, og først i kejsertiden mistede byen sit gamle beskedne præg og blev den vældige verdenshovedstad, »den evige stad«, hvor alle veje løb sammen, alle tråde samledes, al magt og rigdom ophobedes. Den gamle latinske bys små og lave huse i krogede og snævre gader afløstes af marmorpaladser og templer i græsk stil, gader med skyggefulde og kølige søjlegange, pragtfulde bade med varmt vand, som næppe er overgået af vor tids flotteste svømmehaller; milelange, vældige ledninger førte på murbuer frisk og sundt bjergvand ind til byen. Men storbyens skyggesider begyndte også at vise sig. I de tætbefolkede fattigkvarterer med 6-7-etagers beboelseshuse bredte sig sygdom, nød og forbrydelse med stor hast.

Der ønskes:

1. En oversættelse til tysk af ovenstående tekst;
2. En besvarelse af følgende fonetiske spørgsmål:
 - a) Hvordan betegnes i den tyske retskrivning vokalernes kvantitet?
 - b) Hvordan udtales efter tysk »Bühnenaussprache« følgende ord (skriv dem med lydskrift!): Agnes, Cognak, Signal, Ballon, Billard, Billett, Bataillon, Detail, Restaurant?

FRANSK

Som *hovedfag*.

Forprøve.

- 1) Nedenstående oversættes til dansk.

Qui a biaux diz veut bien entendre
 De romanz, mout i puet aprendre,
 Por qu'il les vueille retenir.
 Cis lais nous conte sanz mentir
 Que la vigille d'un noel,
 Qu'on tient en maint leu riche ostel,
 Fu une cort grant et pleniere.
 Genz i ot de mainte maniere
 Qui la estoient assamblé:
 Dames i ot a grand plenté
 Et damoiseles ensement;
 Il i ot mout de toute gent,
 De fols, de sages, de vaillanz,
 Caroles¹⁾, vieles, romanz.
 D'amors en mainz leus i parloient
 Et cil et celes qui amoiant.
 Cele feste fu mout joianz.
 Une dame riche et poissanz
 I fu d'amors mout bien requise,
 Si con li contes le devise;
 Que troi chevalier la prioient

¹⁾ danses en rond.

Toutes les foiz qu'a li venoient,
 Et la dame si s'en parti
 Que n'otroia ne n'escondi
 A nul des .III. sa druerie.¹⁾

2) Nedenstående oversættes til fransk.

Ludvig den Fjortende kendte endnu ikke på dette tidspunkt Molières sande værd. Det er Boileau, som lærte ham det at kende; da kongen en dag spurgte ham, hvem der var den betydeligste af hans regeringstids store forfattere, svarede Boileau: »Det er Molière, Deres majestæt«, og eftertiden har godkendt hans dom.

Molière var en udmærket karakter. For eksempel var han fuld af hengivenhed over for en gammel tjenestepige ved navn Laforêt, hvis trofasthed og sunde fornuft han værdsatte. Man påstår endog, at, når han havde skrevet en komisk scene, lod han sin tjenestepige kalde og læste den for hende. Hvis hun brød ud i latter, var Molière tilfreds; så var han sikker på succes.

Molière var fuld af velvilje mod dem, som omgav ham. Han var altid rede til at gøre en tjeneste, og han skaffede sig venner, som var ham dybt hengivne; blandt dem var Lafontaine og Boileau.

For sine skuespillere var han ikke blot den ledende kraft i truppen, den som ved sit geni og sine mesterværker tiltrak publikum, han var samtidig en sand fader for dem og delte altid deres bekymringer og glæder med dem. En dag kom en skuespiller og bad ham om fire »pistoler« (pistoles) til en gammel, syg skuespiller, som tidligere havde spillet i provinsen sammen med ham. Molière svarede: »Her er fire pistoler fra mig, og her er tyve til, som De skal give ham fra Dem selv.«

Som bekendt skulle denne hengivenhed for dem, der arbejdede sammen med ham, fremskynde hans død.

Som *bifag*.

1) «Je serai compris vers 1880» avait dit *Stendhal*: l'échéance fixée par lui approchait et son influence grandissait, exactement comme il l'avait annoncé dans cette boutade où se mêlaient un peu de dépit et beaucoup de lucidité. Les romans de Stendhal consentent en effet bien des concessions au romantisme ambiant: fouillis d'aventures romanesques, coups de théâtre multipliés, digressions désordonnées, enthousiasme napoléonien, choix de sujets et de caractères exceptionnels surtout. Mais ces traits extérieurs ne suffirent pas à leur donner un visage vraiment romantique: on sentait trop que l'esprit qui les animait se rattachait à une tradition différente, sinon opposée. Il ne faut pas s'étonner de leur peu de succès parmi les contemporains, Balzac et Mérimée exceptés.

Il ne faut pas non plus s'étonner de l'admiration qu'ils excitèrent chez Taine que suivit ici la nouvelle génération. Par son culte de l'individualisme et de l'énergie, Stendhal ne sauvait-il point tout ce qui, dans le romantisme, n'était pas caprice momentané et faux affranchissement, mais bien revendication d'un droit humain inaliénable? A tous ceux à qui un demi-siècle de culte du moi avait donné pour jamais la hantise de l'originalité humaine, il apparaissait comme un précurseur, un guide auquel on pouvait d'autant mieux se confier qu'il avait vêtu cette exaltation d'une forme froide, détachée de son thème, objective comme le Code civil, et qu'on pouvait, dans le langage littéraire, appeler scientifique.

¹⁾ amour.

C'est une fortune singulière que celle de ce disciple attardé des idéologues, médiocre ou grand écrivain selon le point de vue de l'arbitre, profond connaisseur du cœur humain ou psychologue à soi-même borné selon l'angle d'où on le considère, capable d'ironie indifférente envers les chefs-d'œuvre et de ravissement puéril pour un médiocre opéra, prodigieux mystificateur dupé à ses propres pièges dans l'art, comme dans la vie, et dont on ne sait, en définitive, s'il doit plus de disciples à son dilettantisme ou à sa naïveté : car si ces contradictions l'ont desservi à son époque, il en a su merveilleusement user pour préparer sa renommée, au point de recruter ses admirateurs les plus fervents parmi ceux-là qui ont le mieux percé son jeu et d'imposer à ses vrais dévots un lien flatteur de complicité.

Oversættes, og der gives en kort litterær kommentar til de i teksten forekommende egennavne.

2) Nedenstående oversættes til fransk.

Under revolutionen og kejserdømmet gjorde det franske teater så godt som intet fremskridt. Der herskede på det dramatiske område den samme stillestående og idéfattigdom, som i litteratur og kunst overhovedet. Kun et par komiske forfattere formåede efter 1789 ved siden af Beaumarchais at tiltrække sig nogen opmærksomhed. Den ene var Colin-D'Harleville, som allerede i 1787 ved sin *Optimiste* opnåede en vis berømmelse, og som senere (1792) i sin *Vieux Célibataire* skabte i det mindste en original type, der ikke før var set på scenen. Han skrev endnu indtil sin død (1806) forskellige komedier (alle på vers), der dog med undtagelse af *les Châteaux en Espagne* ikke synes at have nogen adkomst til at erindres. Han bragte vel flere episoder, lidt mere indhold og afveksling ind i handlingen, så at den fik større udstrækning, men han bevarede dog endnu i det væsentlige den gamle komedies form og ramme med det sædvanlige antal af personer, en eller to gamle herrer, et par elskende og et par »forslagne« tjenestefolk. Forøvrigt tilhørte han ved dannelse og sympatier tiden før revolutionen, og besad navnlig mere godmodig følsomhed, end man ubetinget tør anse som et fortrin hos en dramatisk digter. – Den anden komiske forfatter fra denne periode var derimod et ægte barn af revolutionen. Det var den forhenværende provinsskuespiller, senere konventsmedlem, Fabre d'Eglantine. To komedier af ham vandt meget bifald på Théâtre Français, nemlig *le Philinte de Molière* (1790) og *l'Intrigue épistolaire* (1792). Det manglede her ikke på ytringer som hentydede til dagens interesser; dog bestod den revolutionære tendens her mindre i selve indholdet end i en ukorrekt, men kraftig stil og noget nyt og dristigt i handlingsmotiverne, der afveg fra den forhen herskende, pedantiske og monotone sirlighed. Da hans følgende arbejder ikke gjorde lykke, hengav han sig udelukkende til politiken, stemte for kongens død, førte et ødselt liv, og beskyldt af Robespierres parti for falsk og underslæb¹⁾ blev han (1794) guillotineret med sine venner Desmoulins, Lacroix og Danton.

KLASSISK FILOLOGI

Forprøve.

- 1) Lysias: XXIV (krøblingen) § 23 – ud. Oversættes og kommenteres.
- 2) Ovid: Tristia IV, 10 v. 41 (temporis illius . . .) – v. 68 (. . . fabula nulla fuit). Oversættes og kommenteres.

¹⁾ dilapidation.

3) Latinsk stil.

I 15. bog af de »attiske Nætter« fortæller Aulus Gellius om Ventidius Bassus, der fra ringe stand nåede til at blive romersk konsul. Ventidius var fra Picenum, og hans moder var sammen med drengen taget til fange af Pompeius Strabo, Pompeius Magnus' fader, i forbundsfællekrigen, i hvilken han undertvang Asculanerne. Da Pompeius Strabo snart efter triumferede, førtes også drengen, der lå ved sin moders bryst, blandt de andre fanger foran feltherrens vogn. Senere da Ventidius var blevet voksen, havde han svært ved at finde udkommet og skaffede sig det ved at stille muldyr og vogne til rådighed for felt herrerne, der skulle drage til provinsen.

Det var herved, Caesar lærte ham at kende, og han tog ham med sig til Gallien. Da Ventidius i denne provins viste sig særdeles duelig og senere i borgerkrigen udførte hverv, der var givet ham, energisk og dygtigt, vandt han ikke blot Caesars venskab, men nåede også op i den højeste stand. Snart blev han folktribun og dernæst prætor, og mens han beklædte dette embede, blev han sammen med Antonius erklæret for fjende af senatet. Men kort efter, da partierne havde sluttet sig sammen efter slaget ved Mutina, genvandt han ikke blot sin tidligere værdighed, men opnåede også at blive pontifex og til sidst konsul.

LATIN

1) Latinsk stil.

Efter sejren over Darius og ekspeditionen mod Bactrianerne samlede Alexander den Store sine venner til et stort gilde. Da talen blandt de berusede var faldet på Philips bedrifter, udtalte Alexander, at han satte sig selv højere end sin fader, og begyndte at forherlige størrelsen af sine bedrifter under bifald fra den største del af gæsterne ved drikkegildet. Da derfor en af de gamle, Clitos, i tillid til kongens venskab tog Philips minde i forsvar og roste hans bedrifter, krænkede han kongen i den grad, at denne selv rev et spyd fra en drabant og myrdede Clitos under gæstebudet. Og hoverende over drabet bebrejdede han den døde forsvaret for Philip og forherligelsen af faderens krigstog. Men efter at hans sind var faldet til ro, mættet af drabet, og roligt overlæg havde afløst hans vrede, begyndte han at fortryde sin død, idet han overvejede, hvem det var, han havde dræbt, og hvad der var grunden til drabet: det var jo hans egen faders ros, han var blevet lige så oprørt over, som han burde være blevet over skældsord mod faderen. Nu sørgede han over den gamle mand, som han, skønt han var hans ven og uskyldig, havde dræbt midt under gæstebudet mellem pokalerne. Idet han derfor med samme raseri vendte sig til anger som kort forud til vrede, ville han selv dø. Først udbrød han i gråd og omfavnede den døde og tilstod overfor ham sin afsindighed, som om den døde endnu kunne høre ham; dernæst greb han spyddet og vendte det mod sig selv og ville have fuldbyrdet døden, hvis ikke vennerne havde lagt sig imellem. I fire dage afholdt han sig fra at tage næring til sig, indtil han endelig lod sig bevæge ved hele hærens bønner, der bad om, at han ikke over en enkelts død ville lade sig henrive således af smerte, at han bragte dem alle i ulykke.

2) Latinsk version.

In praefatione libri primi de architectura Vitruvius Augustum imperatorem his fere verbis allocutus est:

Cum divina mens tua et numen, Imperator Caesar, imperio potiretur orbis terrarum, invictaque virtute cunctis hostibus stratis triumpho victoriaque

tua cives gloriarentur, et gentes omnes subactae tuum spectarent nutum, populusque Romanus et senatus, liberatus timore, amplissimis tuis cogitationibus consiliisque gubernaretur, non audebam tantis occupationibus de architectura scripta et magnis cogitationibus explicata edere, metuens, ne non apto tempore interpellans subirem tui animi offensionem. Cum vero attenderem, te non solum de vita communi omnium curam publicaeque rei constitutione habere, sed etiam de opportunitate publicorum aedificiorum, ut civitas per te non solum provinciis esset aucta, verum etiam ut maiestas imperii publicorum aedificiorum egregias haberet auctoritates, non putavi praetermittendum, quin primo quoque tempore de his rebus ea tibi ederem. Primum parenti tuo fueram notus et eius virtutis studiosus; cum autem concilium coelestium sedibus immortalium eum recepisset et imperium parentis in tuam potestatem transtulisset, idem studium meum in eius memoria permanens in te contulit favorem.

Cum summo tuo beneficio essem obligatus, ut ad exitium vitae non haberem inopiae timorem, haec tibi scribere coepi, quod animadverti, multa te aedificavisse et nunc aedificare, reliquoque tempore et publicorum et privatorum aedificiorum, pro amplitudine rerum gestarum ut posteris memoriae traderentur, curam habiturum.

Sygeeksamen september 1945.

1) Latinsk stil.

Filosofen Aristoteles beretter, at en fornem dame på øen Naxos, Polycrita, efter pludselig at have oplevet en uventet glæde afgik ved døden. Det fortælles også, at Philippides, en ikke ukendt komedieskriver, da han i en fremskreden alder mod forventning havde sejret i en digterkamp og glædede sig voldsomt, pludselig døde midt i sin glæde. Også om rhodieren Diagoras har man en berømt historie. Denne Diagoras havde tre sønner: en nævekæmper, en pankratiast og en bryder; alle tre så han vinde og bekranses i Olympia på samme dag. Men da de unge mænd omfavnede og kyssede ham, idet de anbragte deres kranse på hans hoved, og folket, der stod rundt om, fra alle sider kastede blomster til ham, udåndede han pludselig i sine sønners arme. Desuden finder man i de romerske annaler berettet, at en gammel kone, dengang den romerske hær blev nedhugget ved Cannae, ved budskabet om sin søns død ramtes af dyb sorg og kummer. Men budskabet var ikke sandt, og ikke længe efter vendte den unge mand tilbage til Rom. Da den gamle kone nu pludselig så sin søn, overvældedes hun i den grad af den uventede glædes overflod og forvirring, at hun opgav ånden.

2) Latinsk version.

Tiberius Gracchus, clarissimi atque eminentissimi viri filius, P. Cornelii Africani ex filia nepos, tantis adornatus virtutibus, quantas perfecta natura et mortalis condicio recipit, P. Mucio Scaevola L. Calpurnio consulibus descivit a bonis, pollicitusque toti Italiae civitatem, simul etiam promulgatis agrariis legibus, summa imis miscuit et in praeceptum atque anceps periculum adduxit rempublicam. Octavio collegae pro bono publico stanti imperium abrogavit et triumviros agris dividendis colonisque deducendis creavit se socerumque suum, consularem Appium, et Gaium fratrem admodum iuvenem.

Tum P. Scipio Nasica, cum esset consobrinus Ti. Gracchi, patriam cognitioni praeferens et quicquid publice salutare non esset, privatim alienum existimans, circumdata laevo brachio togae lacinia ex superiore parte Capitolii summis gradibus insistens hortatus est, qui salvam vellent rempublicam,

se sequerentur. Tum optimates, senatus atque equestris ordinis pars melior et maior et intacta perniciosis consiliis plebs irruere in Gracchum stantem in campo cum catervis suis et concientem paene totius Italiae frequentiam. Is fugiens decurrensque clivo Capitolino, fragmine subsellii ictus vitam, quam gloriosissime degere potuerat, immatura morte finivit.

Hoc initium in urbe Roma civilis sanguinis gladiatorumque impunitatis fuit.

GRÆSK KULTUR

1) Xenofon: Anabasis III, 2 § 4 (Ἐπὶ τούτῳ . . .) – § 7 (. . . ἤρχετο ὧδε.).
Oversættes.

2) Der ønskes et kort referat af diskussionen i Platons »Protagoras« om Simonides' digt (339 B – 346 E) med kritisk bedømmelse af Sokrates' fortolkning.

HISTORIE

Som hovedfag.

- 1) Disraeli.
- 2) Finlands forhold til Rusland siden 1792.
- 3) Forhistorisk arkæologisk forskning i Danmark i det 19. og 20. århundrede.

Forprøve.

- 1) Athens og det attiske riges politiske forfatning på Perikles' tid.
- 2) Det politiske forhold mellem de nordiske lande i tiden fra 1282 til 1389.
- 3) Skatter på fast ejendom i Danmark siden 1901.

MUSIK

Som hovedfag.

Forprøve:

Der ønskes 1) en 2-stemmig fri udsættelse af en udleveret melodi (1) samt 2) en 4-stemmig fri udsættelse af en udleveret melodi (2).

Som bifag.

Der ønskes sat en overstemme i 5. arts kontrapunkt til en udleveret cantus firmus.

GYMNASTIK

Speciel gymnastikteori: 1) Gør rede for de forskellige aldersklassers gymnastik og begrund forskellen. 2) Krydssiddende armbøjning og armstrækning opad.

GEOGRAFI

Geografi B. Samme opgave som ved 2. del af skoleembedseksamen i naturhistorie og geografi (se nedenfor side 140).

β. Ved det matematisk-naturvidenskabelige fakultet.

Vinteren 1944-45:	Der indstillede sig 11,	11 fuldendte eksamen.
Sommeren 1945:	— — — 14,	14 — —
Ialt indstillede sig 25,		25 fuldendte eksamen.

Af disse fik 3 første karakter med udmærkelse, 16 første karakter og 6 anden karakter.

Hovedfag: Matematik.

Vinteren 1944-45.

Andersen, Harald (1939)	6,65 første
Bakander, Lis Friis (1938)	5,86 anden
Bjarnason, Bjørn (1939)	7,64 første m. udm.
Kramp, Torben (1938)	5,81 anden
Smitt, Gertrud Keimar (1938)	6,42 første
Thorborg, Karen Margrethe (1939)	7,66 første m. udm.

Sommeren 1945.

Brandt, Hanna Dorothea Bo- dil Kielland (1940)	7,68 første m. udm.
Christensen-Dalsgaard, Bent (1938)	7,16 første
Grüner-Nielsen, Gertrud (1939)	6,83 første
Hanghøj, Gunnar (1938)	6,29 første
Jensen, Leif René (1936)	5,55 anden

Hovedfag: Fysik.

Vinteren 1944-45.

Hermansen, Alfred Andreas (1939)	7,15 første

Sommeren 1945.

Hansen, Jørgen (1940)	7,38 første
Holm, Svend Hilmar (1938)	6,32 første
Nielsen, Erik Wilhelm Niels (1939)	6,22 første
Tønder, Hans-Otto (1938)	5,92 anden

Hovedfag: Naturhistorie og Geografi.

Vinteren 1944-45.

Jørgensen, Erik Godfred (1937)	5,89 anden
Keiding, Johannes (1937)	7,66 første m. udm.
Knudsen, Jørgen (1937)	6,76 første
Skibstrup, Peer Walther (1937)	5,89 anden

Sommeren 1945.

Brandt, Inger (1936)	6,47 første
Christensen, Ove Ørnsnes (1938)	6,84 første
Christiansen, Mogens Skytte (1937)	7,30 første
Lange, Knud Morten (1938)	7,16 første
Sondergaard, Rasmus Bent (1935)	6,36 første

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1944-45.

MATEMATIK

Forprøven. I.

1. Fremsæt den ved hjælp af talfølgeregretet givne definition af

$$(1) \quad f(x) \rightarrow +\infty \text{ for } x \rightarrow -\infty,$$

hvor $f(x)$ betegner en i et interval $-\infty < x < a$ defineret reel funktion. Bevis derpå, at en nødvendig og tilstrækkelig betingelse for, at (1) er opfyldt, består i, at der til ethvert reelt tal a findes et reelt tal β , således at $f(x) > a$ for $x < \beta$.

2. Bestem samtlige kurver

$$y = \varphi(x), \quad z = \psi(x),$$

hvor funktionerne $\varphi(x)$ og $\psi(x)$ er differentiable og opfylder ligningerne

$$\varphi'(x) = \int_0^x (6t - \varphi(t) - \psi(t)) dt$$

$$\psi'(x) = \int_x^0 (6t + \varphi(t) + \psi(t)) dt$$

for alle reelle værdier af x .

Hvilke af de fundne kurver skærer planen $x = \frac{\pi}{4\sqrt{2}}$ i et punkt, hvor kurvetangenten er parallel med planen $2x + y + z = 1$?

3. Angiv for hver af de to rækker

$$1) \sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{n \log n} (x-1)^n \quad \text{og} \quad 2) \sum_{n=1}^{\infty} \frac{\log n}{n} \sin \frac{x}{\sqrt{n}}$$

samtligte reelle værdier af x , for hvilke rækken er konvergent.

Gør rede for, hvad det betyder, at en uendelig række er ligelig konvergent, og find samtlige intervaller, indenfor hvilke rækken 1) er ligelig konvergent. Specielt ønskes undersøgt, hvorvidt rækken 1) er ligelig konvergent i intervallet, der består af samtlige værdier af x , for hvilke den er konvergent.

Undersøg endelig, for hvilke værdier af x summen $s(x)$ af rækken 2) er en differentiabel funktion.

II.

1. Dobbelt retvinklet afbildning. I vandret billedplan er givet linien a og på denne punktet C , og i lodret billedplan er givet linien b . Konstruer billederne af en ligesidet trekant ABC , hvor A falder på a og B på b . (Benyt f. eks. den omdrejningskegle med toppunkt C og akse a , på hvilken B ligger.)

(Konstruktionen ønskes udført på et af de påtegnede ark. Det andet ark kan anvendes til kladde. Der lægges vægt på en udførlig forklaring.)

2. En homogen retvinklet ligebenet trekant ABC ($\angle C = 90^\circ$) har kateten a og massen m . Trekanten kan bevæges i en lodret plan, i hvilken C er fastgjort. Vinklen mellem vertikalen og trekantens symmetriakse betegnes φ og tyngdeaccelerationen g .

1) Ved et vandret tryk i A holdes trekanten i hvile i en stilling, hvor A er lodret under C . Bestem reaktionen i C .

2) Ud fra denne stilling begynder trekanten en svingende bevægelse, idet understøtningen i A fjernes. Find vinkelhastigheden $\dot{\varphi}$ som funktion af φ , og bestem reaktionen i C i udgangsstillingen og for $\varphi = 0$.

For $\varphi = 0$ (den tilsvarende vinkelhastighed kan betegnes ω) fjernes bindingen i C , og trekanten bevæger sig frit. Der indlægges et koordinatsystem med begyndelsespunkt i C 's udgangsstilling.

3) Find en parameterfremstilling for C 's banekurve og undersøg, om kurven har en tangent i begyndelsespunktet.

Lærerprøven.

Delingslighed for polygoner og polyedre.

Hovedpunkterne bør træde klart frem. Enkeltheder medtages i det omfang, tiden tillader. Særlig vægt ønskes lagt på beviset for, at et regulært tetraeder og et retvinklet parallelipedum ikke er delingsens.

Fagprøven.

I. For 1 kandidat:

- 1) Hvornår kaldes en i en punktmængde M i det n -dimensionale rum defineret funktion $f(X)$ opad halvkontinuert i M ?
- 2) Vis, at en i en begrænset og lukket mængde M endelig og opad halvkontinuert funktion $f(X)$ er opad begrænset og antager sin øvre grænse.
- 3) En i rektanglet $a \leq x \leq b$, $c \leq y \leq d$ defineret endelig funktion $f(x, y)$ antages kontinuert i hver variabel for enhver fastholdt værdi af den anden. Vis, at $g(x) = \min_{c \leq y \leq d} f(x, y)$ er en opad halvkontinuert funktion af x i intervallet $a \leq x \leq b$.
- 4) Angiv et eksempel på en funktion $f(x, y)$ af den omhandlede art, for hvilken $g(x)$ er diskontinuert.

I. For 5 kandidater:

- 1) Vis, at 2 er primitiv rod mod. 37.
- 2) Løs kongruensen $x^2 \equiv 26 \pmod{37}$.
- 3) Hvor mange primitive rødder findes der mod. 37? Angiv samtlige primtal, som har samme antal primitive rødder, som 37 har.

II. For samtlige kandidater:

- 1) Vis, at funktionen $f(z) = \frac{2e^{iz}}{e^z + e^{-z}}$ er meromorf i hele planen, har poler i punkterne $\frac{2p+1}{2}\pi i$, $p = \dots, -2, -1, 0, 1, 2, \dots$, og i polen $\frac{2p+1}{2}\pi i$ har residuet $\frac{(-1)^p}{i} e^{-\frac{2p+1}{2}\pi}$. (Foretag en parallelforskydning, så at polen falder i begyndelsespunktet.)
- 2) Vis formelen

$$\int_{-\infty}^{\infty} \frac{\cos x}{\cosh x} dx = \frac{\pi}{\cosh \frac{\pi}{2}},$$

hvor \cosh betegner hyperbolsk cosinus. (Integrer funktionen $f(z)$ langs omkredsen af et rektangel med vinkelspidser $-a$, b , $b + \pi i$, $-a + \pi i$, og lad a og b gå mod ∞ .)

Sommeren 1945.

Forprøven. I.

I. Med $f(x)$ betegnes en i et interval $a \leq x \leq b$ kontinuert funktion. Gør rede for, hvorvidt man af, at ligningen

$$\int_a^b f(x) g(x) dx = 0$$

er opfyldt for enhver i intervallet $a \leq x \leq b$ kontinuert og stykkevis lineær funktion $g(x)$, kan slutte, at $f(x)$ er konstant lig med 0.

II.

- 1) Lad $\mathbf{A}_1, \mathbf{A}_2, \dots, \mathbf{A}_m$ være et maksimalsystem for et vektorrum L indenfor det fuldstændige n -dimensionale vektorrum, og lad $\mathbf{B}_1, \mathbf{B}_2, \dots, \mathbf{B}_m$ være m vilkårlige n -dimensionale vektorer. Bevis, at der findes een og kun een lineær vektorfunktion $\mathbf{U} = \mathbf{f}(\mathbf{V})$, der har L som definitionsområde og opfylder betingelserne

$$\mathbf{f}(\mathbf{A}_1) = \mathbf{B}_1, \quad \mathbf{f}(\mathbf{A}_2) = \mathbf{B}_2, \quad \dots, \quad \mathbf{f}(\mathbf{A}_m) = \mathbf{B}_m.$$

- 2) Gør rede for, hvorvidt der findes en lineær vektorfunktion, der afbilder vektorerne $\mathbf{A}_1 = \{1, 1, 0\}$, $\mathbf{A}_2 = \{0, 1, 1\}$, $\mathbf{A}_3 = \{1, 2, 1\}$ i henholdsvis $\mathbf{B}_1 = \{0, 1, 0\}$, $\mathbf{B}_2 = \{1, 0, 0\}$, $\mathbf{B}_3 = \{2, 1, 0\}$.
- 3) Undersøg, for hvilke værdier af a der findes henholdsvis ingen, een eller uendelig mange lineære vektorfunktioner, som er definerede i det fuldstændige 3-dimensionale vektorrum og afbilder vektorerne $\mathbf{A}_1 = \{2a + 1, 1, 2a\}$, $\mathbf{A}_2 = \{a, -a, a + 2\}$, $\mathbf{A}_3 = \{2, a + 1, -1\}$ i henholdsvis $\mathbf{B}_1 = \{3, 1, 2\}$, $\mathbf{B}_2 = \{1, -1, 3\}$, $\mathbf{B}_3 = \{2, 2, -1\}$. Bestem endelig for $a = 0$ den til funktionen hørende matrix.

III.

Bestem samtlige potensrækker $\sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$, hvis sum $y = f(x)$ er integral til differentialligningen

$$x \frac{d^2 y}{dx^2} + \frac{dy}{dx} + y = 0,$$

og angiv de fundne rækkeres konvergensintervaller.

Undersøg de fundne integralkurvers konveksitetsforhold i intervallet $-\infty < x \leq 3$.

II.

I. Find den naturlige ligning for den logaritmiske spiral, som i polære koordinater har ligningen $r = ae^{\theta}$, regnet ud fra punktet $(r, \theta) = (a, 0)$.

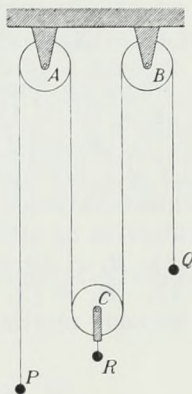
Den nævnte logaritmiske spiral ruller på en ret linie l . Bevis, at polen beskriver en del af en ret linie, som danner en vinkel på 45° med l . Hvilken del af denne linie gennemløbes?

En kurve R ruller på en ret linie l . Et punkt P i fast forbindelse med R beskriver en del af en ret linie, som danner en vinkel på 45° med l . Bevis, at R er en logaritmisk spiral, som i polære koordinater med P som pol har en ligning af formen $r = ae^{\theta}$ (eller en del af en sådan spiral).

II. I en lodret plan er over to faste trisser A og B med gnidningsfrie akser i samme højde lagt en vægtløs, ustrækkelig og fuldkommen bøjelig snor. I snorens frie ender er ophængt to partikler P og Q med masserne m_1 og m_2 , og mellem A og B hænger en løs trisse C , i hvis gnidningsfrie akse der i en vægtløs gaffel er ophængt en partikel R med massen M . Snorstykkerne mellem trisserne er lodrette. Trisserne er homogene cirkelskiver, hver med massen m og radius r , og snoren kan ikke glide på trisserne. Systemet er i hvile til tiden $t = 0$ og overlades fra dette tidspunkt til tyngdens påvirkning.

De positivt regnede længder af de frie snorstykker fra trisserne A og B til P og Q betegnes med x og y .

- 1) Vis, at vinkelhastigheden ω i trissen C 's bevægelse bestemmes ved, at $2r\omega = \dot{y} - \dot{x}$.
- 2) Anvend projektionssætningen på hver af partiklerne P og Q samt på det af trissen C og partiklen R dannede system.
- 3) Anvend momentsætningen på hver af trisserne A , B og C .
- 4) Dan to ligninger til bestemmelse af \ddot{x} og \ddot{y} (ligningerne kræves ikke løst).

- 5) Find betingelsen for, at partiklen R forbliver i hvile under systemets bevægelse.
- 6) Idet $m_1 = 12$, $m_2 = 18$ og $m = 4$, skal man bestemme M således, at partiklen R forbliver i hvile under systemets bevægelse, og dernæst, idet M har denne værdi, beregne \ddot{x} , \ddot{y} samt spændingerne i de fire snorstykker.

Lærerprøven.

1. Der ønskes givet et bevis for sætningen: Mellem to arkimedisk ordnede legemer, inden for hvilke enhver fundamentalfølge er konvergent, findes netop een ordenstro isomorfi.

Fremstillingen ønskes indledet med en kort redegørelse for de benyttede begreber.

2. 1) Vis ved et eksempel, at differentialkvotienten for en for alle x defineret differentiabel funktion ikke nødvendigvis er kontinuert for alle værdier af x .

2) Gør i enkeltheder rede for van der Waerdens eksempel på en for alle x defineret kontinuert funktion, som ikke er differentiabel for nogen værdi af x .

Fagprøven.

1. Løsningerne (x, y) til ligningen $x^2 - 7y^2 = 4$, hvor x og y skal betyde hele positive tal, betegnes

$$(x_1, y_1), (x_2, y_2), (x_3, y_3), \dots \quad (x_1 < x_2 < x_3 < \dots).$$

- 1) Vis, at alle x_n og alle y_n er lige tal.
- 2) Find (x_1, y_1) , (x_2, y_2) og (x_3, y_3) .
- 3) Vis, at y_n er delelig med 96, når n er lige.
- 4) Vis, at for $n \rightarrow \infty$ vil

$$\frac{x_n}{(8+3\sqrt{7})^n} \rightarrow 1.$$

2. Find for ethvert helt $n > 0$ værdien af det uegentlige integral

$$\int \frac{(\log z)^n}{(z^2-1)(z^2-4)} dz,$$

hvor $\log z$ betegner logaritmefunktionens hovedværdi, og integrationsvejen er den imaginære akse fra $-i\infty$ til $i\infty$, over det singulære punkt $z = 0$. (Integrer først langs en vej sammensat af to halvcirkler med centrum 0 og stykker af den imaginære akse, og foretag så en grænseovergang).

Vis ved hjælp af det fundne formlen

$$\int_0^\infty \frac{(\log y)^3}{(y^2+1)(y^2+4)} dy = -\frac{\pi}{12} (\log 2)^3 - \frac{\pi^3}{16} \log 2.$$

Ekstra-eksamen. September 1945.

Forprøven.

I. For studerende, der har læst J. Hjelmlev: Lærebog i Geometri.

- 1) På en ret linie L ligger tre punkter a, c og e . På en anden ret linie L_1 ligger tre punkter b, d og f . Idet ab er parallel med de og bc med ef , skal det vises, at cd er parallel med fa .
- 2) To fuldstændige firkanter $abcd$ og $a_1b_1c_1d_1$ er anbragt således, at ab er parallel med c_1d_1 , ac med b_1d_1 , ad med b_1c_1 , bc med a_1d_1 og bd med a_1c_1 . Bevis, at cd er parallel med a_1b_1 . (Betragt først det specielle tilfælde, hvor c_1 falder sammen med a og d_1 med b).
- 3) To fuldstændige firkanter $abcd$ og $a_1b_1c_1d_1$ er anbragt således, at skæringspunkterne mellem ab og c_1d_1 , mellem ac og b_1d_1 , mellem ad og b_1c_1 , mellem bc og a_1d_1 og mellem bd og a_1c_1 ligger på ret linie. Vis, at skæringspunktet mellem cd og a_1b_1 ligger på den samme rette linie.
- 4) To fuldstændige firkanter $abcd$ og $a_1b_1c_1d_1$ er anbragt således, at skæringspunkterne mellem ab og a_1b_1 , mellem ac og a_1c_1 , mellem ad og a_1d_1 , mellem bc og b_1c_1 og mellem bd og b_1d_1 ligger på ret linie. Vis, at skæringspunktet mellem cd og c_1d_1 ligger på den samme rette linie.

For studerende, der har læst E. Jessen: Lærebog i Geometri.

1) En kurve er i polære koordinater givet ved en ligning af formen

$$r = F(\theta) > 0. \text{ Angiv, hvorledes man af fortegnet for størrelsen } \frac{1}{r} + \frac{d^2}{d\theta^2}$$

kan afgøre, om kurven vender hulheden mod polen eller bort fra denne. (Bevis fordres ikke).

2) Vis, at Kurven $r = \frac{a}{b + \sin c\theta}$, hvor $a > 0$, $b > 1$, og $c > 1$, har vendepunkter for $b < c^2 - 1$, men ikke for $b > c^2 - 1$.

3) En omdrejningskegleflade med parameterfremstillingen

$$x = t, \quad y = at \cos u, \quad z = at \sin u,$$

hvor $a > 0$, skæres af en plan med en ligning af formen

$$ax + \gamma z = P,$$

hvor a , γ og P er positive, i en ellipse k . Det net af keglefladen, som indeholder k , udfoldes, og i udfoldningen indføres polære koordinater r , θ med pol i det punkt, der svarer til keglens toppunkt, og med polarakse langs den halvlinie, som svarer til frembringeren $x = t$, $y = at$, $z = 0$. Vis, at k ved udfoldningen går over i en kurve k' med ligningen

$$r = \frac{P\sqrt{1+a^2}}{a + a\gamma \sin \frac{\sqrt{1+a^2}}{a} \theta}.$$

4. Lad P være projektionen af keglens toppunkt på snitplanen. Vis, at kurven k' har vendepunkter, hvis og kun hvis P falder udenfor keglens. Vis desuden, at vendepunkterne på k' svarer til de punkter på k , hvis tangenter går gennem P .

II. To partikler P_1 og P_2 med samme masse m kan bevæge sig gnidningsfrit på x -aksen. Partilen P_1 påvirkes af den mod punktet $x = -a$ rettede elastiske kraft $-mh^2(x_1 + a)$, hvor x_1 er abscissen til P_1 . Partiklen P_2 påvirkes af den mod punktet $x = a$ rettede elastiske kraft $-mh^2(x_2 - a)$, hvor x_2 er abscissen til P_2 . Endvidere tiltrækker P_1 og P_2 hinanden med en kraft, hvis numeriske størrelse er $mk^2|x_2 - x_1|$. Opstil bevægelsesligningerne.

Til tiden $t = 0$ er $\dot{x}_1 = \dot{x}_2 = 0$. $x_1 = -\frac{h^2}{h^2 + 2k^2}a$ og $x_2 = \frac{1}{2}a$. Find x_1 og x_2 som funktioner af tiden.

FYSIK

Vinteren 1944-45.

Forprøven.

I. 1) Et mekanisk system består af to uelastiske masser på henholdsvis m og M gram, fæstede til hver sin ende af en som masseløs betragtet stiv skruefjeder, der i uspændt tilstand har akselængden l cm. En forlængelse eller forkortelse på x cm af fjederen frembringer henholdsvis en træk- eller trykspænding på $x \cdot k_1$ dyn. Man lader systemet i uspændt tilstand med lodret akse og med massen m forneden falde frit gennem h cm, hvorefter m møder en fast vandret flade. Hvor stor er systemets kinetiske energi E_0 lige før stødet? Den nederste masse standser straks, den øverste masse M vil først standse, efter at den har trykket fjederen a cm sammen. Find a .

Derefter vil fjederen rette sig ud, og systemet vil hoppe til vejrs. Idet man under hele stødet, det vil sige den del af bevægelsen, hvor den nederste masse ligger an mod den faste flade, ser bort fra tyngdekraften, skal man for det øjeblik, da fjederen, lige før den nederste masse skal til at forlade fladen, befinder sig i uspændt tilstand, angive systemets samlede kinetiske energi E_1 , bevægelsesmængde B og translatoriske energi E_t . Tænker man sig tyngdekraften virke fra det nævnte øjeblik, vil systemets tyngdepunkt stige h_1 cm, før det standser. Find h_1 .

2. Et grammolekyle af en ideal luftart udfører en Carnot's kredsproces mellem temperaturerne 27°C og 327°C . Ved kredsprocessen fås ialt et arbejde på A kilogrammeter, som antages at være kendt. Bestem herved forholdet

v_1 mellem begyndes (v_1)- og slutningsrumfanget (v_2) ved den isoterme udvidelsesproces ved 327°C samt entropiforøgelsen ΔS ved samme proces. Hvor store er de tilsvarende størrelser ved processen ved 27°C ?

3. I en plan tonebølge af frekvensen 1000 er det effektive tryk 1 dyn/cm^2 . Angiv størrelsen af amplituden af forskydningen s_0 , hastigheden u_0 samt den fysiske lydintensitet I , når luftens vægtfylde sættes til $0,0012\text{ g/cm}^3$ og lyd-hastigheden til 340 m/sek .

Talregningerne fordres ikke gennemført, men tallene må være tydeligt indsat i udtrykkene, der må være forsynede med enhedsbetegnelse.

II. 1.

a) Et homogent elektrisk felt i x -aksens retning er givet ved potentialet

$$V(x) = V_0 - F_0 x.$$

I dette felt anbringes nu en ledende, ladningsfri kugle med radius a og med centrum i begyndelsespunktet. Hvilket potential antager kuglen?

b) I stedet for kuglen anbringes i begyndelsespunktet en elektrisk dipol med momentet M i x -aksens retning og med sin positive pol tilhøjre. Hvilket potential bevirker dipolen i et punkt i afstanden a fra begyndelsespunktet og med abscissen x ?

c) Hvor stor skal M være, for at dette potential plus potentialet af det homogene felt i alt giver værdien V_0 i et vilkårligt punkt af kuglefladen med radius a ?

d) Hvad kan man i dette tilfælde sige om dipolens relation til de ladninger, der fremkommer på den ledende kugle i tilfælde a ?

2.

a) Mod et lodret gitter med gitterkonstanten e sendes et vandret parallelstrålebundt af bølgelængden λ under indfaldsvinklen i . Angiv betingelsen for, at der kommer lys i en retning, der danner vinklen θ med gitternormalen.

b) Find for $e = 10^{-3}\text{ mm}$ og $\lambda = 100\text{ \AA}$ vinklen $\Delta\theta$ mellem spektret af første og af nulte orden, dels for $i = 0$, dels for $i = 80^\circ$.

Alle talregninger ønskes gennemført. Tilladte hjælpemidler: Logaritmetabel og regnestok.

Fagprøven.

I en stjerne i mekanisk ligevægt og strålingsligevægt antages strålingstrykket at være forsvindende, de ideale luftarters tilstandsligning gyldig, energiproduktionen koncentreret til centret (punktkildemodell), og endelig absorptionen givet ved Kramers' lov. Grundligningerne er da

$$\frac{dP}{dr} = -\frac{GM_r}{r^2} \rho$$

$$\frac{dM_r}{dr} = 4\pi r^2 \rho$$

$$P = \frac{k}{m_H} \frac{\rho}{\mu} T$$

$$\frac{dT}{dr} = -\frac{3}{4ac} \kappa_0 \rho^2 T^{-6.5} \frac{L}{4\pi r^2}.$$

Vis, at der eksisterer tre homologi-transformationer, der overfører de løsninger, som tilfredsstiller problemets differentialligninger og randbetingelser, til andre, som svarer til et ændret valg af parametrene R , M og μ , og afled disse homologi-transformationer. Afled dernæst masse-lysstyrke-relationen.

Sommeren 1945.

Forprøven.

I.

1. En snurre består af en cirkulær homogen skive siddende på midten af snurreaksen (figuraksen), der står vinkelret på skiven gennem dennes centrum. Snurren er ophængt i Cardansk ophængning, således at den frit kan dreje sig om sit tyngdepunkt, skivens centrum O . Man skal beregne snurrens inertimoment I_0 med hensyn til snurreaksen, idet skivens radius er a og dens samlede masse M , og snurreaksens tykkelse betragtes som forsvindende. Dennes længde er $2l$, og dens masse er valgt således, at inertielipsoiden om O er en kugle.

Vi betragter følgende bevægelse af snurren: Samtidig med, at snurren drejer sig med vinkelhastigheden ω_0 omkring sin figurakse, beskriver denne med jævn hastighed en cirkulær kegleflade med lodlinien som akse, hvorved figuraksen konstant danner vinklen 45° med denne. Bevægelsen foregår under påvirkning af en passende kraft K vinkelret på figuraksen i dens øverste endepunkt. Idet figuraksen er tiden T_1 om et helt omløb i keglen, skal man bestemme størrelsen og retningen af kraften K og aftegne den i en skitse, hvor også drejningsretningen af ω_0 og af figuraksen er indtegnet.

2. Idet man går ud fra, at den tangentielle forskydningspåspænding ved forskydningsvinklen θ er givet ved udtrykket $\frac{E}{2(l+k)} \cdot \theta$ (i c - g - s -systemet), skal man finde snoningskoefficienten H_1 for en længdeenhed af et rør, hvis indre og ydre radius er henholdsvis r og R , når materialets elasticitetskoefficient er $20\,000 \text{ kg}^*/\text{mm}^2$ og Poisson's tal $k = 0,3$. Med hvilken hastighed h_t vil torsionssvingninger forplante sig langs røret, når dets massefylde er $\rho \text{ g/cm}^3$?
3. Med 1 kg vand ved 100° C foretages følgende reversible kredsproces: Først opvarmes det som vand til 120° C , derefter udvides det isentropisk til 100° C , hvorved det bliver til en blanding af $x \text{ kg}$ mættet vanddamp og $1 - x \text{ kg}$ vand ved denne temperatur; endelig sammentrykkes det isotermt til sin begyndelsestilstand. Tegn en skitse af processen i et p - v -diagram. Find x samt det arbejde, $A \text{ kgm}$, systemet udfører ved den isentropiske udvidelsesproces.

Talregningerne fordres ikke gennemført, men tallene må være tydeligt indsat i udtrykkene, der må være forsynede med enhedsbetegnelse.

II.

1. a) En metalkugle med radius 1 cm har en ladning på 10^{-9} Coulomb . Hvor stort er dens portential V_1 volt, når den er frit ophængt i en isolerende tråd? b) Den omgives derefter, stadig isoleret, koncentrisk med en jordforbunden metalkugleskal med indvendig radius 5 cm . Hvor stort er dens portential V_2 volt nu? c) Jordforbindelsen fjernes. Hvilke portentialer V_3 og V_4 volt har kuglen og kugleskallen derefter? d) Der etableres ledende forbindelse mellem kugle og kugleskal. Hvor store er deres portentialer V_5 og V_6 volt nu?

2. Et parallelbunt af Na-lys, $\lambda = 5893 \text{ \AA}$, sendes gennem et prisme i

hovedstilling. Prismets brydende vinkel er 30° , og dets relative brydningsforhold i forhold til luft er $n_D = 1,520$. Derefter passerer lyset et vinkelret på strålebundtet opstillet gitter. Hvor mange streger pr. cm skal dette have, for at strålerne i spektret af 1. orden skal blive parallelle med lysets oprindelige retning? Hvilken orden har det stærkest afbøjede spektrum?

Alle talregninger ønskes gennemført. Tilladte hjælpemidler: Logaritmetabel og regnestok.

Fagprøven.

Kritiske potentialer.

ASTRONOMI

Vinteren 1944–45.

Forprøven.

1. Beregn stjernetid for Københavns observatoriums meridian kl. $22^{\text{h}}11^{\text{m}}51^{\text{s}}92$ mellemeuropæisk tid en dag, da θ_{Grw} (stjernetid i middelmidnat for Greenwich) er $4^{\text{h}}38^{\text{m}}53^{\text{s}}77$. Københavns meridian ligger $0^{\text{h}}50^{\text{m}}18^{\text{s}}69$ øst for Greenwich.
2. En stjernes ækvatorkoordinater er

$$\alpha = 4^{\text{h}}55^{\text{m}}11^{\text{s}}8$$

$$\delta = +5^\circ47'49''$$

Beregn ekliptikakoordinaterne λ og β for denne stjerne, når ekliptikahældningen ε er $23^\circ26'85''$.

Femcifret regning.

Hjælpemidler: a) De sfærisk-trigonometriske grundformler, b) Tabel til forvandling af tider
c) Femcifret logaritmetabel.

Sommeren 1945.

Forprøven.

En stjernes koordinater er

$$\alpha = 2^{\text{h}}31^{\text{m}}17^{\text{s}}3$$

$$\delta = +26^\circ33'89''$$

Man har observeret en højde for denne stjerne

$$h = +57^\circ1'61'' \text{ (korrigeret for refraktion)}$$

klokken $22^{\text{h}}43^{\text{m}}27^{\text{s}}6$ mellemeuropæisk tid på et sted, hvis østlige længde fra Greenwich er: $0^{\text{h}}50^{\text{m}}18^{\text{s}}69$.

I Greenwich var ved nærmest foregående middelmidnat stjernetiden $\theta_{\text{Grw}} = 4^{\text{h}}31^{\text{m}}0^{\text{s}}65$.

Polhøjden ønskes beregnet. Femcifret regning.

Hjælpemidler: a) De sfærisk-trigonometriske grundformler, b) Tabel til forvandling af tider,
c) Femcifret logaritmetabel.

Ekstra-eksamen. September 1945.

En stjerne har koordinaterne

$$\alpha = 19^{\text{h}}16^{\text{m}}30^{\text{s}}6$$

$$\delta = +0^\circ31'76''$$

Beregn dens højde og azimuth kl. 21^h10^m41^s:7 mellemeuropæisk tid en dag, da stjernetid i middelmidnat i Greenwich ($\theta_{\circ \text{Grw}}$) var 22^h39^m10^s:0 og for et sted, der har de geografiske koordinater:

$$\begin{aligned} \text{Østlig længde fra Greenwich} &= 0^{\text{h}}50^{\text{m}}18^{\text{s}}:7 \\ \text{Nordlig bredde} &= 55^{\circ}51'21''. \end{aligned}$$

Femcifret regning.

Hjælpemidler: a) 5-cifret logaritmetabel. b) Tabel til forvandling af tider. c) De sfæriske-trigonometriske grundformler.

KEMI

Vinteren 1944-45.

Forprøven.

- Hvad forstås ved et syreklorid?
 Nævn eksempler på uorganiske syreklorider fra 4., 5. og 6. gruppe i det periodiske system.
 Hvordan reagerer et syreklorid med vand? (Eksempler med reaktionsligninger anføres). Hvordan reagerer specielt Thionylklorid og Fosfortriklorid med vand (diskuter konstitutionen af de dannede forbindelser)?
 Nævn et par eksempler på, hvordan et uorganisk syreklorid kan reagere med en alkohol og med et alkoholat.
 Hvordan kan man fremstille et organisk syreklorid (eksempler og reaktionsligninger anføres)?
 Angiv reaktionen mellem benzoylklorid og glycin.
- Den elektromotoriske kraft af en koncentrationskæde, bestående af to brintelektroder i henholdsvis 0,1 n saltsyre og en blanding af 5 rmf. 0,1 m Na_2HPO_4 og 2 rmf. 0,1 n saltsyre, er 0,342 volt ved 18°. Hvilken af brintelektroderne er den positive pol? Der er et diffusionspotential på ca. 0,004 volt. Hvilket fortegn har dette? Beregn på grundlag af det for diffusionspotentialet korrigerede, målte potential fosfatopløsningens pH-værdi ($\pi = 0,0577 \cdot \log \frac{c_1}{c_2}$ ved 18°). Hvilken værdi beregnes heraf for fosforsyrens anden dissociationskonstant?
- En organisk forbindelse, der ifølge kvalitative reaktioner er et amid, skal identificeres. 0,1450 g forbruger ved en Kjeldahl-analyse 25 ml 1/10 n saltsyre. Hvor stor er stoffets ækvivalentvægt (d. v. s. den vægt, der indeholder et gramatom kvælstof)? Idet der regnes med en usikkerhed på denne bestemmelse på ca. 1 pct., angives nogle forbindelser, som det undersøgte stof herefter eventuelt kunne være identisk med. For at indskrænke mulighederne bestemmes molekylvægten: En opløsning af 0,25 g i 10 g benzol (molekylær frysepunktsdepression 5,1°) viser en frysepunktsdepression på 1,100°. Beregn molekylvægten. Angiv konstitutionsformlerne for to isomere forbindelser, der har den fundne ækvivalent- og molekylvægt. Hvordan fremstilles de tilsvarende syrer? Hvordan forholder disse sig ved ophedning? Nævn tre almene metoder til fremstilling af et amid udfra den tilsvarende syre.

Ingen hjælpemidler må benyttes.

Lærerprøven.

Der ønskes en redegørelse for opløste (ikke flygtige) stoffers indflydelse på opløsningernes damptryk, kogepunkt og frysepunkt og en gennemgang af de herpå baserede metoder til molekylvægtsbestemmelse.

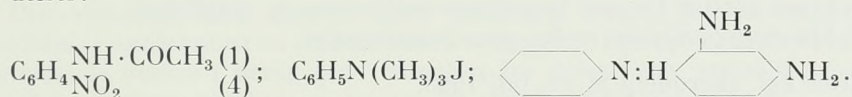
Beskriv hvorledes bestemmelsen af frysepunktssænkningen udføres i praksis.

Ingen hjælpemidler må benyttes.

Sommeren 1945.

Forprøven.

1. Angiv med eksempler de vigtigste metoder til fremstilling af metalloiddbrinter.
2. Til 10 g af en opløsning af kuprisulfat sættes overskud af kaliumjodid, og opløsningen titreres med 25,00 ml 0,1 n natriumthiosulfat. Skriv ligningerne for de reaktioner, der foregår. Hvor mange pct. Cu indeholder opløsningen? (Cu = 63,6).
3. Angiv et navn og en fremstillingsmåde ud fra anilin for følgende forbindelser:

4. p-Nitrofenol er en eenfarvet indikator (udissocieret form farveløs, ionen gul). Til en pufferopløsning (stødpudeblanding) med pH = 6,89 sættes 6 ml af en fortyndet p-nitrofenol-opløsning; en 0,1 n NaOH skal i samme rumfang indeholde 2 ml af samme indikatoropløsning for at få samme farvestyrke. Beregn heraf dissociationskonstanten for p-nitrofenol.

Når opløseligheden af p-nitrofenol i vand ved stuetemperatur er ca. 1,4 pct., og den gule farve af ionen begynder at kunne ses, når dens koncentration er 10^{-4} (molær), ved hvilken pH-værdi ligger så en mættet p-nitrofenol-opløsnings omslagspunkt (første synlige gulfarvning)? Hvor ligger omslagspunktet, når indikatorkoncentrationen er 10^{-3} ?

Lysabsorptionen i en vandig p-nitrofenol-opløsning skyldes ved anvendelse af blå lys udelukkende ionen. Hvor mange cm af en 10^{-5} molær opløsning af p-nitrofenol skal blå lys passere igennem for at absorptionen bliver den samme som ved passage gennem et 1 cm tykt lag af en 10^{-3} molær opløsning?

Ingen hjælpemidler må benyttes.

Lærerprøven.

Giv en fremstilling af mekanismen ved den elektrolytiske ledning belyst ved eksempler på elektrolyse af vandige opløsninger af såvel syrer som baser og salte.

Gør dernæst rede for hvordan man kan bestemme ionernes overføringstal og absolutte vandringshastighed.

Ingen hjælpemidler må benyttes.

NATURHISTORIE OG GEOGRAFI

Vinteren 1944-45.

Eksamens 1ste del.

Efter kgl. anordning af 5. april 1935.

Zoologi: De forelagte 4 fugle (stor flagspætte, klyde, skovsnepe, mursejler) bestemmes. Der gøres kort rede for deres systematiske stilling samt for hovedtræk i ernæringsbiologi og dennes relation til den ydre morfologi.

Botanik: Beskriv de udleverede præparater af blade af *Nerium*, *Empetrum* og *Elodea* og gør rede for de biologiske forhold, som materialet måtte give anledning til at komme ind på.

Geografi: Turan. Der medfølger: Atlas uden navne samt 4 klimatologiske og plantegeografiske kort.

Geologi: 1) Hvilke eksogene kræfter har virket på forelagte tre sten?

2) Angiv den – omtrentlige – kemiske formel for serpentin og kaolin og giv en beskrivelse af disse to mineraler og deres dannelse.

3) Redegør for sammensætningen hos nogle af de almindeligste af granatgruppens mineraler.

4) Hvad forstår De ved begreberne »atlantisk« og »pacifisk«?

5) Mineraludskillelser under grundvandsspejlet.

Efter kgl. anordning af 16. juli 1943.

Zoologi: } Samme opgave som ved 1ste del efter kgl. anordning af 5. april
Botanik: } 1935.
Geografi: }

Geologi: Cephalopodernes geologiske udvikling og stratigrafiske betydning.

Eksamens 2den del.

Zoologi: 1) Hvad forstås ved mesoderm?

2) Hvilke dyregrupper har mesodermudvikling?

3) Hvilke hovedtyper for mesodermudvikling har man?

Botanik: Giv en fremstilling af gruppen Conjugatophyta.

I særdeleshed ønskes en nærmere redegørelse for, hvilke familier denne gruppe omfatter, hvilke disses vigtigste slægter er, med oplysning om deres cellebygning og morfologi. Endvidere ønskes en redegørelse for denne gruppes forplantning og i meget korte træk dens forekomst.

Geografi: Færøerne. Der medfølger 2 klimakort samt et terrainkort.

Geologi: Samme opgave som ved 1ste del efter kgl. anordning af 16. juli 1943.

Plantefysiologi med genetik: De nødvendige grundstoffer, deres optagelse og betydning for planterne.

Zoofysiologi:

1) Hvorledes bestemmes blodmængden?

2) Hvilken betydning har K-vitaminet?

3) Hvorledes måles blodstrømmen i de enkelte karafsnit?

4) Hvad er virkningen af gentagne irriterende på musklerne?

5) Giv en fremstilling af den nervøse regulering af hjertets virksomhed.

(En noget udførligere fremstilling ønskes).

Eksamens 3die del.

Hovedfag: *Zoologi*.

Større skriftlige opgave:

For 1 kandidat: Der ønskes en oversigt over hovedtrækkene af Hydrachnidernes postembryonale udvikling, så vidt gørligt i relation til forekomst og biologi.

For 1 kandidat: Der ønskes en oversigt over viviparitetens udbredelse blandt de prosobranche snegle, belyst i relation til slægtskabsforhold og udbredelse.

Mindre skriftlige opgave:

For 1 kandidat: De forelagte 3 mider (*Hygobates foreli*, *Hydrozetes*, *Halacarellus*) beskrives og bestemmes til gruppe eventuelt til slægt. Der gøres rede for de pågældende grupper systematiske stilling indenfor miderne.

For 1 kandidat: De forelagte ægkapsler (*Fasciola tubipa*, *Neptunea antica*, *Natica cathena*, *Voluthopsis norvegica*) bestemmes. Der gøres rede for hovedtræk i befrugtningen og udviklingens forløb hos de pågældende snegle.

Hovedfag: *Botanik*.

Større skriftlige opgave:

Diatomecellen, dens organer samt plasmaets forhold til det omgivende medium, i særdeleshed til diatomeernes bevægelse. For kromatoforerens vedkommende ønskes i særlig grad redegjort for deres form, størrelse og antal i cellen og disse karakterers eventuelle systematiske betydning.

Mindre skriftlige opgave:

Diatomeernes formering og forplantning.

Hovedfag: *Plantefysiologi med genetik*: Den positive fototropiske krumnings teori.

Sommeren 1945.

Eksamens 1ste del.

Efter kgl. anordning af 16. juli 1943.

Zoologi: De to forelagte dyrearter (*Nautilus*, *Spirula*) beskrives, bestemmes. Der gøres kort rede for forekomst og udbredelse samt for deres systematiske stilling og indbyrdes slægtskabsforhold.

Botanik: Beskriv og så vidt muligt henfør til art de udleverede kimplanter (af haveært, havebønne, havre eller byg og karse) og giv en oversigt over de vigtigste typer af frøenes spiring hos Angiospermerne.

Geografi: Steppevegetationens typer og deres udbredelse. Der medfølger 6 nedbørskort.

Geologi: 1) De udleverede forsteninger beskrives og bestemmes. Hvorfra stammer dette faunaselskab, og hvorledes er lagfølgen på lokaliteten? Der ønskes en skildring af de særlige naturforhold, hvorunder de forelagte dyresamfund har levet og en redegørelse for den pågældende aflejnings stratigrafiske forhold og regionale udbredelse.

2) Beskriv og bestem de forelagte mineraler og angiv fra hvilken dansk formation de stammer.

Eksamens 2den del.

Efter kgl. anordning af 5. april 1935.

Zoologi: Epithelvævet, dets inddeling, forekomst og funktioner.

Sygeeksamen i zoologi efter kgl. anordning af 5. april 1935: Der ønskes en analyse af og en sammenligning mellem de to medfølgende præparater (Fundus og Duodenum). Orienterende skitser vedføjes.

Botanik: Giv en fremstilling af lichenernes natur, deres former og indre bygning samt deres formering og de vigtigste træk af deres biologi.

Geografi: De europæiske landes forsyning med tekstilråstoffer.

Geologi: 1) Samme opgave som ved 1ste del efter kgl. anordning af 16. juli 1943.
2) Pekingmanden.

Plantefysiologi med genetik: Der ønskes en kort oversigt over de geotropiske reaktioner og en indgående behandling af dens teori.

Zoofysiologi: 1) Hvorledes fremkaldes mavesaftsekretionen?

2) Hvor og hvorledes dannes urinstof?

3) Hvorledes måles lungernes residualluft hos mennesket?

4) Hvorledes bestemmes blodets kolloidosmotiske tryk?

5) Giv en fremstilling af det kolloidosmotiske tryks betydning for organismen. (En noget udførligere fremstilling ønskes).

Eksamens 3die del.

Hovedfag: *Zoologi.*

Større skriftlige opgave:

Der ønskes en sammenlignende oversigt over spindeorganernes bygning og funktion hos edderkopperne.

Mindre skriftlige opgave:

De tre forelagte edderkoppearter (*Trochosa terricola*, *Theridium tepidarium*, *Heliophanes cuprius*) bestemmes til familie og slægt, eventuelt til art. Der gøres rede for hovedtrækkene i de pågældende familiers bygning og biologi.

Hovedfag: *Botanik.*

Større skriftlige opgave:

For 1 kandidat: Der ønskes en kritisk fremstilling af kendskabet til vegetationens udvikling i Danmark og tilgrænsende områder i senglacial tid.

For 1 kandidat: Der ønskes en oversigt over svampefloreets udvikling på et eller flere nordsjællandske moseområder.

For 1 kandidat: Der ønskes en redegørelse for ascolichensvampenes stilling indenfor ascomyceternes system.

Mindre skriftlige opgave:

For 1 kandidat: De vigtigste af de plantegeografiske forandringer, som indtrådte i Skandinavien samtidig med den subboreal-subatlantiske klimaændring og deres relation til denne.

For 1 kandidat: Giv en oversigt over de vigtigste lichensamfund i Danmark.

For 1 kandidat: Giv en fremstilling af de myceliale forhold hos Agaricales, enkerne- og tokernemycelierne, deres opståen og deres betydning for svampenes liv samt af øskencellernes dannelsesmåde og formodede betydning.

Om tiden skulle tillade det, ønskes omtalt, hvilke typer af celler, der indenfor denne gruppe kan forekomme udover det almindelige mycelievæv.

Hovedfag: *Geologi*.

Større skriftlige opgave: Der ønskes en oversigt over isstrømmenes retninger i de forskellige istider indenfor det nordeuropæiske nedisningsområde belyst udfra aflejringerens stenmateriale.

Mindre skriftlige opgave: Jurablokkene i Danmark og deres geologiske betydning.

9. MAGISTERKONFERENSER

a. Ved det filosofiske fakultet.

Ialt har 10 studerende i året 1944–45 taget magisterkonferens.

¹⁶/₉ 1944. *Niels Christian Martin Møller* (1936). Bestået.

Fag: Musikvidenskab.

Eksaminatorer og censorer: Professor, dr. phil. E. Abrahamsen og lektor, dr. phil. Jens Peter Larsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Oratoriet før Händel (²⁹/₁ 1944), 2) Musikken i Frankrig i 11.–13. århundrede, 3) Der ønskes en oversigt over modulationsmidler, benyttet i Schuberts »Winterreise«. Endvidere ønskes en redegørelse for benyttelsen i nævnte værk af modulation i det musikalske udtryks tjeneste (10-timers opgave, ²/₂ 1944).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme (³/₆ 1944–¹⁵/₇ 1944): Der ønskes en redegørelse for almindelig kompositionsteknik og specielle satstekniske problemer i de liedformede korsatser med kirkelig tekst i det kgl. Kantoris stemmebøger (Gl. kgl. Samling 1872).

Forelæsning (¹⁶/₉ 1944): Reformidéer inden for operaen i 18.–19. århundrede.

²⁰/₉ 1944. *Elsa Judith Gress* (1937). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og Ejnar Thomsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Jane Austen og hendes samtid (10-timers opgave, ¹⁴/₅ 1944), 2) Det 18. århundrede og antikken (¹⁶/₅ 1944), 3) Den litterære situation i Danmark ved midten af 1830'erne (²²/₅ 1944).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: 1) Omkring klassicismens gennembrud i engelsk litteratur, 2) Rupert Brooke (¹³/₉–²⁰/₉ 1944). Denne opgave trådte i stedet for forelæsningen.

²¹/₉ 1944. *Evald Johannes Munck* (1930). Bestået.

Fag: Engelsk.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. N. Bøgholm og dr. phil. C. A. Bodelsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Oversættelse til engelsk: samme opgave som opgave nr. 2 i engelsk som hovedfag ved skoleembedseksamen sommer 1944, (se universitetets årbog 1943-44 s. 139), 2) Nordligt middelengelsk (skotsk og nordengelsk) med en kort omtale af de vigtigste herhenhørende litteraturmindesmærker ($^{11/5}$ 1944), 3) The novels of Thackeray ($^{15/5}$ 1944), 4) Chaucers fortællekunst, illustreret gennem hans forhold til tidligere behandlinger af stoffet i hans Manciples Tale (10-timers opgave, $^{21/5}$ 1944).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme ($^{20/6-1/8}$ 1944): Det elizabethanske adjektivs funktion (ikke fra et æstetisk synspunkt) belyst på grundlag af fire selvvalgte dramaer af Shakespeare og af 100 selvvalgte sider af hver af følgende forfattere: Jonson, Greene og Marston (eller Dekker).

Forelæsning ($^{21/9}$ 1944): World politics and 19th Century English Historians.

$^{4/10}$ 1944. *Erik Koed Westergaard* (1937). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og Ejnar Thomsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Sonetdigtningen i England indtil ca. 1850 (10-timers opgave, $^{14/5}$ 1944), 2) Det 18. århundrede og antikken ($^{16/5}$ 1944), 3) Den litterære situation i Danmark ved midten af 1830'erne ($^{22/5}$ 1944).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme ($^{10/7-21/8}$ 1944): Gil Blas's stilling inden for den picareske genre.

Forelæsning ($^{4/10}$ 1944): Corneilles alderdomsværker.

$^{15/11}$ 1944. *Harald Carsten Torpe* (1934). Bestået.

Fag: Psykologi.

Eksaminatorer og censorer: Professor, dr. phil. Frithiof Brandt og docent E. Tranekjær Rasmussen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Gør rede for »genkendelse« både fænomenologisk og funktionelt. Som eksempel på den funktionelle side af visuel genkendelse kan gives en nøjere beskrivelse af »figural eftervirkning« ($^{22/6}$ 1944), 2) Om diagnosticering og behandling af dyslexi i store træk og med særlig henblik på diskussionen om dyslexi som sygdomsbegreb eller som minusvariant inden for læsefærdighed ($^{23/6}$ 1944).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme ($^{8/9}$ 1944- $^{27/10}$ 1944): Der ønskes en fremstilling af de teoretiske overvejelser over og undersøgelser af tænkningens natur, der har haft indflydelse på udformnin-

gen af intelligensprøverne, samt en kritisk vurdering af disse overvejelser ud fra de nyeste undersøgelser af tænkningens psykologi.

Forelæsning (¹⁵/₁₁ 1944): Kejthåndethed.

¹⁸/₁₂ 1944. *Irene Fuglsang*, f. *Frisch* (1936). Bestået.

Fag: Klassisk filologi.

Eksaminatorer og censorer: Professor K. Friis Johansen og lektor K. Barr.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Latinsk version (⁸/₅ 1944 (se universitetets årbog 1943–44, s. 155)), 2) Græsk stil (¹²/₅ 1944 (se smst. s. 154)), 3) Panathenæerfesten (¹⁵/₅ 1944), 4) Plautus' Amphitruo v. 1053 (Spes atque oper . .) – v. 1081 (. . . etiam nunc abest) oversættes og kommenteres (10-timers opgave, ²¹/₅ 1944).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme (¹⁶/₁₀–²⁶/₁₁ 1944): Den retoriske stil i Statius' episke digtning. (Der ønskes navnlig en undersøgelse af brugen af rhetorskolens talefigurer i sammenligning med Vergil og samtidens episke og dramatiske digtning).

Forelæsning (¹⁸/₁₂ 1944): Græsk navneskik (personnavne).

²²/₁ 1945. *Gunnar Bech* (1939). Bestået.

Fag: Tysk.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. L. L. Hammerich, dr. phil. Carl Roos og docent Peter Jørgensen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Der udleveres: A. Klopstock, *Die Sprache* (1782). B. Wackenroder, *Von Zwei wunderbaren Sprachen und von deren geheimnisvoller Kraft* (Af Herzensergiessungen, brudstykker). C. Tieck, *Die verhechteste Welt*. Af den indledende »Symphonie«, brudstykke. Der forlanges: 1. Oversættelse af A. v. 1–28. 2. Indgående indholdsanalyse af A. 3. Literaturhistorisk belysning af A, B og C (¹⁴/₁₂ 1944), 2) Forekomst og fleksion af de reduplicerende verber (7. verbalklasse) i 1) gotisk, 2) oldnordisk, 3) oldengelsk, 4) oldsaksisk og 5) oldhøjtysk (10-timers opgave, ¹⁷/₁₂ 1944), 3) Diminutiver i tysk (²⁰/₁₂ 1944).

Kandidatens besvarelse af universitetets prisspørgsmål i germansk filologi for året 1942 trådte i stedet for hjemmeopgave.

Forelæsning (²²/₁ 1945): Morphologische Entwicklung der Präteritopräsentia des Mittelhochdeutschen (unter Berücksichtigung des Niederdeutschen und des Niederländischen).

³⁰/₅ 1945. *Ole John Christian Brandstrup* (1937). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og dr. phil. F. Billeskov Jansen. Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Novelledigtning i middelalder og renæssance (²⁰/₁₁ 1944),

2) Den heibergske skoles lystspildigtning ($^{22}/_{11}$ 1944), 3) Dryden som Shakespearebearbejder (10-timers opgave, $^{26}/_{11}$ 1944).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme ($^{15}/_{2-3}/_{5}$ 1945): Linier i Comedy of Manners' udvikling 1664-1770. Etheredge, Wycherley, Congreve, Vanbrugh og Farquhar.

Forelæsning ($^{30}/_{5}$ 1945): Drachmanns melodramaer.

$^{23}/_{6}$ 1945. *Svend Edmund Jens Theilgaard Frederiksen* (imm. 1942). Bestået.

Fag: Grønlandsk (eskimoisk) filologi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne W. Thalbitzer, dr. phil. L. L. Hammerich og docent, dr. phil. Erik Holtved.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Der ønskes en dansk oversættelse af M. Storch: Singnagtúgak (trykt 1914) kap. 2 (s. 8-9) med en kulturhistorisk og litteraturkritisk kommentar til indholdet, deriblandt også de omtalte sagn (folkeminder) ($^{17}/_{11}$ 1944), 2) Der ønskes en oversættelse til grønlandsk og derfra til dansk af følg. vesteskimoiske tekst i Knud Rasmussens Report of the Fifth Thule Expedition Vol. IX (Copper Eskimos) s. 237-238: Kiviūna (hele fortællingen), med en sproglig og folkloristisk kommentar til originalteksten ($^{20}/_{11}$ 1944), 3) Oversættelse fra dansk til grønlandsk (uden kommentarer): uddrag af statsminister Th. Staunings tale i Upernivik 5. september 1930 ($^{22}/_{11}$ 1944), 4) Erinarssútít Sangbogen i dens oprindelse, dens indhold, historie og arter, dens udbredelse og folkeopdragende betydning (10-timers opgave, $^{26}/_{11}$ 1944).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme ($^{8}/_{1-31}/_{5}$ 1945): Der ønskes en sammenligning mellem de oldeskimoiske stilarter i Grønland og de nye indførte såvel med henblik på prosasproget som på poesiers stil- og sprogformer. - Undersøgelsen bør optage muligheden af en sammenhæng (kontinuitet eller brydning) imellem gammelt og nyt.

Forelæsning ($^{23}/_{6}$ 1945): Hendrik Lund, digteren af den grønlandske nationalsang.

$^{27}/_{6}$ 1945. *Bjørn Erik Mynster Rasmussen* (1935). Bestået.

Fag: Nordisk filologi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen, dr. phil. Jón Helgason og Ejnar Thomsen samt dr. phil. Torben Krogh.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Pælaografisk og sproglig redegørelse for St. Knudsgildets skrå, Flensborg på grundlag af facsimileudgaven 1926 (10-timers opgave, $^{13}/_{3}$ 1945), 2) Hávamál 49-53 ($^{15}/_{3}$ 1945), 3) Dansk prosa i sidste halvdel af det 18. århundrede (bortset fra dramaet) ($^{17}/_{3}$ 1945).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme ($^{28}/_{4-9}/_{6}$ 1945): Ideale og reale retninger inden for dansk teater i tidsrummet ca. 1770-ca. 1800.

Forelæsning ($^{27}/_{6}$ 1945): Navneremserne i Snorres Edda.

β. Ved det matematisk-naturvidenskabelige fakultet.

Ialt har 7 studerende i året 1944-45 taget magisterkonferens.

¹⁴/₁₂ 1944. *Jan Boëtius* (1937). Admissus.

Fag: Zoologi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. C. M. Steenberg, dr. phil. R. Spärck og dr. phil. C. A. Jørgensen.

Skoleembedseksamen 1. del (kemi) bestået vinteren 1939, 2. del (botanik og geologi) vinteren 1941.

Store skriftlige opgave (¹⁴/₉-¹²/₁₀ 1942): Der ønskes en fremstilling og en kritisk vurdering af de forskellige forklaringer, der er givet på entodermens dannelse hos tetrapoderne. Specielt gøres Karl Peters påstand om, at blommeentodermen (den sekundære entoderm) er en nydannelse hos tetrapoderne, og at dens opståen intet har med gastrulation at gøre, til genstand for en indgående litterær undersøgelse.

Praktisk opgave:

På det af kandidaten indsamlede materiale af Splitternen, der stammer fra Tipperne, og som består af stadier kort før og umiddelbart efter klækningen, skal der foretages en undersøgelse af chondrokraniet og af den begyndende forbening af kraniet. Resultatet deraf skal sammenlignes med de resultater, tidligere forskere har opnået ved undersøgelsen af andre fugletyper på lignende stadier, bl. a. for at få klarlagt eventuelle forskelligheder i chondrokraniets bygning og for at få fastsat tidspunktet for kraniets begyndende forbening.

Præparater, snit og rekonstruktioner (grafiske eller voks-rekonstruktioner) samt nødvendige forklarende tegninger afleveres sammen med teksten.

Mindre skriftlige opgaver: 1) De udleverede 3 præparater (1 hud af stenbider, 2) hud af firben, 3) hælhud af menneske) beskrives og bestemmes. De for forklaringen nødvendige skitser skal medfølge (²⁷/₁₁ 1943), 2) De hanlige parringsorganer hos amniote hvirveldyr. De medfølgende præparater (hanlige parringsorganer af krokodille, slange, and, pungrotte og kat, samt peniskugle af søløve) gøres til genstand for nøjere omtale (²⁹/₁₁ 1943), 3) De foreliggende annelider (*Aphrodite aculeata* og *Nereis pelagica* med epiten bagende) beskrives i henseende til ydre morfologi og bestemmes så vidt muligt til slægt. Der gives derefter en fremstilling af polychaeternes forplantningsforhold.

Forelæsning (¹⁴/₁₂ 1944): Fuglefjeren og dens udvikling.

²²/₁ 1945. *Ragna Marie Jenny Rask-Nielsen* (1919). Admissa.

Fag: Biokemi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. A. Langseth, amanuensis, dr. phil. E. Hoff-Jørgensen og dr. phil. Hans H. Ussing.

Store skriftlige opgave (¹/₈-²⁸/₉ 1944): Der ønskes en oversigt over de resultater, der er opnået vedrørende cellens intermediære proteinstofskifte, belyst gennem såvel almindelige kemiske som histo-kemiske undersøgelsesmetoder.

Mindre skriftlige opgaver: 1) Om alkoholars fremstilling og vigtigste kemiske egenskaber, 2) Om bestemmelsen af C-vitamin og om de faktorer der påvirker C-vitaminets holdbarhed.

Forelæsning (22/1 1945): Hæmoglobinet nedbrydning.

27/1 1945. *Vibeke Borchsenius* (1940). Admissa.

Fag: Matematik.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. N. E. Nørlund og dr. phil. Børge Jessen.

Forprøven til skoleembedseksamen bestået sommeren 1942, lærerprøven sommeren 1943.

Store skriftlige opgave (23/10-1/12 1944): Fordelingsfunktioner med særligt henblik på uendelige foldninger.

Mindre skriftlige opgave (10/1 1945): Samme opgave som ved fagprøven ved skoleembedseksamen i matematik for 5 kandidater, januar 1945 (se ovenfor s. 128).

Forelæsning (27/1 1945): Den normale fordeling.

6/3 1945. *Jens Lindhard* (1940). Admissus.

Fag: Teoretisk fysik.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Harald Bohr og fil. dr. Oscar Klein, Stockholm.

Store skriftlige opgave: Om en fri elektrongas i statiske, magnetiske og elektriske felter.

Mindre skriftlige opgave: Teorien for spektrallinjer.

Forelæsning (6/3 1945): Elektromagnetiske egenskaber ved en elektrongas.

24/3 1945. *Søren Løvstrup Jensen* (1940). Admissus.

Fag: Biokemi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. J. N. Brønsted, dr. phil. A. Langseth, samt dr. phil. Hans E. Ussing.

Store skriftlige opgave (21/11 1944-2/1 1945): Der ønskes en kritisk vurdering af glutatationets funktion i de levende celler og ved antolytiske processer.

Mindre skriftlige opgaver: 1) De vigtigste træk af kulhydraternes konstitution (16/1 1945), 2) En fremstilling af lovene for adsorption af luftarter og opløste stoffer og de molekylarteoretiske betragtninger, hvorpå de kan støttes (27/1 1945), 3) Grundtrækkene af den cyanidhambare cellerespiration (19/2 1945).

Forelæsning (24/3 1945): Den matematiske fremstilling af ensymatiske processers forløb.

25/6 1945. *Otto Mogens Kofoed-Hansen* (1941). Admissus.

Fag: Fysik.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. J. C. Jacobsen og dr. phil. C. Møller.

Forprøven til skoleembedseksamen bestået vinteren 1943, lærerprøven vinteren 1944.

Store skriftlige opgave ($^{13}/_2$ - $^{26}/_3$ 1945): En bestemmelse af den øvre grænse for energien ved β -recoil og af den øvre grænse for β -spektret for ^{88}Kr . og ^{89}Kr .

Mindre skriftlige opgaver: 1) Opløsningsevne for optiske instrumenter ($^{11}/_6$ 1945), 2) Om ubestemthedsrelationerne i kvantemekanikken.

Forelæsning ($^{25}/_6$ 1945): β -partikler fra radioaktive kerner.

$^{3}/_7$ 1945. *Kristian Knakkegaard Møller* (1940). Admissus.

Fag: Kemi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. J. N. Brønsted, dr. phil. J. A. Christiansen og dr. phil. A. Langseth.

Store skriftlige opgave ($^{20}/_4$ - $^{25}/_5$ 1945): Om måling af organiske stoffers diamagnetisme som middel til bestemmelse af molekylernes konstitution.

Forelæsning ($^{3}/_7$ 1945): Om brintbindingen.

c. Almindelige bestemmelser og enkelte afgørelser.

1. IMMATRIKULATION

a. *Immatrikulation af studenter med udenlandsk eksamen*

(j. nr. 72/44 og 72/45).

I henhold til kgl. anordning af 4. juni 1933, § 1, stk. 2 gav universitetets rektor en norsk statsborger, som tidligere havde været immatrikuleret ved Oslos universitet, tilladelse til at blive immatrikuleret. Den pågældende blev immatrikuleret under forbehold af pladsvanskeligheder, og tilladelsen gjaldt kun studier under det filosofiske fakultet og således, at spørgsmålet om tilladelse til at aflægge eksaminer blev udskudt til senere afgørelse.

I henhold til anordningens § 1, stk. 3 gav ministeriet efter indstilling fra universitetets rektor 7 studerende, af hvilke 3 var danske, 3 norske statsborgere og een statsløs, og som alle havde aflagt studentereksamen i udlandet, 4 i Norge, 2 i Sverige og een i Estland, men som ikke tidligere havde været immatrikuleret ved noget fremmed universitet, tilladelse til at blive immatrikuleret. De blev alle immatrikulerede uden indskrænkninger af de med immatrikuleringen almindeligt følgende rettigheder; den ene af de danske statsborgere blev endvidere af ministeriet fritaget for at aflægge den i anordningens § 3 b. omhandlede prøve i dansk sprog og kultur.

β. Immatrulation uden studentereksamen.

Under 25. april 1945 meddelte ministeriet en exam. jur. tilladelse til at blive immatrikuleret ved universitetet uden studentereksamen for at studere jura og aflægge den juridiske embedseksamen på vilkår, at han forinden immatrkulationen bestod tillægsprøver i tysk (skriftligt og mundtligt), fransk og latin af samme omfang som ved nysproglig studentereksamen og opnåede mindst mg ÷ ved samtlige prøver (j. nr. 71 d/44).

2. DET TEOLOGISKE FAKULTET

a. Nyordning af den teologiske embedseksamen.

(j. nr. 318/44).

Under 23. oktober 1944 afgav fakultetet følgende indstilling:

»Fakultetet skal hermed indstille, at der udstedes en kgl. anordning om den teologiske embedseksamen i overensstemmelse med vedlagte udkast, samt at der udstedes en ministeriel bekendtgørelse i tilslutning til anordningen, ligeledes i overensstemmelse med vedlagte udkast.

Den direkte ydre foranledning til nærværende indstilling er, at det teologiske fakultet i Aarhus har ønsket, at den teologiske embedseksamen i fremtiden skal kunne aflægges også ved Aarhus universitet, efter at det derværende teologiske fakultet nu råder over de fornødne lærerkræfter til besorgelse ikke blot af undervisningen, men tillige af eksamen. Man skal indledningsvis bemærke, at fakultetet i København ganske kan tiltræde det af Aarhusfakultetet fremsatte ønske. Man undlader dog ikke at tilføje, at det teologiske fakultet i Aarhus først kan opnå fuldt for undervisningen og eksamen tilfredsstillende forhold, når lærerposten i Aarhus i det gamle testaments eksegese er omdannet til et professorat, og når der er oprettet et yderligere professorat i de systematiske fag (dogmatik). Nærværende fakultet må varmt anbefale, at denne udvidelse af lærerkræfterne snarest bliver gennemført.

Som følge af, at den teologiske embedseksamen fremtidig skal holdes også ved Aarhus universitet, har de to fakulteter været enige om, at det ville være mest praktisk, om der blev udstedt en fælles kgl. anordning om den teologiske embedseksamen med sig dertil sluttende ministeriel bekendtgørelse.

Med hensyn til de foreliggende udkast hertil bemærkes, at de er fremkommet efter en forhandling mellem samtlige medlemmer af de to fakulteter, under hvilken der opnåedes fuldstændig enighed. Disse udkast indeholder for størstedelen de bestemmelser om den teologiske embedseksamen, som findes i de tidligere, til forskellig tid udstedte anordninger og bekendtgørelser, navnlig bekendtgørelse fra universi-

tets- og skoledirektionen af 18. maj 1847, kgl. anordning af 29. juni 1910 samt undervisningsministeriets bekendtgørelse af 30. s. m., kgl. anordning af 9. juni 1916 samt undervisningsministeriets bekendtgørelse af 10. s. m., kgl. anordning af 8. juni 1938 og kgl. anordning af 19. august 1941 (om prøver og karakterberegning ved den teologiske embedseksamen) m. fl. Derimod har man ikke ment at burde medtage bestemmelsen om forprøven ved den teologiske embedseksamen (kgl. anordning af 19. august 1941, undervisningsministeriets bekendtgørelse af 22. s. m.), jfr. herom nærmere nedenfor.

Kun på to punkter indeholder de foreliggende udkast større ændringer i forhold til tidligere, nemlig dels forsåvidt angår *delingen* af eksamen (kgl. anordning af 9. juni 1916 § 1) dels forsåvidt angår muligheden for at opgive et *speciale* til eksamen (kgl. anordning af 29. juni 1910 § 1 med senere ændringer). Om disse to punkter skal man bemærke følgende:

Delingen af eksamen. Ved den nuværende mulighed for at dele eksamen, således at de, der ønsker det, kan aflægge eksamen i de systematiske fag (dogmatik og kristelig etik med religionsfilosofi) et halvt år efter, at eksamen er aflagt i de øvrige fag (det gamle testaments eksegeese, det nye testaments eksegeese og kirkehistorie), har der vist sig den efter fakultetets mening meget uheldige praksis, at de studerende i mange tilfælde først begynder studiet af de systematiske fag, efter at eksamen i de øvrige fag er aflagt. Derved bliver den gældende deling af eksamen en veritabel studiedeling, hvad aldrig har været tanken; delingen blev i sin tid kun indført for at lette eksamensarbejdet, således at de studerende ikke skulle være tvungne til at have hele det store stof præsent til een og samme eksamenstermin. Men en sådan studiedeling må fakultetet som nævnt finde meget uheldig, idet de systematiske fag ikke kan tilegnes tilstrækkeligt grundigt på et halvt år, og de bør tillige studeres jævnsides med studiet af de gammel- og nytestamentlige skrifter og med kirkehistorien, med hvilke de hører nøje sammen. Man har derfor foreslået, at delingen af eksamen fremtidig kan ske på 3 forskellige måder, således som det nærmere er angivet i anordningsudkastets § 4, således at den deling af eksamen, som skal være gældende ved enhver fremtidig eksamenstermin, fastsættes ved lodtrækning, som foretages godt et halvt år forud for den pågældende eksamenstermin. Derved mener man at have modvirket den fornævnte uheldige tendens hos de studerende til at indskrænke studiet af de systematiske fag og skille studiet af dem fra de øvrige fag.

Specialet. For nærværende eksisterer der som bekendt den ordning, at kandidaterne ved den teologiske embedseksamen, forsåvidt angår fagene det gamle testaments eksegeese og kirkehistorie, kan underkaste sig eksamen således, at der i det ene af disse fag bliver stillet mindre fordringer mod, at der i det andet kræves en fyldigere uddan-

nelse, med andre ord, at en kandidat kan have speciale i et af disse fag. Denne ordning mener fakultetet bør udvides således, at der bliver mulighed for at studere et speciale også i de øvrige fag, således at fortsat den regel skal være gældende, at en kandidat, der opgiver speciale, kan nøjes med et noget mindre pensum i et af fagene det gamle testamentes eksegesi eller kirkehistorie. Fakultetet anser det for at være af stor betydning, at specialeordningen udvides til at gælde alle fag, således at de studerende, som har lyst og evner til at give sig i kast med større opgaver, i videre udstrækning end tidligere kan få lejlighed til at dyrke det eller de emner, som særlig interesserer dem. Hvad angår prøven i specialet, er der i anordningsudkastets § 9, sidste stk., fastsat, at den skal finde sted senest i den eksamenstermin, som ligger et halvt år forud for den termin, i hvilken kandidaten indstiller sig til de øvrige prøver; dette er fastsat dels for at muliggøre den størst mulige koncentration om specialet og prøven deri, således at den egentlige eksamenslæsning ikke træder hindrende i vejen herfor, dels for også at aflaste kandidaten ved den endelige eksamen. Med hensyn til formen for prøven i specialet (anordningsudkastets § 9, stk. 2) bemærkes, at emnerne er så forskelligartede, at der må være mulighed for at lade kandidaterne aflægge prøve i den form, der egner sig bedst for det pågældende speciale; der er derfor fastsat forskellige former for prøven.

I udkastet til bekendtgørelse § 1 er i grove træk angivet fordringerne i hvert af fagene til den teologiske embedseksamen; der er her givet nøjere regler for de lempelser, som kandidater, der vælger speciale, kan opnå i et af de andre fag.

Bortset fra disse to punkter, delingen af eksamen og specialet, findes der ikke i udkastene væsentlige ændringer fra de tidligere gældende regler, idet der herudover kun er medtaget sådanne bestemmelser, som følger af, at eksamen fremtidig kan tages også ved Aarhus universitet.

Som før nævnt har fakultetet ikke fundet det betimeligt at medtage bestemmelserne om *forprøven* i de foreliggende udkast til anordning og bekendtgørelse om den teologiske embedseksamen. Ved den ovenfor omtalte forhandling i de to fakulteter diskuteredes også de erfaringer, man begge steder havde gjort med hensyn til forprøven i den – ret korte – tid, denne har eksisteret, og der udtaltes nogen tvivl om, hvorvidt forprøven i dens foreliggende form var egnet til at udgøre en spærreprøve, ligesom der kom ønsker til orde om et ændret indhold af undervisningsstoffet. Da fakultetet derfor rimeligvis i løbet af nogen tid kunne tænke sig at foreslå ministeriet visse ændringer i den nu gældende ordning af forprøven, har det ikke fundet det praktisk at indsætte bestemmelsen om forprøven i det foreliggende udkast til kgl. anordning om embedseksamen.«

De fakultetets indstilling medfølgende udkast til anordning og be-

kendtgørelse var omtrent identiske med nedenfor aftrykte anordning og bekendtgørelse.

Efter at fakultetets indstilling var blevet indsendt til ministeriet med Konsistoriums tilslutning, udstedtes følgende anordning og bekendtgørelse om nyordningen:

Anordning af 14. januar 1945 vedrørende den teologiske embedseksamen.

§ 1.

Den teologiske embedseksamen kan aflægges ved de teologiske fakulteter ved Københavns og Aarhus universiteter.

§ 2.

Ingen, som er dimitteret til universiteterne 1941 eller senere, kan indstille sig til teologisk embedseksamen uden at have bestået en forprøve til denne; denne forprøve afholdes for tiden i henhold til kgl. anordning af 19. august 1941 og undervisningsministeriets bekendtgørelse af 22. s. m.

§ 3.

Ved den teologiske embedseksamen prøves i følgende fag: a) Det gamle Testaments eksegese, b) Det nye Testaments eksegese, c) Dogmatik, d) Kristelig etik med religionsfilosofi og e) Kirkehistorie samt de under disse hovedafdelinger hørende specielle discipliner.

§ 4.

Den teologiske embedseksamen kan tages enten samlet eller delt i 2 dele. Tages eksamen delt, omfatter 1. del en af følgende fagkombinationer: a) Det nye Testaments eksegese, dogmatik og kristelig etik med religionsfilosofi, alle med dertil hørende specielle discipliner, b) Det nye Testaments eksegese, Det gamle Testaments eksegese og kirkehistorie, alle med dertil hørende specielle discipliner, c) Det gamle Testaments eksegese, kirkehistorie, dogmatik og kristelig etik med religionsfilosofi, alle med dertil hørende specielle discipliner.

2. del omfatter det eller de resterende fag.

Hvilken af de 3 ovennævnte fagkombinationer, der ved hver eksamenstermin skal udgøre 1. del af eksamen, afgøres ved en lodtrækning, som for sommerekksamens vedkommende bekendtgøres den nærmest forudgående 15. oktober og for vinterekksamens vedkommende bekendtgøres den nærmest forudgående 15. maj.

Mellem 1. og 2. del må ikke hengå mere end et halvt år; fra denne bestemmelse kan vedkommende fakultet dog dispensere, når særlige grunde taler derfor.

Den, der har påbegyndt eller fuldendt eksamens 2. del, kan ikke på ny indstille sig til denne alene, men må, hvis han ønsker at tage eksamen om, påny aflægge den hele eksamen på een gang eller delt efter foranstående regler.

§ 5.

De kandidater, der ønsker det, kan til eksamen opgive et speciale i et af fagene. For en kandidat, der opgiver speciale, gælder lempede fordringer enten i det gamle Testaments eksegese eller i kirkehistorie. De nærmere regler herfor fastsættes af undervisningsministeriet.

§ 6.

Studerende, som til eksamen opgiver speciale, skal præstere attest fra en universitetslærer for i deres studietid at have deltaget aktivt og til stadighed i mindst eet semesters laboratorieøvelser.

§ 7.

De ved laboratorieøvelser skrevne opgaver kan af kandidater såvel med som uden speciale efter faglærernes nærmere bestemmelse indleveres til bedømmelse ved eksamen, og der kan da tages hensyn til opgaverne ved fastsættelsen af karakteren for den skriftlige prøve i vedkommende fag.

En laboratorieopgave, der er godkendt ved det ene fakultet, gælder tillige ved det andet.

§ 8.

Ved den mundtlige eksamen kan kandidater, der måtte ønske det, i et hvilket som helst fag opgive og eventuelt blive eksamineret i et ekstra læst pensum under forudsætning af, at sådanne opgivelser er passende og tilstrækkelige med hensyn til emne og omfang, hvilket afgøres af pågældende fakultet. Der kan da tages hensyn til eksaminationen i det ekstra læste pensum ved fastsættelsen af karakteren for den mundtlige prøve i vedkommende fag.

§ 9.

Ved den teologiske embedseksamen er prøverne såvel skriftlige som mundtlige. Ved de skriftlige prøver gives 6 opgaver, nemlig een i hvert af følgende fag: Ny Testaments eksegese, Ny Testaments bifag, det Gamle Testaments eksegese, kirke- og dogmehistorie, dogmatik samt etik eller religionsfilosofi. Der gives een karakter for hver af de 6 opgaver. Den for alle kandidater fælles mundtlige prøve omfatter de samme fag undtagen Ny Testaments bifag; der gives 5 karakterer, een for hvert fag.

Hertil kommer for kandidater, der opgiver et speciale, en særlig prøve i dette. Vedkommende fakultet bestemmer i hvert enkelt til-

fælde, om prøven skal finde sted som en mundtlig prøve eller som en skriftlig hjemmeopgave indenfor en frist af ikke over 3 uger eller som en skriftlig opgave, der udføres under tilsyn i en tid af indtil 10 timer. I de to sidstnævnte tilfælde vil den skriftlige prøve kunne udvides med en efterfølgende mundtlig prøve.

For speciale gives een karakter. For kandidater, som indstiller sig til eksamen uden speciale, tillægges en gennemsnitskarakter, beregnet efter de 11 karakterer i de for alle fælles prøver. Hertil kommer yderligere 2 karakterer i henhold til bestemmelserne i § 10; ialt gives således 14 karakterer.

Prøven i specialet aflægges som regel i de ordinære eksamensterminer, men skal aflægges senest i den eksamenstermin, som ligger et halvt år forud for den termin, i hvilken kandidaten indstiller sig til de øvrige prøver (hele eksamen eller 1. del).

§ 10.

Ved det endelige eksamensresultat ved hele eksamen eller ved afslutningen af 2. del medregnes resultatet af forprøven til teologisk embedseksamen med et pointsantal, svarende til to karakterer, der beregnes som halvdelen af den samlede sum af forprøvens 4 karakterer. For studerende, som ifølge de gældende bestemmelser har ret til at indstille sig til teologisk embedseksamen uden at have bestået forprøve, medregnes karaktererne for prøve i hebraisk og den sproglige prøve i nytestamentlig græsk hver med een karakter. For studerende, som ifølge de gældende bestemmelser har ret til at indstille sig til teologisk embedseksamen uden at have bestået den sproglige prøve i nytestamentlig græsk, regnes for en kandidat, der indstiller sig uden speciale, gennemsnitskarakteren for de teologiske fag dobbelt; for dem, der indstiller sig med speciale, tillægges een gennemsnitskarakter, beregnet af alle karaktererne i de teologiske fag, specialet iberegnet.

§ 11.

Karakterskalaen er følgende: ug: 10, mg: 7, g: 4, tg: 1, mdl.: ÷ 2, slet: ÷ 5; et plus lægger et point til, et minus trækker et point fra. Ved beregning af gennemsnitskarakterer i de i §§ 9 og 10 nævnte tilfælde og ved beregning af pointsantallet, som medtages fra forprøven, bortkastes brøker under $\frac{1}{2}$, medens brøker på $\frac{1}{2}$ og derover forhøjes. Ved medregning af karakteren for prøven i hebraisk svarer *admissus* til g, *admissus cum laude* til mg og *admissus cum laude egregie* til ug.

§ 12.

For at kunne stedes til den mundtlige prøve udkræves et gennemsnitligt pointsantal af 4 i de skriftlige opgaver; endvidere kræves, at

gennemsnitspointsantallet af karaktererne ved 1. del og karaktererne ved de skriftlige opgaver ved 2. del ligeledes ikke er under 4.

Prøven i specialet er kun bestået, såfremt udfaldet bedømmes til mindst 4. Den kandidat, som har bestået prøven i specialet, skal ikke påny aflægge prøve i dette i tilfælde af omprøve i eksamens øvrige fag. Den kandidat, som ikke består prøven i specialet, kan ikke påny aflægge prøve i samme speciale.

Hovedkarakteren bliver een af følgende: Laudabilis et quidem egregie, hvortil udkræves mindst 119 points, laudabilis, hvortil udkræves mindst 77 points, og haud illaudabilis, hvortil udkræves mindst 56 points. Den kandidat, der ikke opnår 56 points, har ikke bestået eksamen. Ingen kan bestå med et slet (slet +) eller to mådelig (mådelig + eller mådelig ÷) eller i Ny Testamente (3 karakterer) med mindre end ialt 6 points eller i dogmatik (2 karakterer) med mindre end ialt 4 points.

§ 13.

Ingen, der har fuldendt eller påbegyndt eksamen, kan indstille sig til denne påny før efter et års forløb. Fra denne bestemmelse kan der dog dispenseres af vedkommende fakultet.

Tilladelse til at afholde sygeeksaminer udenfor de egentlige eksamens-terminer kan under ganske særlige omstændigheder gives, ved Københavns universitet af rektor, ved Aarhus universitet af lærerforsamlingen, alt efter indstilling af vedkommende fakultet.

§ 14.

Fordringerne i de enkelte fag er de samme ved begge universiteter og fastsættes af undervisningsministeriet efter indstilling fra de to teologiske fakulteter.

§ 15.

Eksaminanden skal ved de skriftlige prøver godtgøre, at han kan skrive modersmålet på en tilfredsstillende måde, hvorfor der ved censuren ikke blot tages hensyn til de fagkundskaber, han har lagt for dagen, men også til foredragets tydelighed og orden og sprogets rigtighed.

§ 16.

Den, der har bestået teologisk embedseksamen, kaldes candidatus (-a) theologiae.

§ 17.

Den, der indstiller sig til teologisk embedseksamen, erlægger en kendelse af 16 kr. For så vidt eksamen tages delt, erlægges kendelsen ved indmeldelsen til eksamens 1. del; for at indstille sig til eksamens 2. del erlægges da ingen kendelse.

§ 18.

Så snart indtegningen til eksamen er sluttet, sender de to fakulteter lister over de indtegnede eksaminander til hinanden, og efter afslutningen af eksamen udveksles på samme måde meddelelse om udfaldet af denne.

§ 19.

Nærværende anordning træder i kraft straks. Dog skal det til og med eksamensterminen sommeren 1947 være tilladt dem, der ønsker det, at indstille sig til eksamen efter bestemmelserne i kgl. anordning af 9. juni 1916, § 1, om den der anførte deling af eksamen.

Bekendtgørelse af 14. januar 1945 indeholdende nærmere bestemmelser til gennemførelse af anordning af 14. januar 1945 om den teologiske embedseksamen.

§ 1.

Fordringerne i fagene ved den teologiske embedseksamen er følgende:

1. Det gamle Testaments eksegese.
 - a. For kandidater, der indstiller sig til eksamen uden at opgive speciale eller med speciale i Ny Testaments eksegese: Fortolkning til 40 kapitler af genesis, 40 salmer og 25 kapitler af profeterne i grundsproget samt de specielle discipliner gammeltestamentlig indledning og Israels historie.
 - b. For kandidater, der indstiller sig til eksamen med speciale i faget: Fortolkning til genesis, 25 kapitler af profeterne, 40 salmer og 12 kapitler anden digterisk litteratur i grundsproget samt de specielle discipliner gammeltestamentlig indledning, den israelitisk-jødiske religions historie og Israels historie i et fyldigt omfang. Desuden kræves opgivet et særligt emne, som skal være studeret på grundlag af et passende udvalg af tekster på grundsproget og med benyttelse af fyldig litteratur.
 - c. For kandidater, der indstiller sig til eksamen med speciale i kirkehistorie eller dogmatik eller kristelig etik med religionsfilosofi: Fortolkning til 40 kapitler af genesis og 15 salmer i grundsproget samt en kortfattet oversigt over de specielle discipliner gammeltestamentlig indledning, den gammeltestamentlige teologi og Israels historie.
2. Det Nye Testaments eksegese.

Kravene omfatter samtlige nytestamentlige skrifter, som skal studeres efter grundteksten og med fortolkninger, der direkte behandler denne, desuden de specielle discipliner nytestamentlig indledning og hermeneutik. De kandidater, der opgiver speciale i

faget, skal opgive et særligt emne, studeret med benyttelse af fyl- dig litteratur, eventuelt tillige med et passende udvalg af tekster.

3. Dogmatik.

En fyldig fremstilling af den kristne troslære samt en kortere fremstilling af symbolikken med særlig vægt lagt på Den Augs- burgske Konfession og Luthers lille katekismus. For de kandidater, der opgiver speciale i faget, kræves desuden opgivet et særligt emne, studeret efter hovedværker.

4. Kristelig etik med religionsfilosofi.

En fyldig fremstilling af den kristne etik og religionsfilosofien samt en kortere fremstilling af den religiøse og etiske tænknings historie. For de kandidater, der opgiver speciale i faget, kræves desuden opgivet et særligt emne, studeret efter hovedværker.

5. Kirkehistorie.

a. For kandidater, der indstiller sig til eksamen uden at opgive speciale, eller som har speciale i dogmatik eller kristelig etik med religionsfilosofi: En udførlig fremstilling af kirke- og dogme- historien.

b. For kandidater, som indstiller sig til eksamen med speciale i faget: 1. Fremstilling af kirke- og dogmehistorien som under a. 2. Et mindre afsnit studeret efter kilder og med benyttelse af herhenhørende vigtigere litteratur.

c. For kandidater, der indstiller sig til eksamen med speciale i det Gamle Testaments eksegese eller det Nye Testaments eksegese: En kortfattet fremstilling af kirke- og dogmehistorien.

§ 2.

Skriftlige opgaver, udarbejdet ved laboratorieøvelser, der efter fag- lærerens bestemmelse indleveres til bedømmelse ved embedseksamen, må være fakultetet i hænde mindst 6 måneder før eksamen.

Opgivelserne ved ekstra læst pensum må være det pågældende fakultet i hænde mindst 3 måneder før eksamen.

§ 3.

Tiden for besvarelsen af hver af de skriftlige opgaver ved teologisk embedseksamen bortset fra specialeopgaverne er 4 timer.

§ 4.

De skriftlige eksamensopgaver læses af 2 universitetslærere og 2 censorer. Ved mundtlig eksamen deltager 2 censorer i hvert fag. Cen- sorernes medvirken aftales mellem formanden for censorerne og fakul- teternes dekaner. Der meddeles en fælles censur over samtlige skrift- lige opgaver inden den mundtlige eksamen.

§ 5.

Der skal af fakulteterne udgives en trykt vejledning for de studerende, indeholdende den kgl. anordning om den teologiske embedseksamen, nærværende ministerielle bekendtgørelse, de almindelige fællesbestemmelser for universiteternes eksaminer, de af fakulteterne truffne bestemmelser, til hvis fastsættelse der er meddelt fakulteterne bemyndigelse enten i anordningen eller i nærværende bekendtgørelse, samt endelig en af hvert fakultet udarbejdet studieplan.

Vejledningen trykkes op, så ofte det er nødvendigt, med de fornødne ændringer.

β. Ændring i beregning af censorvederlaget ved den teologiske embedseksamen.

(j. nr. 83n/44).

Under 4. december 1944 indgav formanden for censorerne ved den teologiske embedseksamen, provst, dr. theol. Sv. A. Becker følgende andragende:

Censorerne ved den teologiske embedseksamen ved Københavns universitet er endnu som de eneste af censorerne ved universitetets embedseksaminer aflagte med et fast årligt honorar. Der er ansat 5 teologiske censorer hver med et honorar af 800 kr. + midlertidigt tillæg, f. t. 25 pct. Denne form for honorering medfører, at de teologiske censorer med det antal studenter, der i de senere år har indstillet sig til de teologiske eksaminer, for deres arbejde får et vederlag, der kun er omkring ved halvt så stort som det vederlag, da andre censorer ved Københavns universitet oppebærer. Den af universitetets andre eksaminer, som det ligger nærmest at sammenligne den teologiske embedseksamen med, er den sproglig-historiske skoleembedseksamen ved det filosofiske fakultet, der, hvad såvel skriftlige opgaver som mundtlige eksaminationer angår, byder censorerne omtrent samme arbejde pr. eksaminand som den teologiske embedseksamen. Ved den nævnte skoleembedseksamen er censorerne honoreret med 70 kr. pr. eksaminand, nemlig 30 kr. for hovedfaget og 20 kr. for hvert af bifagene, begge honorarer med midlertidigt tillæg f. t. 25 pct. Efter de sidste 5 års gennemsnit må det antal eksaminander, der årlig eksamineres ved teologisk embedseksamen, ansættes til 60, der eksamineres til hele prøven, samt 12, der alene eksamineres til 1ste del af eksamen. Såfremt de teologiske censorer havde været honoreret efter samme regler, som anvendes ved den sproglig-historiske skoleembedseksamen, ville det samlede vederlag have udgjort 11.100 kr. (60×87 kr. 50 øre $\times 2 + 12 \times 50$ kr. 00 øre $\times 2$), medens det efter de nugældende regler udgør 5000 kr. (800 kr. $\times 5 + 25$ pct.).

Imidlertid er forholdene ved de to eksaminer, om end arbejdet som

nævnt omtrent har samme omfang, dog på flere punkter så forskellige, at det ikke vil være praktisk at benytte ved teologisk embedseksamen den samme beregningsmåde som ved sproglig-historisk skoleembedseksamen. Den beregning, der vil frembyde de færreste praktiske vanskeligheder, er den, der er anvendt ved flere af universitetets andre eksaminer, nemlig at honorere censorerne med et beløb pr. skriftlig opgave og pr. mundtlig eksamination. Sættes dette beløb til 5 kr. + midlertidigt tillæg, ville det samlede vederlag til de teologiske censorer efter gennemsnittet af de sidste 5 års karakterer have udgjort 9300 kr. altså noget mindre end, hvis satsen 70 kr. + midlertidigt tillæg pr. eksaminand var anvendt. Satsen 5 kr. + midlertidigt tillæg pr. skriftlig opgave anvendes både ved den juridiske og ved den statsvidenskabelige eksamen. Betalingen pr. mundtlig eksamination ved disse sidstnævnte eksaminer ligger noget lavere (3 kr. 30 øre + midlertidigt tillæg), men det må her tages i betragtning, at eksaminationstiden er væsentlig kortere end ved teologisk eksamen.

Medens de ovenfor foreslåede satser, 5 kr. + midlertidigt tillæg pr. skriftlig opgave og pr. mundtlig eksamination er anvendelige på alle prøver efter den nugældende eksamensordning, vil der, såfremt det af de teologiske fakulteter ved Københavns og Aarhus universiteter fremsatte forslag til en kgl. anordning vedrørende den teologiske embedseksamen gennemføres, fremkomme en prøve, nemlig den skriftlige prøve i specialet, som vil kræve en særlig sats. Den skriftlige prøve i specialet skal enten være en 3 ugers hjemmeopgave eller en 10 timers opgave under tilsyn. Det må vel erkendes, at en betaling af 5 kr. + midlertidigt tillæg for censurering af en af disse opgaver, vil være ganske utilstrækkelig. I lighed med, hvad der gælder for specialet ved sproglig-historisk skoleembedseksamen, foreslås det at honorere censureringen af den 3 ugers hjemmeopgave med 40 kr. + midlertidigt tillæg, medens det må antages, at et honorar af 10 kr. + midlertidigt tillæg vil være passende for den 10 timers opgave. Den økonomiske betydning af disse særlige satser må dog antages at blive meget ringe, idet specialeordningen i fakulteternes forslag kun tager sigte på et fåtal – de særlig dygtige teologiske studerende. Hertil kommer yderligere, at det er en gammel hævde i det teologiske fakultet, at dygtige kandidater, der i deres studietid har skrevet en særlig god laboratorieopgave, af faglæreren kan få lov til at lægge en sådan opgave, der oftest er af et ret stort omfang, op til eksamen og derigennem forbedre en karakter. Censorerne har hidtil også bedømt sådanne opgaver sammen med de øvrige skriftlige opgaver uden særligt honorar. Da det er et ikke ubetydeligt ekstraarbejde, turde det være urimeligt, om der ikke ved en overgang til honorering for hver opgave for sig også blev ydet et vederlag for bedømmelse af sådanne opgaver, hvorved en takst af 25 kr. for hver sådan opgave måtte betragtes som passende.

Under henvisning til foranstående tillader jeg mig på samtlige censorers vegne at anholde om, at vederlaget til censorerne ved den teologiske embedseksamen ved Københavns universitet må blive fastsat til 5 kr. for hver mundtlig eksamination og 5 kr. for hver skriftlig opgave, dog at vederlaget for den skriftlige 3 ugers hjemmeopgave i specialet, for den skriftlige 10 timers opgave i specialet og for laboratorieopgaver, der lægges op til eksamen, fastsættes til henholdsvis 40 kr. 10 kr. og 25 kr. – alle de nævnte vederlag med midlertidigt tillæg f. t. 25 pct.

Efter at dette andragende var blevet varmt anbefalet af det teologiske fakultet og af universitetets kurator med rektors tilslutning indsendt til ministeriet, meddelte dette under 12. juni 1945, at man efter stedfunden brevveksling med finansministeriet i overensstemmelse med en fra lønningsrådet indhentet udtalelse kunne tiltræde, at den foreslåede vederlagsordning blev indført fra sommereksamen 1945, således at den med ordningens gennemførelse forbundne merudgift, der af universitetets kurator var anslået til ca. 4500 kr. årlig, blev afholdt på forventet tillægsbevilling for finansåret 1945–46 (universitetets konto 9. Censurudgifter).

*γ. Spørgsmålet om adgang til at indstille sig
samtidig til den almindelige filosofiske prøve og til forprøven til
den teologiske embedseksamen*

(j. nr. 100c/44).

Foranlediget af et andragende fra en teologisk studerende, som var dimitteret 1943, om tilladelse til at indstille sig samtidig til den almindelige filosofiske prøve og til forprøven til teologisk embedseksamen sommeren 1944 søgte Aarhus universitet i en skrivelse til ministeriet af 8. april 1944 om en almindelig bemyndigelse til at meddele teologiske studerende tilladelse til eet år efter studentereksamen samtidig at indstille sig til den almindelige filosofiske prøve og til forprøven til teologisk embedseksamen.

Efter at ministeriet havde udbedt sig en erklæring fra Københavns universitet om dette andragende, udtalte det teologiske fakultet i en erklæring af 1. maj 1944, at det ganske sluttede sig til Aarhus universitets standpunkt, idet man dog gik ud fra, enten at den filosofiske prøve blev taget først, eller – hvis dette ikke var tilfældet – at den teologiske forprøve blev gjort afhængig af, at den pågældende senere i samme eksamenstermin bestod den filosofiske prøve.

Fakultetets erklæring blev under 24. november 1944 indsendt til ministeriet med følgende udtalelse af universitetets rektor:

Den almindelige regel er, jfr. kgl. anordning af 11. april 1927 om den almindelige filosofiske prøve § 1, at den filosofiske prøve skal være bestået, forinden man indstiller sig til en embedseksamen. Undtagelse

herfra gøres, når studieplanen for et fagstudium foreskriver en prøve allerede 1 år efter studiets påbegyndelse, idet aflæggelsen af den filosofiske prøve i sådanne tilfælde kan udsættes til den første eksamens-termin efter fagprøven. Der findes ikke i bestemmelserne for den teologiske embedseksamen nogen regel om, at forprøven skal være bestået 1 år efter studiets påbegyndelse. Det er endda i den af det teologiske fakultet ved Københavns universitet udarbejdede plan for det teologiske studium forudsat, at forprøven normalt tages efter 1½ eller 2 års forløb, eftersom studenterne har klassisk-sproglig eller nysproglig studentereksamen, idet fakultetet ved studiets tilrettelæggelse tilråder studenterne i 3dje semester at følge »det til forprøven bestemte filosofi-kursus (idet filosofikum forudsættes taget efter 1 års forløb)«.

Det ses dog ikke, at disse fra studieplanen hentede sætninger indeholder nogen hindring for at give de teologiske fakulteter den ansøgte bemyndigelse til at dispensere fra reglen om, at den filosofiske prøve skal være bestået, forinden man indstiller sig til forprøven, idet dispensationen må forudsættes kun at blive givet til flinke og energiske studenter. Kun må det som af det teologiske fakultet ved Københavns universitet fremhævet, – da stoffet ved de to prøver delvis er det samme – kræves, at den filosofiske prøve i hvert fald beståes i samme eksamens-termin, i hvilken studenten indstiller sig til forprøven, således at denne kun bevarer sin gyldighed, såfremt den filosofiske prøve beståes.

Man skal herefter indstille, at der gives de teologiske fakulteter ved Københavns og Aarhus universiteter bemyndigelse til at meddele teologiske studenter tilladelse til at indstille sig samtidig til forprøven til den teologiske embedseksamen og den filosofiske prøve, dog således at en eventuelt før den filosofiske prøve bestået forprøve kun beholder sin gyldighed, såfremt den filosofiske prøve beståes i samme eksamens-termin.

Ministeriet meddelte imidlertid i skrivelse af 6. februar 1945, at det efter indholdet af kgl. anordning af 11. april 1927 om den almindelige filosofiske prøve manglede hjemmel til at imødekomme de omhandlede indstillinger.

δ. Andre sager.

Under 3. februar 1945 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en stud. theol. tilladelse til at indstille sig til den teologiske embedseksamen for 3. gang (j. nr. 82 a/45).

Under 21. februar 1945 meddelte universitetets rektor en stud. theol. tilladelse til at indstille sig til den teologiske embedseksamen for 4. gang (j. nr. 82 g/45).

Under 31. maj 1945 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en stud. theol. tilladelse til at indstille sig til forprøven til den teologiske embedseksamen for 3. gang (j. nr. 82 m/45).

3. DET RETS- OG STATSVIDENSKABELIGE FAKULTET

a. Overgangsbestemmelser i anledning af den ved anordning af 19. juli 1944 indførte nyordning af juridisk embedseksamen

(j. nr. 307/44).

Som følge af, at prøven i faget nationaløkonomi ved 1. del af juridisk embedseksamen efter anordning af 19. juli 1944 om indretningen af de juridiske eksaminer kunne aflægges særskilt, bifaldt ministeriet under 25. november 1944 efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at studerende, som tidligere havde været indstillet til 1. del og var blevet eksamineret i nationaløkonomi, kunne overføre karakteren i dette fag ved fornyet indstilling til 1. del efter den nye ordning.

Endvidere bifaldt ministeriet i samme skrivelse, at en kandidat, der tidligere havde opnået en karakter af 10 points eller derover i retshistorie eller romerret, og som påny indstillede sig til 2. del af eksamen efter overgangsbestemmelserne, blev fritaget for fornyet eksamination i det pågældende fag.

β. Universitetsmanuduktionen

(j. nr. 326/43).

Under 23. april 1945 indstillede universitetets kurator med tilslutning fra universitetets rektor til ministeriet, at tillægget til universitetsmanuduktørernes honorarer blev forhøjet med 10 pct. fra 20 pct. til 30 pct. af grundbeløbet fra den 1. april 1945 at regne. Under 6. juni 1945 bifaldt ministeriet, at honorartillægget blev forhøjet, dog kun til 25 pct.

γ. Andre sager.

I universitetsåret 1944–45 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling ialt 10 studerende tilladelse til at indstille sig for 3. gang til 1. del af den juridiske embedseksamen (j. nr. 82/44 og 82/45).

Under 21. marts 1945 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en studerende tilladelse til at indstille sig for 4. gang til 1. del af den juridiske embedseksamen (j. nr. 82 ad/44).

I universitetsåret 1944–45 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling ialt 4 studerende tilladelse til at indstille sig for 3. gang til 2. del af den juridiske embedseksamen (j. nr. 82/44 og 82/45).

Under 2. november 1944 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en studerende tilladelse til at indstille sig for 3. gang til 3. del af den juridiske embedseksamen (j. nr. 82 aø/44).

Under 28. juni 1945 meddelte ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor en stud. jur., som i eksamensterminen vinteren 1944–45 bestod de skriftlige prøver ved 3. del af juridisk embedseksamen, men som afmeldte sig for mundtlig prøve, tilladelse til

i eksamensterminen sommeren 1945 at indstille sig til den mundtlige prøve ved 3. del uden påny at skulle underkaste sig skriftlige prøver, således at de af ham tidligere opnåede karakterer i de skriftlige fag overførtes til denne eksamen (j. nr. 82 ar/45).

Under 19. maj 1945 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en studerende tilladelse til at indstille sig for 3. gang til 1. del af den statsvidenskabelige eksamen (j. nr. 82ap/45).

Ved kgl. resolution af 30. juni 1945 blev der efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor meddelt to studerende tilladelse til at indstille sig til 2. del af den statsvidenskabelige eksamen sommeren 1945, uanset de først senere ville kunne aflevere den i § 5, stk. 3 i kgl. anordning af 22. februar 1941 angående den statsvidenskabelige eksamen omhandlede 3 måneders afhandling (j. nr. 82 ao/45).

Under 10. juli 1945 bifaldt universitetets rektor efter fakultetets indstilling, at det blev tilladt en studerende at indstille sig til de statsvidenskabelige fag af 2. del af statsvidenskabelig eksamen ved en for ham særlig foranstaltet eksamen i september måned 1945 (j. nr. 82 at/45).

4. DET LÆGEVIDENSKABELIGE FAKULTET

a. Indførelse af et obligatorisk kursus i arvelighedslære for de lægevidenskabelige studerende

(j. nr. 294/44).

Under 25. september 1944 afgav fakultetet følgende indstilling:

Fakultetet skal herved indstille, at der for de lægevidenskabelige studerende indføres et obligatorisk kursus i medicinsk arvelighedslære og skal til nærmere begrundelse herfor fremføre følgende:

Undervisningen i det nævnte fag indgår for tiden under faget almindelig patologi og doceredes i årene 1920-38 af professor, dr. med. Oluf Thomsen. Professor Thomsen havde udgivet en lærebog i faget (lærebog i menneskets arvelighedsforhold, København 1932), og denne lærebog dannede grundlaget for de krav, der er blevet stillet til de studerende ved eksamen i denne del af faget almindelig patologi (skriftligt og mundtligt). Siden efterårssemestret 1938 har faget været doceret af direktøren for universitetets institut for human arvebiologi og eugenik, dr. med. Tage Kemp, jfr. nærmere nedenfor.

Da fakultetet i årene 1929-34 forhandlede om en nyordning af det lægevidenskabelige studium, drøftedes også gentagende *konstitutionspatologien og arvebiologiens* stilling i studiet. Den daværende lærer i almindelig patologi, professor Oluf Thomsen, ønskede gerne faget bevaret i det omfang, han docerede det, medens fakultetet iøvrigt ønskede faget reduceret af hensyn til det store stof, som faget almindelig patologi omfattede. Fakultetets beslutning gik ud på, at der under

faget almindelig patologi skulle gives »et vist grundlag i konstitutionspatologi (derunder arvelighedslære)« (jfr. universitetets årbog for 1936–37, side 230). Heri lå, at man ønskede en undervisning i *systemet* og vel mente, at de studerende burde kende arvets betydning ved de menneskelige sygdomme, men at man dog ikke ønskede at gå videre, da man hældede til den anskuelse, at de forskningsresultater, der hidtil var nået på dette felt, endnu ikke stod helt fast, ligesom man lagde vægt på ikke at tage for meget med i det samlede undervisningsstof af det, som ikke direkte tog sigte på de praktiserende lægers behov.

Da professor Oluf Thomsen afgik ved døden den 19. maj 1940 og hans embede var blevet opslået ledigt, ønskede fakultetet, at det fagkyndige udvalg, som blev nedsat til at bedømme ansøgernes kvalifikationer, tillige skulle foretage indstilling til fakultetet om, hvorledes indhold og omfang af faget almindelig patologi fremtidig skulle være. Udvalget afgav betænkning herom den 28. september 1940 og udtalte i denne betænkning bl. a. følgende:

»Da undervisningen i *arvelighedsbiologi* og *konstitutionspatologi* er indført i tilslutning til almindelig patologi, bør der vedblivende ved eksamen i almindelig patologi gives spørgsmål indenfor arvelighedsbiologi og konstitutionspatologi. Udvalget mener, at undervisningen i disse emner bør være mindre omfattende end hidtil og henstiller derfor til fakultetet at tage under overvejelse, om det for at opnå dette ikke ville være hensigtsmæssigt, at de studerendes undervisning i disse emner foregik ved et obligatorisk kursus med stærkt begrænset timetal hos lederen af universitetets arvebiologiske institut. Dette kursus skulle ikke afsluttes med nogen særskilt prøve.«

Udvalgets betænkning blev behandlet på fakultetets møde den 11. oktober 1940 og tiltrådt, forsåvidt angik varetagelsen af undervisningen og eksamen, men der blev ikke gjort skridt til at søge noget obligatorisk kursus oprettet.

Da universitetets nye institut for human arvebiologi og eugenik var blevet opført, og dr. med. Tage Kemp var blevet ansat som dets leder med pligt til at deltage i undervisningen af de studerende, var undervisningen i arvelighedsbiologi og konstitutionspatologi fra efterårssemestret 1938 af professor Oluf Thomsen med fakultetets billigelse blevet overdraget til dr. Kemp, medens det var tanken – som senere vedtaget af fakultetet den 11. oktober 1940 – at der fortsat skulle eksamineres i disse discipliner ved eksamen i almindelig patologi. På grund af sin sygdom og senere død kom professor Thomsen dog ikke til at eksaminere i tiden efter dr. Kems overtagelse af den pågældende undervisning.

Da den nuværende professor i almindelig patologi, dr. med. K. A. Jensen tiltrådte sit embede (1. februar 1941), indgav han sammen med dr. Kemp et forslag af 1. februar 1941 om indførelse af et obligatorisk

kursus i arvelighedslære. Dette blev behandlet af fakultetet på et møde den 11. marts 1941, men blev ikke tiltrådt. Fakultetet fandt det dengang ikke tilrådeligt at indføre et obligatorisk kursus i et rent teoretisk fag, idet man mente, at kun sådanne dele af den lægevidenskabelige undervisning, som består i praktiske øvelser, er egnet til at blive gjort obligatoriske. Man vedtog derfor at blive stående ved den tidligere, den 11. oktober 1940 vedtagne ordning, og et mindre udvalg blev nedsat til at afgrænse og præcisere eksamenskravene i arvelighedslære ved eksaminationen i almindelig patologi.

Når fakultetet imidlertid nu har genoptaget det tidligere forslag om oprettelsen af et obligatorisk kursus i arvelighedslære og ønsker det gennemført nu, dog således, at samtidig eksaminationen heri ved den mundtlige prøve i almindelig patologi bortfalder, skyldes det flere grunde.

Det har i tidens løb vist sig upraktisk, at een lærer underviser og en anden eksaminerer i faget. Dertil kommer, at professor K. A. Jensens eget forskningsområde har meget lidt tilknytning til arvelighedslæren, således at det i længden ikke med rimelighed kan forlanges af ham, at han skal opretholde en eksamination i faget. Endelig må man mene, at det ville være af betydning for de studerende, at eksamenspensumet til II. del A kunne blive reduceret med dette fag; der stilles på andre områder under lægevidenskabens hastige udvikling så store krav til de studerendes kunnen, at en lettelse i eksamenskravene, hvor en sådan er mulig, også bør gennemføres.

Med henvisning hertil skal fakultetet indstille, at der udfærdiges følgende ændring af kgl. anordning af 25. september 1936:

§ 1.

§ 5 affattes således:

Efter I. del, og forinden den studerende indstiller sig til II. del A, kræves følgende obligatorisk undervisning fulgt:

- 1) Volontørtjeneste i et halvt år på de hospitaler, hvortil denne tjeneste efter fakultetets nærmere bestemmelse er henlagt.
- 2) Kursus i bakteriologi.
- 3) Halvårlige kliniske kursus i a) Medicin, b) Kirurgi og c) Pædiatri (overlægekliviker).

For at kunne melde sig til de under 3) nævnte kursus skal studenten fremlægge bevis for gennemgået volontørtjeneste og kursus i bakteriologi.

- 4) Et halvårligt kursus i arvelighedslære.
- 5) Et halvårligt klinisk kursus i a) Radiologi, b) Neurologi, c) Epidemiske sygdomme, d) Psykiatri og e) Kokoppeindpodning,
- 6) Et halvårligt klinisk kursus i a) Hudsygdomme og veneriske sygdomme, b) Øjensygdomme og c) Øre-, næse- og halssygdomme.

For at kunne deltage i de under 5) og 6) nævnte kurser skal studenten fremlægge bevis for at have gennemgået volontørtjeneste og medicinsk overlægeklinik.

De under 6) nævnte kurser afsluttes med en klinisk prøve, ved hvilken gives karakteren »bestået« eller »ikke bestået«. Den, der erholder karakteren »ikke bestået«, skal i det efterfølgende semester påny gennemgå kursuset.

Hele den i denne § nævnte obligatoriske undervisning og tjeneste aflægges i overensstemmelse med den derfor til enhver tid gældende undervisningsordning.

§ 2.

Ovenstående ændring af § 5 kommer første gang til anvendelse for dem, der indstiller sig til II. del A af den lægevidenskabelige embeds-eksamen vinteren 1947.

Med hensyn til kursuset i arvelighedslære, for hvilket fakultetet i henhold til den førnævnte anordnings § 5, sidste stk., og til § 1 i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 28. september 1936 fastsætter nærmere bestemmelser, bemærkes, at det skal omfatte 2 timer ugentlig i eet semester. Det er tanken, at det i øjeblikket skal følges af de studerende i fjerde semester efter I. del, men det vil fremgå af den form, man har givet det ovenfor stillede ændringsforslag, at der intet er til hinder for, at de studerende kan gennemgå kursuset i et tidligere semester; efter fakultetets skøn vil det endog i visse henseender være en fordel, om de studerende gennemgik det allerede i 2. semester efter I. del, idet en del af det stof, som gennemgås på kursuset, har betydning for undervisningen i psykiatri, neurologi, ortopædi m. m., i hvilke fag undervisningen efter studieplanen finder sted i 3. semester eller senere. Når man ikke ønsker at binde faget for stærkt til et bestemt semester, skyldes det også hensynet til Aarhus universitet, som jo har undervisning til og med 3. semester efter I. del, men som formentlig ikke i en hast kan få arrangeret en undervisning som den heromhandlede, for hvilken betingelserne er og allerede i længere tid har været til stede i København. De studerende, som kommer fra Aarhus universitet, kan derfor indtil videre først få kursus i 4. semester efter I. del eller senere.»

Efter at denne indstilling var blevet indsendt til ministeriet med Konsistoriums tilslutning, udstedte ministeriet følgende

*Anordning af 2. januar 1945 om ændring af anordning
om den lægevidenskabelige embedseksamen ved Københavns universitet
af 25. september 1936.*

§ 5 i ovennævnte anordning af 25. september 1936 affattes således:

Efter 1. del, og forinden den studerende indstiller sig til II. del A, kræves følgende obligatoriske undervisning fulgt:

- 1) Volontørtjeneste i et halvt år på de hospitaler, hvortil denne tjeneste efter fakultetets nærmere bestemmelse er henlagt,
- 2) Kursus i bakteriologi,
- 3) Halvårlige kliniske kursus i a) Medicin, b) Kirurgi og c) Pædiatri (overlægekliner).

For at kunne melde sig til de under 3) nævnte kursus skal studenten fremlægge bevis for gennemgået volontørtjeneste og kursus i bakteriologi,

- 4) Et halvårligt kursus i arvelighedslære,
- 5) Et halvårligt klinisk kursus i a) Radiologi, b) Neurologi, c) Epidemiske sygdomme, d) Psykiatri og e) Kokoppeindpodning,
- 6) Et halvårligt klinisk kursus i a) Hudsygdomme og veneriske sygdomme, b) Øjensygdomme og c) Øre-, næse- og halssygdomme.

Det ovenfor under punkt 4) nævnte halvårlige kursus i arvelighedslære kommer første gang til anvendelse for de studerende, der indstiller sig til 2. del A af den lægevidenskabelige embedseksamen vinteren 1947.

For at kunne deltage i de under 5) og 6) nævnte kurser skal studenten fremlægge bevis for at have gennemgået volontørtjeneste og medicinsk overlægeklinik.

De under 6) nævnte kurser afsluttes med en klinisk prøve, ved hvilken gives karakteren »bestået« eller »ikke bestået«. Den, der erholder karakteren »ikke bestået«, skal i det efterfølgende semester påny gennemgå kursuset.

Hele den i denne paragraf nævnte obligatoriske undervisning og tjeneste aflægges i overensstemmelse med den derfor til enhver tid gældende undervisningsordning.

β. Forskellige foranstaltninger til gennemførelse af undervisningen og eksamen i universitetsåret 1944-45

(j. nr. 333/44, 293/44 og 100 f/45).

Under 13. november 1944 afgav fakultetet følgende indstilling:

På grund af de herskende urolige forhold har der i indeværende semester vist sig stærk tilbøjelighed hos de studerende til at undlade at deltage i universitetets undervisning, idet de studerende har betragtet det som risikabelt at samles i universitetets undervisningslokaler i større antal. Herom vil man senere give nærmere underretning samtidig med indberetningen om gennemførelsen af undervisningen for efterårssemestret 1944. Det nævnte forhold har imidlertid givet fakultetet anledning til at drøfte, hvorledes eksaminerne i eksamensterminen vinteren 1944/45 bedst kan afholdes, når man samtidig skal tage hensyn til den ovenfor nævnte uvilje hos de studerende mod i større antal på een gang at færdes i universitetets lokaler.

Medens afholdelsen af de mundtlige eksaminer ikke giver anledning

til at foretage noget særligt, mener fakultetet, at det vil være bedst at undgå afholdelsen af *skriftlig eksamen*, hvor jo alle studerende møder på een gang; det bemærkes, at der til II. del B er indtegnet 102 studerende og til II. del A 120 studerende. Som bekendt er forholdet ved den lægevidenskabelige embedseksamen det, at de skriftlige prøver (ved II. del A hygiejne og ved II. del B medicin og kirurgi) ikke – således som ved de øvrige universitetseksaminer – skal være absolveret og det med tilfredsstillende resultat, forinden de pågældende eksaminander kan stedes til den mundtlige prøve, men de skriftlige prøver rangerer ganske på lige fod med de mundtlige prøver i samme eller andre fag. Fakultetet nærer derfor ingen betænkelighed ved under de nuværende ekstraordinære forhold at stryge de skriftlige prøver, når dette kan ske, uden at fordringerne ved eksamen iøvrigt formindskes.

Når den skriftlige prøve stryges, mener man, at karaktererne i mundtlig medicin og kirurgi og klinisk medicin og kirurgi bør forhøjes hver med det halve, således at antallet af karakterer ved II. del B forbliver uforandret; hvad angår II. del A mener man, at den skriftlige prøve i hygiejne bør afløses af en mundtlig eksamination i faget, for hvilken der gives een karakter ganske som ved den skriftlige prøve.

Det ovenfor nævnte forhold, at studenterne i stort tal har holdt sig borte fra undervisningen i indeværende semester, har også bevirket, at der til mange af de studerende ikke kan gives attest for at have gennemgået de i kgl. anordning af 25. september 1936, § 5, anførte obligatoriske kurser. Dette volder særlig vanskeligheder ved de tre kurser, som afsluttes med en klinisk prøve, nemlig kurserne i hudsygdomme og veneriske sygdomme, øjensygdomme og øre-, næse- og halssygdomme. Efter indgående drøftelse mener fakultetet imidlertid, at man må fastholde, at de studerende skal aflægge de kliniske prøver i de tre nævnte fag, men mener, at det bør tillades de studerende at indstille sig til prøverne i førstkommende eksamenstermin uden at præstere attest for at have gennemgået kurset, såfremt de ønsker det. Herved bemærkes, at en del af de studerende gennem praktikanttjeneste har erhvervet sig de fornødne kundskaber i de pågældende fag, og for de resterende vil fakultetet søge at indrette en sådan kortere praktikanttjeneste på de hospitalsafdelinger, som står til rådighed, forinden de går op til prøverne. Efter fakultetets skøn kan og bør praktikanttjeneste under normale forhold ikke erstatte universitetsundervisningen i de pågældende fag, men man mener, at de nuværende ekstraordinære forhold berettiger til at foretage den pågældende afvigelse fra reglerne.

I henhold hertil skal fakultetet indstille, at den lægevidenskabelige embedseksamen vinteren 1944/45 tillades afholdt med følgende afvigelser fra kgl. anordning af 25. september 1936:

Den i § 6 nævnte skriftlige prøve i hygiejne erstattes af en mundtlig prøve. De i § 7 nævnte skriftlige prøver i kirurgi og medicin bortfalder. For hver af prøverne i medicinsk klinik, kirurgisk klinik, mundtlig medicin og mundtlig kirurgi forhøjes de for prøverne givne karakterer med det halve.

Det tillades de studerende at indstille sig til de i anordningens § 5 nævnte kliniske prøver i hudsygdomme og veneriske sygdomme, øjensygdomme og øre-, næse- og halssygdomme uden at præstere attest for at have gennemgået det pågældende halvårslige kliniske kursus i faget.

Efter at denne indstilling var blevet indsendt til ministeriet med Konsistoriums tilslutning, bifaldt ministeriet under 25. november 1944 fakultetets indstilling. Endvidere bifaldt ministeriet under 25. juni 1945, at den lægevidenskabelige embedseksamen sommeren 1945 blev afholdt med samme afvigelser fra kgl. anordning af 25. september 1936, som var blevet godkendt for eksamen vinteren 1944-45.

Da det af hensyn til at undgå ophobning i større antal af de studerende i universitetets undervisningslokaler ikke havde været muligt i universitetsåret 1944-45 at give alle de studerende, der ønskede det, adgang til at gennemgå de i kgl. anordning af 25. september 1936, § 2 nævnte obligatoriske kurser, bifaldt ministeriet under 25. juni 1945 efter fakultetets indstilling, at det blev tilladt studenter med studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige retning at indstille sig til den lægevidenskabelige forberedelseksamen sommeren 1945 uden at præstere attest for at have gennemgået de obligatoriske medico-fysiske øvelser og de obligatoriske kurser i titreranalyse, i almen kemi og i uorganisk kvalitativ analyse, dog således, at en bestået forberedelseksamen som betingelse for at indstille sig til 1. del af den lægevidenskabelige embedseksamen kun gjaldt, såfremt de pågældende studerende senere gennemgik de nævnte øvelser og kurser.

Ved de foranstaltninger, som blev indført for at sprede undervisningen i tid og sted i forårssemestret 1945, viste det sig ugørligt at få undervisningen gennemført ved de sædvanlige lærerkræfter, og man måtte derfor i fagene radiologi, arvelighedslære, øjensygdomme og i øre-, næse- og halssygdomme samt ved undervisningen på medicinsk poliklinik søge bistand udenfor universitetets lærerstab til undervisningens gennemførelse. Efter fakultetets indstilling bifaldt ministeriet, at der blev udredet følgende vederlag for denne undervisning: Til overlæge ved Finseninstitutet, dr. med. Olaf Blegvad og overlæge ved kommunehospitalet, dr. med. S. H. Mygind 1500 kr. til hver for undervisning 3 timer ugentlig i hele semesteret i henholdsvis øjensygdomme og øre-, næse- og halssygdomme, til reservelæge, dr. med. Flemming Nørgaard 1000 kr. for undervisning 2 timer ugentlig i hele semesteret i radiologi, til reservelæge, dr. med. Børge Chr. Christensen

700 kr. for undervisning 5 timer ugentlig i semestrets sidste to trediedele på medicinsk poliklinik og assistent, cand. med. Georg Hogreffe 400 kr. for undervisning i arvelighedslære 1 time ugentlig i hele semestret.

Endelig blev det under hensyn til de daværende vanskelige forhold ved ministeriets skrivelse af 18. juni 1945 bifaldet, at 14 lægevidenskabelige studerende i forårssemestret 1945 gennemgik de i § 5 i kgl. anordning af 25. september 1936 omhandlede obligatoriske kurser i øjensygdomme, øre-, næse- og halssygdomme og epidemiske sygdomme i Aarhus i stedet for ved Københavns universitet, således at kurserne blev ledet af henholdsvis dr. med. Viggo A. Jensen, dr. med. H. C. Andersen og kst. overlæge, dr. med. H. Lebel og således, at de til de to førstnævnte kurser hørende prøver ligeledes blev afholdt i Aarhus med de pågældende kursusledere som eksaminatorer og henholdsvis dr. med. O. H. Saunte, Odense og overlæge, dr. med. H. Videbeck, Viborg som censorer.

*γ. Bemyndigelse for fakultetet til forskellige
dispensationer for studerende, der som flygtninge under krigen fortsatte
deres studier i Sverige*

(j. nr. 238/45).

Under 8. juni 1945 afgav fakultetet følgende indstilling:

Efter at de danske flygtninge i Sverige efter krigstilstandens ophør er vendt hjem til Danmark, har det vist sig, at der ifølge en af det danske universitetsråd i Stockholm ført protokol findes ca. 60 lægevidenskabelige studerende, som har fortsat deres studier i Sverige og aflagt forskellige eksaminer eller gennemgået forskellige kurser og hospitalstjeneste. Umiddelbart efter, at adskillige danske var flygtet til Sverige, førtes forhandlinger mellem herværende universitetsmyndigheder og det danske universitetsråd i Stockholm og de svenske universitetsmyndigheder med henblik på fortsættelsen af disse flygtnings studier i Sverige, og der blev truffet foreløbige aftaler angående undervisningen og eksaminerne med henblik på, at den af de studerende i Sverige gennemgæede undervisning og de af dem aflagte eksaminer skulle kunne godkendes efter krigens ophør, når de pågældende vendte tilbage til Danmark.

Efter den gældende lovgivning skal disse sager ordnes ved dispensation fra bestemmelserne i kgl. anordning af 25. september 1936. om den lægevidenskabelige embedseksamen ved Københavns universitet. Fakultetet vil imidlertid finde det mest praktisk, om der – fremfor at der i hvert enkelt tilfælde bliver givet dispensation ved kgl. resolution – bliver udfærdiget en kgl. resolution, hvorefter fakultetet bemyndiges til at ordne de pågældende sager ad dispensationsvejen.

Med henvisning hertil skal fakultetet indstille, at der udstedes en

kgl. resolution, hvorefter fakultetet bemyndiges til for sådanne studerende, som under krigen som flygtninge har fortsat deres lægevidenskabelige studier i Sverige,

- 1) At godkende de i Sverige aflagte prøver som gældende tilsvarende prøver ved den lægevidenskabelige embedseksamen ved Københavns universitet og til denne eksamen at overføre de ved prøverne i Sverige opnåede karakterer,
- 2) At tillade deling af eksaminerne, således at det muliggøres, at en studerende, som har aflagt prøve i eet eller flere fag af en eksamen i Sverige, aflægger prøve i det eller de resterende fag ved Københavns universitet,
- 3) At dispensere fra de i ovennævnte anordnings § 2, 4, 5, 6 og 8 gældende bestemmelser om, at visse obligatoriske kurser skal tages i en bestemt rækkefølge,
- 4) At afholde eksaminer udenfor de egentlige eksamensterminer, for så vidt dette skønnes rimeligt.

Efter at denne indstilling var blevet indsendt til ministeriet med universitetets rektors tilslutning, blev der under 30. juni 1945 udfærdiget en kgl. resolution af det af fakultetet foreslåede indhold.

δ. Andre sager.

I universitetsåret 1944-45 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling ialt 27 studerende tilladelse til at indstille sig for 3. gang til 1. del af den lægevidenskabelige embedseksamen (j. nr. 82/44 og 82/45).

5. DET FILOSOFISKE FAKULTET

a. Oprettelse af en psykologisk-pædagogisk eksamen (j. nr. 348/42).

Den 19. november 1942 fremsendte fakultetet til universitetets rektor et af professor i eksperimental psykologi, dr. phil. Edgar Rubin og docent i anvendt psykologi E. Tranekjær Rasmussen udarbejdet forslag om oprettelse af et psykologisk-pædagogisk studium ved universitetet med dertil hørende afsluttende eksamen. Forslaget var sålydende:

Det studium ved universitetet, der afsluttes med en magisterkonferens i teoretisk og anvendt psykologi, er i mange år væsentligt bleven søgt af folk, der arbejder indenfor folkeskolen og som, med dette studium for øje, har taget studentereksamen. Deres mål med studiet er ofte en skolepsykologstilling. Som bekendt er universitetets magisterkonferenser væsentlig bestemt som et led i dygtiggørelsen til at blive videnskabsmand. Der har derfor altid været et misforhold mellem det,

man har kunnet byde disse folk, samt de fordringer, man har måttet stille til dem, og det de egentlig havde brug for i det praktiske pædagogiske arbejde, de var interesseret i. De fordringer, man har måttet stille til de studerende, der stiler mod magisterkonferens, har, da det væsentlig drejer sig om folk, der passer en skolegerning ved siden af studiet, ofte medført en studietid på ca. 10-12 år.

I de senere år er antallet af psykologistuderende vokset stærkt. Følgende tabel angiver efter universitetets årsliste antallet af studerende gennem årene fra 1931 til 1942-43:

1931-32:	7	studerende
1936-37:	12	—
1937-38:	15	—
1938-39:	25	—
1939-40:	29	—
1940-41:	24	—
1941-42:	31	—
1942-43:	39	—

Denne stærke tilvækst af psykologistuderende hænger sammen med en almindelig voksende interesse for psykologi blandt pædagoger samt specielt med, at der allerede forskellige steder er oprettet en del stillinger som skolepsykologer og antageligvis i den kommende tid rundt om i landet vil blive oprettet flere. Hertil kommer, at ved særundervisningen for børn, der på forskellig måde har vanskeligheder, gør psykologiske problemer sig stærkt gældende og kræver derfor skolepsykologers bistand både med indretningen af særundervisningen, undersøgelsen af børn og henvisningen af børn til særundervisningen. Denne særundervisning tager til i omfang og vil antagelig vedblive hermed i den kommende tid. Der kan her henvises til folkeskoleloven af 18. maj 1937 § 2, stk. 5, ifølge hvilken særundervisning, såvidt det lader sig gøre, bør indrettes for børn, som har vanskeligt ved at følge den normale undervisning. Denne særundervisning skal være etableret senest 1. april 1948. Det af undervisningsministeriet nedsatte udvalg til undersøgelse af spørgsmålet om oprettelse af særklasser i folkeskolen i henhold til bestemmelsen i folkeskoleloven af 18. maj 1937 § 2, stk. 5 vil formentlig søge spørgsmålet løst, før folkeskoleloven gør en ordning obligatorisk.

Det stærkt forøgede antal studerende samt udsigten til yderligere forøgelse, modsætningen mellem hvad universitetet kan byde de studerende og det, de har brug for til deres gerning i samfundet, samt interessen for sagen i forskellige pædagogiske kredse har foranlediget dette forslag om indretningen af et psykologisk-pædagogisk studium ved Københavns universitet til opnåelsen af en eksamen med skolepsykologstillinger for øje. Ved udarbejdelsen af forslaget har man haft en

meget nøje kontakt med ledende skolepsykologer i Københavns, Gentoftes og Frederiksbergs kommuner samt med forstander ved statens lærerhøjskole G. J. Arvin. Medvirkende til forslaget fremkomst netop nu har været, at der for tiden er nedsat en kommission til behandling af spørgsmålet om seminaristers adgang til universitetet, og at det for det planlagte studiums vedkommende er ønskeligt at få en sådan adgangstilladelse gennemført, samt at en sådan adgangstilladelse på dette bestemte område på saglig fuldt forsvarlig måde kan gives uden større krav til seminaristerne.

Studiet er planlagt således, at det kan gemmenføres på 3 år (6 semestre) med ca. 16-17 timers undervisning (forelæsninger og øvelser) om ugen.

En så kort studietid kan forsvares under henvisning til det synspunkt, som universitetskommissionen af 1935 er fremkommet med i dens betænkning 4. del side 7, hvor det hedder: »Ved bedømmelsen af spørgsmålet om normalstudietidens fastsættelse ved embedseksaminerne må som udgangspunkt tages de krav, som det praktiske liv må stille kandidaterne. Det praktiske liv kan ikke kræve, at kandidaten ved sin afgang fra eksamensbordet fuldt ud behersker den virksomhed, som vedkommende studium tjener til at uddanne ham til, allerede fordi et sådant krav ville være en utopi. Først i det praktiske liv vil den unge kandidat kunne få det nødvendige supplement til den teoretiske viden og kunnen«. Men man kan ikke på nogen måde, bl. a. ikke når hensyn tages til de opgaver den, der har bestået eksamen, kan komme til at stå overfor, tage ansvaret for en kortere studietid.

Som adgangsberettigede til studiet er tænkt studenter samt seminarister, der har aflagt sådanne prøver i engelsk, tysk og fransk, at de har forudsætninger for – i begyndelsen måske med lidt besvær – at kunne læse afhandlinger og bøger på disse sprog.

Man regner med, at seminarister på lempelige vilkår får adgang til dette studium og til den filosofiske prøve, der må kræves ved studiet. Formen for denne adgangstilladelse kan først afgøres, når det arbejde, der udføres i udvalget vedrørende spørgsmålet om seminarieuddannede læreres adgang til universiteterne er bragt til afslutning.

I en noget modificeret form kunne dette studium måske også tænkes tilrettelagt som bifag ved eller tillægsprøve til skoleembedseksamen.

Man har tænkt sig, at godkendte kursusarbejder samt tentamen i de enkelte fag under studiets gang i så høj grad som muligt skal træde i stedet for afsluttende eksaminationer ved studiets slutning. Den, der har gennemført studiet tilfredsstillende og har bestået eksamen, har ret til at betegne sig som *cand. psych.* (*candidatus psychologiæ*). Det må være de ansættende myndigheders sag, hvor megen praktisk erfaring i skolegerning man vil forlange af en *cand. psych.* for at an-

sætte ham. I almindelighed gælder dog, at et vist omfang praktisk skolegerning før eller i forbindelse med studiet er ønskelig.

I det følgende gøres der rede for de fordringer, som man må kunne stille til en vordende skolepsykolog, samt de forelæsninger og øvelser, der kan tænkes indrettet for de studerende til opfyldelse af disse fordringer. Dette programs virkeliggørelse fordrer særlig sagkyndig medvirken på forskellige områder.

Omend uddannelsen særlig er lagt an på skolepsykologgerningen, er den dog også tænkt som almindelig pædagogisk-psykologisk dygtiggørelse til på en bredere basis at have med undervisningsspørgsmål og børneproblemer at gøre.

I det følgende viser tallene i parenteserne hen til den påfølgende liste over de foreslåede forelæsninger og øvelser. Deres omfang er på listen angivet ved, hvor mange timer ugentlig i hvor mange semestre de pågældende forelæsninger og øvelser finder sted. Desuden er der længst til højre på listen anført et tal, hvoraf man kan se det relative omfang af den påtænkte undervisning på de forskellige områder.

Af en skolepsykolog må man kunne kræve et grundigt kendskab til almen psykologi samt pædagogisk psykologi (1, 2) herunder børne- og ungdomspsykologi (3). Ved pædagogisk psykologi forstås en særlig indgående fremstilling af sådanne alment psykologiske emner, som har særlig betydning for en pædagog så som hukommelsen, læreprocessen, problemet om formal dannelse, tænkningen hvorunder intelligensforskningen o. s. v. Foruden den mere teoretiske orientering må kræves en vis indøvning i de psykologiske arbejdsmetoder, så som eksperimentale metoder, psykologisk iagttagelse af børn, test og statistik, hvis forståelse på mange måder vil være nødvendig ved de forskellige forhold, en skolepsykolog får med at gøre (4, 5, 6, 7). I tilknytning til den almene psykologi er visse biologiske kundskaber nødvendige f. eks. kendskab til nervesystemet (8), konstitution og hormoner (9), milieu og arv (10), dyrepsykologi (11). Foruden at betragte individet som isoleret fænomen må det også betragtes som led i et samfund, hvorfor der også må kræves nogen kendskab til sociologisk psykologi (12).

Endvidere må der, foruden almindelig indsigt i principielle pædagogiske problemer så som undervisningens og opdragelsens mål, forskellige pædagogiske retninger etc. (13) kunne kræves grundig indsigt i de psykologiske forhold, der normalt gør sig gældende ved de forskellige skole- og opdragelsesforhold herunder de elementære fags psykologi og pædagogik nemlig anskuelse, tegning, regning, læsning, stavning og skrivning (14), fagene sprog, historie, geografi og religion pædagogisk-psykologisk belyst (15), fagene matematik og fysik pædagogisk-

psykologisk belyst (16). I tilknytning hertil må man have sat sig ind i de særlige vanskeligheder, visse hovedfag kan frembyde så som læse-, stave-, regne-, skrive-vanskeligheder (17) samt i læren om de svagtbegavede børn (18), læren om børn med opførselsvanskeligheder (19), hvortil må knytte sig en orientering i børnekriminalitet (20) og børnepsykiatri (21). De specielle forhold, der gør sig gældende ved børn med tale-, syns- og hørevanskeligheder, må man ikke være ukendt med (22, 23, 24). Yderligere vil nogen kendskab til erhvervsvejledning og psykoteknik kunne være nyttig (25).

Under selve studietiden må der have været lejlighed til at sætte sig ind i selve det skolepsykologiske arbejde, som det former sig i praksis (26, 27). I tilknytning hertil må også kræves et vist kendskab til børneforsorg og de dertil hørende love (28).

1	Indledning i psykologien	4 timer	ugentlig	i 1 semester	4
2	Almen psykologi og pædagogisk psykologi	4	—	5 semestre	20
3	Børne- og ungdomspsykologi..	3	—	2	6
4	Psykologi med øvelser (laborantkursus)	5	—	2	—
		3	—	1 semester	13
5	Psykologisk iagttagelse af børn	1 time	—	2 semestre	
		2 timer	—	1 semester	4
6	Gennemgang af tests	2	—	1	2
7	Statistik med øvelser	3	—	2 semestre	6
8	Nervesystemet	1 time	—	1 semester	1
9	Konstitution og hormoner	1	—	1	1
10	Milieu og arv	1	—	1	1
11	Dyrepsykologi (og alm. biologi)	2 timer	—	1	2
12	Sociologisk psykologi	2	—	1	2
13	Pædagogik	1 time	—	4 semestre	4
14	Elementære fags psyk. og pæd., anskuelse, tegning, regning, læsning, stavning, skrivning	3 timer	—	1 semester	3
15	Fagene: Sprog, historie, geografi, religion pædagogisk-psykologisk belyst	2	—	1	2
16	Fagene: Matematik og fysik pædagogisk-psykologisk belyst .	1 time	—	1	1
17	Læse-, stave-, regne-, skrivevanskeligheder	4 timer	—	1	4
18	Svagtbegavede børn	2	—	1	2
19	Opførselsvanskeligheder	2	—	1	2
20	Børnekriminalitet	1 time	—	1	1
21	Børnepsykiatri	2 timer	—	1	2

22 Blinde og svagtsynedes psyko- logi og pædagogik	1 time	ugentlig i 1 semester	1
23 Døve og svagthørendes psyko- logi og pædagogik	1	—	1
24 Talelidendes psykologi og pæda- gogik	1	—	1
25 Erhvervsvejledning og psyko- teknik	2 timer	—	2
26 Skolepsykologisk praktikum . .	4	—	2 semestre
27 Anstaltbesøg	1 time	—	2
28 Børneforsørg og lovgivning her- for	1	—	1 semester

Der følger herefter en detaljeret timeplan.

TIMEPLAN

1. Semester.

	Ugentl. timer
Indledning i psykologien	4
Pædagogik	1
Nervesystemet (og biologi)	1
Statistik med øvelser	3
Psykologisk iagttagelse	1
Anstaltbesøg	1
Psykologi med øvelser	5
	16

2. Semester.

	Ugentl. timer
Almen psykologi og pæd. psykologi	4
Pædagogik	1
Arvelighedslære, milieu og arv	1
Statistik med øvelser	3
Psykologisk iagttagelse	1
Anstaltbesøg	1
Psykologi med øvelser	5
	16

3. Semester.

	Ugentl. timer
$x \left\{ \begin{array}{l} \text{Pædagogik} \\ \text{Biologi og dyreprsyk.} \\ \text{Psykologi m. øvelser} \\ \text{Børnepsykologi} \end{array} \right.$	1 2 3 3

5. Semester

	Ugentl. timer
$x \left\{ \begin{array}{l} \text{Psykatri spec. børne-} \\ \text{psykiatri} \\ \text{Svagtbegavede børn.} \\ \text{Skolepsyk. praktikum} \end{array} \right.$	2 2 4

3. semester (fortsat).		Ugentl. timer	5. semester (fortsat).		Ugentl. timer			
y	{	Almen psyk. og pæd. psyk. (A 1)	4	eller → ← eller	z	{	Almen psyk. og pæd. psyk. (B 1)	4
		Konstitution og hormoner	1				Døve og svaghørendes psyk. og pæd. . .	1
		Elementære fags psyk. og pæd. (anskuelse, tegning, regning, læsning, stavning, skrivning)	3				Blinde og svagtsyendes psyk. og pæd. . .	1
							Talelidendes psyk. og pæd.	1
							Børneforsorg og love	1
		17				16		

4. semester.

		Ugentl. timer	
x	{	Pædagogik	1
		Børne- og ungd. psyk.	3
		Gennemgang af tests	2
y	{	Almen psyk. og pæd. psyk. (A 2)	4
		Læse-, stave-, regne-, skrivevansk.	4
		Fagene: Sprog, historie, geografi, religion	2
		pæd.-psyk. belyst . . .	
		Fagene: Matematik og fysik pæd.-psyk. belyst	1
	17		

6. semester.

		Ugentl. timer	
x	{	Opførselsvanskeligh. .	2
		Børnekriminalitet . . .	1
		Skolepsyk. praktikum	4
z	{	Almen psyk. og pæd. psyk. (B 2)	4
		Psykoteknik og erhvervsvejledning	2
		Sociologisk psyk. . . .	2
		Psyk. iagttagelse	2
	17		

x udtrykker forelæsninger (øvelser), der afholdes *hvert* år.

y og *z* udtrykker forelæsninger (øvelser), der afholdes *hvert andet* år.

Skemaer er indrettet således for at undgå, at alle forelæsninger gentages hvert år. Hvert år gentages alle forelæsninger i 1ste og 2det semester samt alle med *x* mærkede forelæsninger. Hvert andet år kommer dertil forelæsninger mærket med *y* og hvert andet år forelæsninger mærket med *z*.

Den store udspecialisering særlig indenfor de mere praktisk-pædagogiske discipliner er foretaget af hensyn til, at man på hvert enkelt område vil søge at fremskaffe den mest sagkyndige medvirken.

Ved kurssets udførelse i praksis er det påtænkt, at der ved forhandling med de enkelte lærere lægges en plan for hvert enkelt fag, således at det hele kursus får en såvidt mulig gennemført systematisk karakter. Iøvrigt er der ved selve timefordelingen lagt vægt på, at det, der kom-

mer før, er forudsætninger for det følgende, således at der fremkommer en naturlig opbygning af stoffet.

Det bør måske udtrykkeligt betones, at det foreliggende forslag ikke kan have en endegyldig karakter, idet uforudsete momenter kan gøre sig gældende under planens realisation.

En forudsætning for planens virkeliggørelse er en udvidelse af det psykologiske laboratoriums lokaler. En sådan kan tænkes gennemført ved den formentlig forestående flytning af geografisk laboratorium. Angående lokaleforholdene kan der henvises til en skrivelse af 9. juni 1942, tilstillet Konsistoriums kontor og kurator.

Med hensyn til lærerkræfter og den formentlige bekostning ved gennemførelsen af forslaget henvises til medfølgende budget-opstilling.

Det vedlagte budget var sålydende:

1. *Budget for udgifter til undervisningen.*

Dette budgetforslag er udarbejdet på grundlag af det program for undervisningen, der er fremsat i forslaget om oprettelsen af et psykologisk studium. Undervisningen er fordelt på de forhåndenværende faste lærerkræfter ved det psykologiske laboratorium samt på fremmed assistance, der dels beregnes til 8,91 kr. pr. time dels til 25 kr. pr. time, hvilket er de to priser, der i det store og hele gives ved universitetet for løs assistance. Fordelingen i de to grupper er sket således, at hvor man har anset det for muligt og rimeligt at opnå undervisningen til den billige pris, er denne fastsat.

Der er semester for semester meddelt skemaer for denne fordeling samt beregningen af udgifterne, hvor man har regnet med 16 ugers undervisning pr. semester. For 3., 4., 5. og 6. semesters vedkommende falder forelæsninger og øvelser i forskellige grupper: x-forelæsningerne, der gentages hvert år, og y og z-forelæsningerne, der kun gentages hvert andet år. Dette medfører, når kurset har været i gang i 3 år, det alternerende budget, der nedenfor er gjort rede for. Iøvrigt er budgettet opstillet således, at der er gjort rede for det første, det andet og det tredje år, kurset i det hele taget løber. Når man kort sammenfatter, hvad der fremgår af de nedenfor anførte skemaer og udregninger, kan det siges, at undervisningen vil koste

første år	2.511 kr.
andet år	10.424 –
tredje år	12.162 –
fjerde år	13.345 –
femte år som tredje år,	
sjette år som fjerde år o. s. v.	

	Ugentlige timer fordelt på forskellige lærerkræfter		
	faste lærerkræfter	fremmed assistance à 8,91 kr. i timen	fremmed assistance à 25 kr. i timen
<i>1. semester.</i>			
Indledning i psykologien	4		
Pædagogik		1	
Nervesystemet (og biologi)			1
Statistik med øvelser		3	
Psykologisk iagttagelse		1	
Anstaltbesøg		1	
Psykologi med øvelser	5		

Fremmed ass. à 8,91 kr. timen 6 ugtl. timer

$$6 \times 16 = 96 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 8,91 \times 96 = 855,36 \text{ kr.}$$

Fremmed ass. à 25 kr. timen 1 ugtl. time

$$1 \times 16 = 16 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 25 \times 16 = 400,00 - \underline{1255,36 \text{ kr.}}$$

2. semester.

Almen psykologi og pæd. psykologi	4		
Pædagogik		1	
Arvelighedslære, milieu og arv			1
Statistik med øvelser		3	
Psykologisk iagttagelse		1	
Anstaltbesøg		1	
Psykologi med øvelser	5		

Fremmed ass. à 8,91 kr. timen 6 ugtl. timer

$$6 \times 16 = 96 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 8,91 \times 96 = 855,36 \text{ kr.}$$

Fremmed ass. à 25 kr. timen 1 ugtl. time

$$1 \times 16 = 16 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 25 \times 16 = 400,00 - \underline{1255,36 \text{ kr.}}$$

3. semester.

x	{ Pædagogik		1	
	{ Biologi og dyrepsyk.			2
	{ Psykologi m. øvelser	3		
	{ Børnepsykologi			3
y	{ Almen psyk. og pæd. psyk. (A ₁)	4		
	{ Konstitution og hormoner			1
	{ Elementære fags psyk. og pæd. (anskuelse, tegning, regning, læsning, stavning, skrivning)			3

x	{	Fremmed ass. à 8,91 kr. timen 1 ugtl. time	
		$1 \times 16 = 16$ timer .. ialt $8,91 \times 16 = 142,56$ kr.	
y	{	Fremmed ass. à 25 kr. timen 5 ugtl. timer	
		$5 \times 16 = 80$ timer ... ialt $25 \times 80 = 2000,00$ - <u>2142,56</u> kr.	
		Fremmed ass. à 25 kr. timen 4 ugtl. timer	
		$4 \times 16 = 64$ timer ialt $25 \times 64 = 1600,00$ kr.	
			ialt... <u>3742,56</u> kr.

Ugentlige timer fordelt på forskellige lærerkræfter

		faste lærerkræfter	fremmed assistance à 8,91 kr. i timen	fremmed assistance à 25 kr. i timen
<i>4. semester.</i>				
x	{	Pædagogik	1	
		Børne- og ungdomspsyk.		3
		Gennemgang af tests		2
y	{	Almen psyk. og pæd. psyk. (A ₂)	4	
		Læse-, stave-, regne-, skrivevansk.		4
		Fagene: Sprog, historie, geografi, religion pæd.-psyk. belyst.....		2
		Fagene: Matematik og fysik pæd.-psyk. belyst	1	
x	{	Fremmed ass. à 8,91 kr. timen 3 ugtl. timer		
		$3 \times 16 = 48$ timer .. ialt $8,91 \times 48 = 427,68$ kr.		
y	{	Fremmed ass. à 25 kr. timen 3 ugtl. timer		
		$3 \times 16 = 48$ timer ... ialt $25 \times 48 = 1200,00$ - <u>1627,68</u> kr.		
y	{	Fremmed ass. à 8,91 kr. timen 1 ugtl. time		
		$1 \times 16 = 16$ timer .. ialt $8,91 \times 16 = 142,56$ kr.		
y	{	Fremmed ass. à 25 kr. timen 6 ugtl. timer		
		$6 \times 16 = 96$ timer ... ialt $25 \times 96 = 2400,00$ - <u>2542,56</u> kr.		
				ialt... <u>4170,24</u> kr.

5. semester.

x	{	Psykiatri, spec. børnepsykiatri..		2
		Svagtbevagede børn	2	
		Skolepsyk. praktikum	4	
y	{	Almen psyk. og pæd. psyk. (B ₁).	4	
		Døve og svagthørendes psyk. og pæd.....		1
		Blinde og svagtsynedes psyk. og pæd.....		1
		Talelidendes psyk. og pæd.....		1
		Børneforsorg og love		1

$$\begin{array}{l}
 x \left\{ \begin{array}{l}
 \text{Fremmed ass. à 8,91 kr. timen 6 ugtl. timer} \\
 6 \times 16 = 96 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 8,91 \times 96 = 855,36 \text{ kr.} \\
 \text{Fremmed ass. à 25 kr. timen 2 ugtl. timer} \\
 2 \times 16 = 32 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 25 \times 32 = 800,00 \text{ - } 1655,36 \text{ kr.}
 \end{array} \right. \\
 y \text{ Fremmed ass. à 25 kr. timen 4 ugtl. timer} \\
 4 \times 16 = 64 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 25 \times 65 = 1600,00 \text{ kr.} \\
 \text{ialt} \dots \underline{\underline{3255,36 \text{ kr.}}}
 \end{array}$$

Ugentlige timer fordelt på forskellige lærerkræfter

6. semester.

	faste lærerkræfter	fremmed assistance à 8,91 kr. i timen	fremmed assistance à 25 kr. i timen
$x \left\{ \begin{array}{l} \text{Opførselsvanskeligheder} \dots \dots \dots \end{array} \right.$		2	
$\left\{ \begin{array}{l} \text{Børnekriminalitet} \dots \dots \dots \end{array} \right.$			1
$\left\{ \begin{array}{l} \text{Skolepsyk. praktikum} \dots \dots \dots \end{array} \right.$		4	
$z \left\{ \begin{array}{l} \text{Almen Psyk. og pæd. psyk. (B2)} \quad 4 \end{array} \right.$			
$\left\{ \begin{array}{l} \text{Psykoteknik og erhvervsvejledn.} \end{array} \right.$		2	
$\left\{ \begin{array}{l} \text{Sociologisk psyk.} \dots \dots \dots \end{array} \right.$			2
$\left\{ \begin{array}{l} \text{Psykologisk iagttagelse} \dots \dots \dots \end{array} \right.$		2	
$x \left\{ \begin{array}{l} \text{Fremmed ass. à 8,91 kr. timen 6 ugtl. timer} \\ 6 \times 16 = 96 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 8,91 \times 96 = 855,36 \text{ kr.} \\ \text{Fremmed ass. à 25 kr. timen 1 ugtl. time} \\ 1 \times 16 = 16 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 25 \times 16 = 400,00 \text{ - } 1255,36 \text{ kr.} \end{array} \right.$			
$y \left\{ \begin{array}{l} \text{Fremmed ass. à 8,91 kr. timen 4 ugtl. timer} \\ 4 \times 16 = 64 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 8,91 \times 64 = 570,24 \text{ kr.} \\ \text{Fremmed ass. à 25 kr. timen 2 ugtl. timer} \\ 2 \times 16 = 32 \text{ timer} \dots \text{ ialt } 25 \times 32 = 800,00 \text{ - } 1370,24 \text{ kr.} \end{array} \right.$			
			ialt... 2625,60 kr.

Udgifterne til undervisningen bliver efter disse udregninger:

1. år (1. semester + 2. semester) = 2510,72 kr.

1255,36

1255,36

2510,72

2. år (1. semester + 2. semester + 3. semester + 4. semester) =

10423,52 kr.

1255,36

1255,36

3742,56

4170,24

10423,52

3. år (1. semester + 2. semester + x-forelæsninger i 3. og 4. semester + 5. semester + 6. semester) = 12161,92 kr.

1255,36
1255,36
2142,56
1627,68
3255,36
2625,60
12161,92

4. år (1. semester + 2. semester + 3. semester + 4. semester + x-forelæsninger i 5. og 6. semester) = 13345,24 kr.

1255,36
1255,36
3742,56
4170,24
1655,36
1266,36
13345,24

5. år som 3. år.

6. år som 4. år o. s. v.

2. Budget for andre udgifter.

a) I betragtning af det meget forøgede arbejde, der vil komme til at påhvile professoren i psykologi, er der for ham beregnet et særligt honorar på *2000 kr.* årlig for ledelsen af kurset.

b) Af hensyn til den stærkt forøgede virksomhed, som laboratoriet kan påregne og af hensyn til, at der lægges stærkt beslag på professoren og docenten ved undervisningen, er det nødvendigt, at der under de nye rammer, der kommer til at foreligge for laboratoriet, tilknyttes det en ny videnskabelig assistent. Det må anses for meget vigtigt, at den forøgede undervisning ikke hemmer det videnskabelige arbejde, der udføres på laboratoriet. Denne assistent tænkes nærmest tilknyttet docenturet i anvendt psykologi. En videnskabelig assistent på prøve honoreres for tiden med *4263 kr.* årlig og ved fast ansættelse i begyndelsen med *5292 kr.* årlig. Det førstnævnte beløb er ansat for de to første år, kurset løber, det sidste for de følgende. Senere alderstillæg er der ikke taget hensyn til.

c) Idet der henvises til en række tidligere ansøgninger fra laboratoriet om kontorhjelpe og til hvad der er gjort rede for, ansøges der om *3600 kr. årlig* til kontorhjelpe. Når dette beløb er væsentlig højere end

de tidligere nævnte, skyldes det, at det meste af det der nævnte arbejde må antages at blive væsentlig forøget under de nye rammer, samt til at kurset vil kræve et ikke ringe kontorarbejde.

d) De nye rammer og den dermed nødvendiggjorte udvidelse af laboratoriet kræver en forøgelse af laboratoriets annuum, der passende kan anslås til 2000 kr. årlig. Det er i denne sammenhæng værd at bemærke, at der på laboratoriets annuum for tiden kun er ansat 800 kr. årlig til anvendt psykologi. Laboratoriets hele annuum har hidtil været på 4060 kr. årlig.

e) Eengang for alle søges der 1. år et tilskud på 4000 kr. og 2. år et tilskud på 2000 kr. til fordobling af apparaturet til laborantøvelser. Dette er nødvendigt af hensyn til det store antal studerende, man kan påregne samt for at opnå, at for det enkelte studiehold øvelserne så vidt muligt kommer i den pædagogisk mest hensigtsmæssige rækkefølge. I øjeblikket findes med små undtagelser materialet til hver øvelse i kun eet eksemplar.

3. Resumé.

På grundlag af hvad der er anført ovenfor, vil der ialt i det 1., 2., 3., 4. o. s. v. år dreje sig om følgende summer angivet i kr.

	1. år	2. år	3. år	4. år	5. år	6. år	o. s. v.
a	2000	2000	2000	2000	2000	2000	—
b	4263	4263	5292	5292	5292	5292	—
c	3600	3600	3600	3600	3600	3600	—
d	2000	2000	2000	2000	2000	2000	—
e	4000	2000					—
Undervisning . .	2511	10424	12162	13345	12162	13345	—
Ialt . . .	18374	24287	25054	26237	25054	26237	—

Med hensyn til det budget, der her er opstillet, må der gøres det forbehold, at saglige ændringer i det foreløbige undervisningsprogram og valget af andre lærerkræfter end dem, der foreløbig haves for øje, kan kræve omposteringer men næppe overskridelse af totalsummen. Hertil kommer, at selve forslaget ifølge forholdenes natur på dette stadium af sagen ikke kan have en helt endegyldig karakter.

Forslaget blev behandlet i konsistoriums møde den 9. december 1942 og det vedtoges at søge det fremmet. Til sagens behandling nedsattes et udvalg bestående af professorerne, dr. jur. Poul Johs. Jørgensen, dr. phil. L. L. Hammerich, dr. med. C. E. Bloch, dr. phil. Edgar Rubin og docent E. Tranekjær Rasmussen. Dette udvalg udarbejdede udkast til kgl. anordning og ministeriel bekendtgørelse om indretning af en

psykologisk-pædagogisk eksamen ved Københavns universitet; disse udkast var omtrent ligelydende med nedenfor aftrykte anordning og bekendtgørelse. Efter at man yderligere havde modtaget udtalelser af 18. januar 1943 fra Danmarks lærerforening, af 22. s. m. fra skoledirektionen i København, bilagt med en udtalelse af 18. s. m. fra fælleslærerrådet i København, hvilke udtalelser alle gav forslaget tilslutning, blev sagen efter fornyet behandling i Konsistoriums møde den 7. april 1943 forelagt ministeriet med indstilling om, dels at der blev udstedt en anordning og bekendtgørelse efter de af universitetet udarbejdede udkast, dels at der blev tilvejebragt den til forslagets gennemførelse nødvendige bevilling.

I skrivelse af 15. juli 1943 meddelte ministeriet herefter, at man var sindet i princippet at søge sagen fremmet i overensstemmelse med universitetets indstilling, således at den omhandlede ordning kunne træde i kraft fra begyndelsen af efterårssemestret 1944 at regne. Ministeriet bemærkede, at man, forinden der blev taget stilling til det foreliggende forslag til anordning og bekendtgørelse om indretning af den psykologisk-pædagogiske eksamen, på dertil given anledning ville henstille til nærmere overvejelse, om der måtte være nogen mulighed for at indrette en for studerende med seminarieuddannelse beregnet lempet ordning af det pågældende studium, hvorefter dette kunne tilendebringes på 2 i stedet for som foreslået på 3 år. Ministeriet bemærkede, at det i så henseende var gjort gældende, at de stillinger, der efter eksamen ville stå de pågældende skolepsykologer åbne, ikke ville blive lønede på en sådan måde, at de kunne bære en studietid af ialt 7 år – lærereksamens 4 år og universitetsstudiets 3 år.

Som svar herpå indsendte universitetets rektor under 22. september 1943 med det filosofiske fakultets og egen tilslutning følgende erklæring af 11. s. m. fra professor Rubin og docent Tranekjær Rasmussen:

Under udarbejdelsen af vort forslag om oprettelse af et psykologisk-pædagogisk studium ved Københavns universitet og en afsluttende eksamen med skolepsykologstillinger for øje, har det været os klart, at skolepsykologens gerning er meget betydningsfuld og hans ansvar stort. Det påhviler således skolepsykologen:

1) at undersøge børn med skolevanskeligheder og diagnosticere disse vanskeligheder. Det kan her f. eks. dreje sig om læse-svage børn, børn med regne- og skrivevanskeligheder, børn med opførselsvanskeligheder (problembørn), svagtbegavede og overbegavede børn o. s. v. o. s. v.

2) at tage bestemmelse med hensyn til den videre behandling af sådanne børn, såsom henvisning til forskellige former for særundervisning, hvis etablering han må sørge for og lede.

3) at samarbejde med læger, når vanskelighederne er begrundet i eller står i forbindelse med medicinske forhold.

For at kunne gøre fyldest må en skolepsykolog have en forsvarlig

uddannelse i almen psykologi og pædagogisk psykologi herunder børne- og ungdomspsykologi. Han må kende de forskellige fags pædagogik og psykologi og navnlig vanskelighedernes pædagogik og psykologi. Han må kende opførselsvanskelighedernes psykologi. Han må være orienteret i børne- og ungdomskriminalitet og børnepsykiatri samt i det hele taget grænseområderne mellem skolevanskelighedernes psykologi og de medicinske områder, der kan stå i forbindelse hermed. Denne uddannelse må være grundig og i en sådan grad videnskabelig, at han er i stand til at følge med i den videnskabelige faglitteratur og tage kritisk stilling til, hvad der fremkommer her.

Man kan sige, at der overfor børn med skolevanskeligheder påhviler skolepsykologen et ansvar, som kan sammenlignes med en læges ansvar overfor syge mennesker. Det kan erfaringsmæssigt være af stor betydning både for den enkelte og for samfundet, hvordan der fra skolens side reageres overfor elevens eventuelle vanskeligheder, og man må derfor – hvis man vil undgå kvaksalveri – forlange en grundig uddannelse af skolepsykologen ligesom man gør det af lægen. Dette har også været opfattelsen indenfor kompetente skolekredse (skoledirektøren i København, skolepsykologerne i København, Gentofte og Frederiksberg, Danmarks lærerforening).

Under udarbejdelsen af vort forslag er det kun med visse betænkeligheder, at vi er gået med til en så kortvarig uddannelse som 3 år, hvad vi også tidligere har understreget under sagens behandling i fakultet og Konsistorium. Vore betænkeligheder har vi til dels overvundet ved, at studiet koncentrerer og tilrettelægges kursusagtigt. Men vi tør under ingen omstændigheder tage ansvaret for en ordning, hvorunder studiet tilendebringes på 2 år.

På finansloven for 1944-45, jfr. Liste over ændringsforslag til udkast til forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1944 til 31. marts 1945, sp. 255-58, blev optaget de af universitetet ansøgte bevillinger til gennemførelsen af den nye studieordning, således at beløbene foreløbig blev bevilget med $\frac{7}{12}$ af de ansøgte årsbeløb (for tiden 1. september 1944-31. marts 1945). Under universitetets konto 4. B. Andre honorarer blev optaget et honorar på 2000 kr. årlig til lederen af undervisningen; under universitetets konto 5. Medhjælp blev optaget bevilling til en videnskabelig assistent og til en ikke videnskabelig assistent; det psykologiske laboratoriums annuum (universitetets konto 14, underkonto 13) blev forhøjet med 2000 kr., og endelig blev der under en ny underkonto o under universitetets konto 15. Kursusudgifter, optaget en bevilling til undervisningshjælp for det psykologiske laboratorium, som for tiden 1. september 1944-31. marts 1945 blev anslået til 5788 kr. Tilsvarende bevillinger blev optaget på finansloven for 1945-46, jfr. Udkast til forslag til finanslov for finansåret fra 1ste april 1945 til 31te marts 1946, sp. 1827-28, 1835-36 og 1841-42, dog at

bevillingen til undervisningshjælpen for det psykologiske laboratorium i overensstemmelse med budgettet for kursusets 2. år blev opført med 10.127 kr. Den ansøgte bevilling på 4000 kr. til en fordobling af apparaturet til laborantøvelser blev ikke optaget på finansloven for 1944-45, men ved en regulering af de ovennævnte konti på tillægsbevillingsloven for 1944-45, jfr. Udkast til forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1944 til 31. marts 1945, side 532-33, en regulering, som var foretaget dels på grund af ændring i lønningerne for videnskabelige og ikke-videnskabelige assistenter, dels fordi der ikke blev anvendelse for hele det til undervisningshjælp for det psykologiske laboratorium budgetterede beløb, blev der under universitetets konto 24. Overordentlige udgifter bevilget et beløb af 3000 kr. til det pågældende laboratorieudstyr.

I en skrivelse af 24. april 1944 til universitetets rektor meddelte ministeriet herefter, at man nu ville være sindet at udstede anordning og bekendtgørelse om indretning af den psykologisk-pædagogiske eksamen efter universitetets indstilling, men at man forinden ønskede indstilling dels om størrelsen af den eksamenskendelse, som burde erlægges, dels om størrelsen af det honorar, som burde tillægges censorerne, dels endelig om fastsættelse af anordningens ikrafttræden.

I en skrivelse af 9. juni 1944 meddelte det filosofiske fakultet, at det som svar på de af ministeriet rejste spørgsmål havde vedtaget at indstille:

1. at den eksamenskendelse, som burde erlægges, blev fastsat til 12 kr.

2. at det honorar, som burde tillægges censorerne, blev fastsat til 5 kr. pr. karakter, idet man på daværende tidspunkt skønnede, at den mundtlige eksamination i hvert fag gennemsnitligt ville vare ca. en halv time, og ligeledes 5 kr. pr. skriftlig prøve, hvad enten man holdt udelukkende mundtlig eller udelukkende skriftlig prøve eller begge dele. Dog undlod fakultetet ikke at betone, at denne ordning burde betragtes som foreløbig, idet man ønskede at forbeholde sig ret til ændringer, når der var indhøstet større erfaring.

3. at anordningen trådte i kraft, således at undervisningen kunne påbegyndes den 1. september 1944 og således at undervisningsministeriet, om muligt inden juni måneds udgang, havde kunnet fastsætte den eventuelle begrænsning i adgangen til undervisningen i henhold til anordningsudkastets § 7.

Efter at denne erklæring under 21. juni 1944 var blevet indsendt til ministeriet med rektors og kurators tilslutning tilligemed et af docent Tranekjær Rasmussen udarbejdet forslag til regler for en eventuel adgangsbegrænsning, udstedte ministeriet følgende:

Anordning af 18. juli 1944 om indretning af en psykologisk-pædagogisk eksamen ved Københavns universitet.

§ 1.

Ved det filosofiske fakultet ved Københavns universitet oprettes en psykologisk-pædagogisk undervisning og eksamen. Den, der har bestået den pågældende eksamen, betegnes som candidatus (a) psychologiae.

§ 2.

Psykologisk-pædagogisk eksamen omfatter følgende hoveddiscipliner:

- A) Almen psykologi og pædagogisk psykologi (herunder børne- og ungdomspsykologi), samt den dertilhørende metodik,
- B) de for psykologien nødvendige grene af biologien,
- C) de pædagogiske og psykologiske problemer, der specielt gør sig gældende i skole og opdragelse, såvel for normale som for sådanne, som har undervisnings-, opførsels- og opdragelsesvanskeligheder.

Regler om undervisningsstoffets omfang samt eksamensfordringerne fastsættes ved en af undervisningsministeriet udstedt bekendtgørelse.

§ 3.

Adgang til at indskrives til studiet med denne eksamen for øje har

- 1) alle, der er immatrikuleret ved et af universiteterne,
- 2) alle, der har bestået lærereksamen i henhold til undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 72 af 29. februar 1940 suppleret med tilfølgspøve med mindst karakteren g i de to fremmede sprog, i hvilke der ikke er aflagt prøve ved lærereksamen i overensstemmelse med nævnte bekendtgørelses § 55 c.

§ 4.

Hvad der ifølge kgl. anordning af 11. april 1927 om den almindelige filosofiske prøve ved Københavns universitet med ændring af 26. marts 1930 gælder for eksaminer ved universitetet skal også gælde for denne eksamen. De studerende, der er indskrevet til studiet i overensstemmelse med § 3, stk. 2, skal have adgang til at indstille sig til den almindelige filosofiske prøve uden at være immatrikuleret.

§ 5.

Eksamen er dels skriftlig, dels mundtlig. Ved prøverne deltager 2 censorer.

§ 6.

Undervisningen og eksaminationen besørges af de faste lærere i de pågældende fag ved det filosofiske fakultet, for tiden professoren i

eksperimental psykologi og docenten i anvendt psykologi, samt af andre lærere, som beskikkes dertil at universitetets rektor efter indstilling af det filosofiske fakultet.

§ 7.

Såfremt antallet af dem, der ønsker adgang til undervisningen, overstiger det antal, som til enhver tid kan undervises forsvarligt med det forhåndenværende undervisningsmateriel og med de forhåndenværende lærerkræfter, fastsætter undervisningsministeriet de nærmere regler for en begrænsning i adgangen til undervisningen.

§ 8.

Den, der indstiller sig til psykologisk-pædagogisk eksamen, har at erlægge en kendelse af 12 kr.

§ 9.

Denne anordnings bestemmelser træder i kraft den 1. september 1944.

Desuden udstedte ministeriet følgende:

*Bekendtgørelse af 18. juli 1944 om den ved
anordning af 18. juli 1944 indrettede psykologisk-pædagogiske eksamen
ved Københavns universitet.*

§ 1.

Den, der agter at indstille sig til psykologisk-pædagogisk eksamen, skal forud indskrives til studiet. Indskrivningen foregår på universitetets psykologiske laboratorium efter forudgående opslag. Indskrivning kan kun finde sted ved begyndelsen af et efterårssemester.

§ 2.

Indenfor de i den kgl. anordning § 2 nævnte hoveddiscipliner A, B og C undervises der i et 3-årigt kursus i følgende discipliner:

A.

1. Almen psykologi og pædagogisk psykologi.
2. Børne- og ungdomspsykologi.
3. Sociologisk psykologi.
4. Psykologi med øvelser (laborantkursus).
5. Psykologisk iagttagelse (af børn og voksne).
6. Psykologiske prøver (tests).
7. Statistik med øvelser.

B.

8. Alm. fysiologi med særlig fremhævelse af nervesystemet.
9. Alm. fysiologi med særlig fremhævelse af konstitution og af hormoner.
10. Milieu og arv.
11. Dyrepsykologi med særlig henblik på den almene biologi.

C.

12. Pædagogik (undervisningens og opdragelsens mål, forskellige pædagogiske retninger).
13. De elementære fags psykologi og pædagogik.
14. Åndsfagernes psykologi og pædagogik.
15. Naturfagernes psykologi og pædagogik.
16. Læse-, stave-, regne- og skrivevanskeligheder.
17. Svagtbegavede børn.
18. Opførselsvanskeligheder.
19. Kriminologi med særlig henblik på børnekriminalitet og ungdoms-kriminalitet.
20. Psykiatri med særlig henblik på børnepsykiatri.
21. Blinde og svagtsynedes psykologi og pædagogik.
22. Døve og svagthørendes psykologi og pædagogik.
23. Talelidendes psykologi og pædagogik.
24. Skolepsykologisk praktikum.
25. Institutionsbesøg.
26. Børneforsorg og lovgivning herom.
27. Erhvervsvejledning og psykoteknik.

Omfanget af undervisningen i de enkelte discipliner bestemmes i en for undervisningen udarbejdet og af universitetets rektor godkendt studieplan. Eksamensfordringerne i de enkelte discipliner er angivet ved omfanget af de tilsvarende kursus og forelæsninger. Der skal under studiet være lagt vægt på en videnskabelig tilegnelse af stoffet. Dette gælder i særlig grad de mere almene discipliner. Den fortrolighed med videnskabeligt arbejde, som den studerende har erhvervet gennem undervisningen, må være udvidet med selvstændig læsning; ved eksamen skal opgives et udvalg af de bøger og afhandlinger, der er benyttet under studiet.

Der skal ved hele eksamen – skriftlig såvel som mundtlig – lægges særlig vægt på den af eksaminanden udviste modenhed.

De fastansatte lærere i psykologi kan godkende, at eksaminanden – til dels med henblik på den praktiske virksomhed, han senere vil give sig af med – under studiet lægger forskellig vægt på visse områder af studiet, og at fordringerne, hvis han har fordybet sig mere i visse områder, end normalfordringerne kræver det, da på andre områder kan begrænses noget.

§ 3.

Med hensyn til eksamensordningen gælder følgende:

I de ovenfor med nr. 1, 2, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 og 20 betegnede discipliner afholdes skriftlig eller mundtlig prøve eller begge dele efter de fastansatte læreres nærmere bestemmelse. I hver disciplin gives een karakter under eet for den eller de prøver, der afholdes; i de med numrene 4 og 7 betegnede discipliner gives en gennemsnitskarakter for de under kurserne skrevne kursusarbejder.

I de øvrige discipliner holdes ingen prøver, men tilfredsstillende deltagelse i undervisningen er betingelse for at kunne indstille sig til prøve i eksamensfagene.

De fastansatte lærere i psykologi kan give eksaminander, der har forberedt sig til magisterkonferens i psykologi, dispensation med hensyn til enkeltheder i eksamensfordringerne under forudsætning af, at de pågældende eksaminanders samlede eksamensopgivelse ikke bliver af mindre omfang eller værdi, end de foran opstillede regler angiver.

Endvidere kan de fastansatte lærere i psykologi meddele studerende, som har gennemgået statens lærerhøjskoles årskursus i psykologi, fritagelse for de discipliner, i hvilke undervisningen er fælles på nævnte årskursus og til psykologisk-pædagogisk eksamen og meddeles af de ved universitetet ansatte lærere.

§ 4.

Eksaminationen i de discipliner, i hvilke der holdes afsluttende prøver, kan – og bør i almindelighed – finde sted ved afslutningen af de til de pågældende discipliner svarende forelæsninger og kursus.

§ 5.

For at kunne fortsætte studiet og indstille sig til de forskellige prøver skal eksaminanden i de to første semestre have opnået gennemsnitlig g for de til laborantkurset (disciplin nr. 4) hørende kursusopgaver.

§ 6.

Ved prøven anvendes følgende karakterer: ug = 10, mg = 7, g = 4, tg = 1, mdl = ÷2, slet = ÷5. Et plus lægger et point til, et minus trækker et point fra. For at bestå eksamen skal eksaminanden have opnået en gennemsnitskarakter af mindst g, dog kan ingen prøve bestås med en karakter mindre end tg. Et gennemsnit af $8\frac{1}{2}$ giver 1. karakter med udmærkelse, $5\frac{1}{2}$ 1. karakter og 4 2. karakter. I eksamensbeviset angives de enkelte karakterer samt gennemsnitskarakteren.

Består en eksaminand ikke en prøve, kan han særskilt tage denne prøve om, dog kun een gang og senest efter 2 års forløb.

§ 7.

Censorerne ved den psykologisk-pædagogiske eksamen beskikkes for et tidsrum af 3 år af undervisningsministeriet efter forhandling med det filosofiske fakultet.

Censorhonorarets størrelse fastsættes på de årlige finanslove.

§ 8.

Dispensation fra denne bekendtgørelses bestemmelser kan meddeles af undervisningsministeriet efter indstilling af det filosofiske fakultet.

§ 9.

Denne bekendtgørelses bestemmelser skal optages til revision 6 år efter første kursus begyndelse.

Endvidere fastsatte ministeriet under 19. august 1944 i henhold til anordningens § 7 følgende hovedretningslinier for adgangen til studiet

Forlods adgang til studiet har dels studerende, der er immatrikuleret ved universitetet med magisterkonferens i psykologi for øje, og som har på tilfredsstillende måde gennemgået det dertil hørende laborantkursus, og dels kursister ved statens lærerhøjskole, der på tilfredsstillende måde har gennemgået det dertil hørende laborantkursus i psykologi, når de iøvrigt opfylder betingelserne i anordningens § 3 for at kunne indstille sig til studiet.

Herudover kan der indtil videre kun tilstedes adgang til nævnte studium for 24 studerende årlig, fordelt på følgende kategorier og i nedenstående rækkefølge:

1. Ansøgere, der er immatrikuleret med magisterkonferens i psykologi for øje, og som allerede i semestrene 1943/44 på tilfredsstillende måde har gennemgået en del af laborantkurset i psykologi, samt ansøgere, der opfylder betingelserne i anordningens § 3 for adgang til studiet, og som har en passende anciennitet som lærere indenfor folkeskolen.
2. Ansøgere, der har bestået skoleembedseksamen samt
3. Ansøgere, der har bestået studentereksamen, og som kan påberåbe sig særlige forudsætninger for at påbegynde studiet.

Udvælgelsen af de ansøgere, der kan optages til studiet, foretages af de ved universitetet fastansatte lærere i psykologi, hvorefter indstilling herom indsendes gennem det filosofiske fakultet og universitetets rektor til ministeriet, som derefter træffer den endelige afgørelse.

Undervisningen begyndte derefter i efterårssemestret 1944. Der indkom ialt 105 ansøgninger om adgang til studiet; af disse blev 59 indstillet til optagelse foruden 9 suppleanter.

Om de ved undervisningen til dennes forskellige discipliner antagne lærerkræfter henvises til lektionskatalogens oplysninger.

Efter indstilling af docent E. Tranekjær Rasmussen og universitetets rektor, bifaldt ministeriet under 6. april 1945, at lønningen til den nyoprettede videnskabelige assistentstilling ved psykologisk laboratorium for tiden 1. september 1944 til 31. marts 1945 blev anvendt til løs assistance ved laboratoriet, ydet af tre yngre psykologer.

β. Ændring af reglerne for magisterkonferens i musikvidenskab
(j. nr. 228/44).

Under 16. maj 1944 afgav fakultetet følgende indstilling:

Da den under de nugældende regler for konferens i musikvidenskab («Regler for Magisterkonferenser under det filosofiske fakultet ved Københavns Universitet», København 1941, S. 50) under punkt 1 omtalte, før konferensen ansatte prøve i musikalsk udøvelse og satsskrivning i sin nuværende form har vist sig ikke at indeholde tilstrækkelig garanti for, at kandidaterne er i besiddelse af en sådan musikermæssig orientering, at de er i stand til på egen hånd at gennemarbejde musikværker fra forskellige perioder i det omfang, der må anses for påkrævet, og da endvidere magisterkonferenskravene efter nyordningen af skoleembedseksamen i faget musik (1939) på visse områder, der stort set er fælles for de to studieretninger, må siges at ligge væsentligt under de tilsvarende krav til skoleembedseksamen (hovedfag), uden at dette kan anses for begrundet i de to retningers forskellige sigte, har fakultetet under 17. f. m. vedtaget at anbefale nedenstående forslag til ændring i ministeriel bekendtgørelse af 16. januar 1944 (med senere ændringer i bekendtgørelser af 2. juli 1927, 5. januar 1936, 31. juli 1936 og 12. september 1940) angående magisterkonferenser under det filosofiske fakultet.

I § 3 indføjes efter afsnittet om særreglerne for faget historie følgende nye stykke:

»Angående konferens i musikvidenskab kan fakultetet bestemme, at kandidaten, før indstilling til konferens kan finde sted, gennem en række prøver skal godtgøre, at hans standpunkt i musikalsk udøvelse og satsskrivning er fyldestgørende. Disse prøver aflægges samlet senest 1 år før indstillingen til konferens. Efter universitetslærernes nærmere bestemmelse består prøverne i 1) skriftlig udarbejdelse af opgaver inden for fagene harmonilære og kontrapunkt, 2) praktisk udførelse ved klaveret af forskellige opgaver (forberedt klaverstykke, prima vista-spil, generalbasspil) samt 3) mundtlig eksamination i harmonisk analyse. For kandidater, der har bestået skoleembedseksamen med musik som hovedfag, organisteksamen eller stor eksamen i musikteori ved det kgl. musikkonservatorium eller prøven for statsprøvede musikpædagoger med musikteori og musikhistorie som hovedfag, eller som på anden måde har dokumenteret fyldest-

gørende beherskelse af visse af eller alle de i prøven indgående discipliner, kan prøven begrænses eller bortfalde. Afgørelse herom træffes i hvert enkelt tilfælde af fakultetet.»

Efter at denne indstilling under 13. juni 1944 var blevet indsendt til ministeriet med Konsistoriums tilslutning, tilskrev ministeriet under 30. september 1944 universitetets rektor således:

I anledning heraf skal ministeriet udtale, at ihvorvel ministeriet efter de foreliggende oplysninger i og for sig ikke vil have noget at erindre imod at udstede den ønskede bekendtgørelse, vil man dog foretrække, dels under hensyn til, at de nuværende bestemmelser for ordningen og kravene ved magisterkonferens i musikvidenskab ikke er truffet ved en bekendtgørelse, men ved en fakultetsbeslutning, og dels under hensyn til, at reglerne for magisterkonferenser som ovenfor anført hviler på en bekendtgørelse af 1924 med en række senere ændringer, at der udarbejdes en ny bekendtgørelse, som koordinerer alle de til dato gældende bestemmelser herom.

Medens således det nu foreliggende forslag vil kunne optages i den kommende bekendtgørelse, vil ministeriet indtil da kunne godkende fakultetets forslag, og man bemyndiger derfor fakultetet til, indtil den nye bekendtgørelse udstedes, at iværksætte den foreslåede ændring af magisterkonferens i musikvidenskab.

γ. Forhøjelse af tillægget til undervisningsassistenternes honorar

(j. nr. 329/44).

Under 5. december 1944 indstillede universitetets kurator med tilslutning fra universitetets rektor til ministeriet, at tillægget til honorarerne til undervisningsassistenterne under det teologiske og det filosofiske fakultet blev forhøjet fra 15 pct. til 25 pct. af grundbeløbet. Under 18. januar 1945 bifaldt ministeriet, at honorartillægget blev forhøjet, dog kun til 20 pct., med tilbagevirkende kraft fra den 1. november 1943 at regne. På samme måde bifaldt ministeriet under 21. juli 1945, at honorartillægget blev forhøjet med yderligere 5 pct. til 25 pct. fra den 1. april 1945 at regne.

δ. Andre sager.

Efter fakultetets indstilling bifaldt universitetets rektor under 5. juli 1945, at dr. phil. Torben Krogh blev tilkaldt som bedømmer af en 6-ugers hjemmeopgave til magisterkonferens i nordisk filologi, omhandlende teaterteknik i det attende århundrede, således at der for dette hverv blev udbetalt ham et vederlag på 75 kr., som blev afholdt af universitetets konto 9. a. Censurudgifter (j. nr. 216/45).

Efter indstilling af det humanistiske fakultet, lærerforsamlingen ved og bestyrelsen for Aarhus universitet bifaldt ministeriet under 18. ok-

tober 1944, at der blev meddelt to studerende ved Aarhus universitet dispensation fra afsnit II, punkt 4, stk. 3 i ministeriets bekendtgørelse af 19. juli 1934 om den ved kgl. anordning af 14. juli 1934 indrettede skoleembedseksamen, således at de pågældende først efter at have afsluttet deres studier ved det humanistiske fakultet ved Aarhus universitet i deres hovedfag dansk kunne begynde studierne af deres bifag gymnastik og henholdsvis fransk og tysk ved det filosofiske fakultet ved Københavns universitet (j. nr. 100 i/44).

Efter fakultetets indstilling bifaldt universitetets rektor under 12. oktober 1944, at det blev tilladt en stud. mag. at indstille sig til 1. del af skoleembedseksamen for 3. gang (j. nr. 82 au/44).

Efter fakultetets indstilling bifaldt universitetets rektor under 10. april 1945, at det blev tilladt en stud. mag. at indstille sig til forprøven til skoleembedseksamen for 3. gang (j. nr. 82 ad/45).

Under 30. april 1945 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at der blev bevilget en stud. mag et halvt års udsættelse med aflæggelse af 2. del af skoleembedseksamen (j. nr. 82 ae/45).

Under 15. maj 1945 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at det blev tilladt en stud. mag. at indstille sig til skoleembedseksamen i bifaget fransk sommeren 1945 uden at tage eksamen om i hovedfaget musik, som var bestået vinteren 1944 og i bifaget tysk, som var bestået vinteren 1945 (j. nr. 82 am/45).

Under 31. juli 1945 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at det blev tilladt en stud. mag at indstille sig til skoleembedseksamen i bifagene musik og tysk vinteren 1947, uagtet der derved ville hengå 2 år efter at den pågældende havde aflagt eksamen i hovedfaget engelsk (j. nr. 82 au/45).

6. DET MATEMATISK-NATURVIDENSKABELIGE FAKULTET

a. Bevilling til ekskursioner for de studerende i naturhistorie og geografi (j. nr. 185/43).

Under 29. marts 1943 fremsendte fakultetet med sin anbefaling følgende andragende fra professorerne i botanik, geografi, geologi og zoologi, dr. phil. Knud Jessen, dr. phil. Niels Nielsen, dr. phil. Arne Noe-Nygaard og dr. phil. R. Spærck:

Undertegnede, professorer i botanik, geografi, geologi og zoologi, tillader sig herved at ansøge om, at der på det kommende forslag til finanslov § 21, IV, A, Københavns universitet, stykke 15 – kursusudgifter – må blive optaget et årligt tilskud på 4000 kr. til afholdelse af ekskursioner for de universitetsstuderende i naturhistorie og geografi.

For at fagene botanik, geografi, geologi og zoologi, således som de drives ved de højere skoler her i landet, skal kunne give udbytte for

eleverne, er det en nødvendighed, at der afholdes ekskursioner i terrænet for de vordende lærere i faget, og endnu mere påkrævede er ekskursionerne for dem, der forbereder sig til magisterkonferens og altså agter at uddanne sig til videnskabsmænd.

Det har hidtil været praksis, at der for studerende i naturhistorie og geografi f. eks. afholdtes en flerdages ekskursion til Bornholm, hvor de jordperioders dannelser, der ikke er tilgængelige i det øvrige land, studeredes; i disse ekskursioner har i almindelighed samtlige lærere i faget deltaget som ledere. Herudover er der årligt afholdt ekskursioner til Stevns og Fakse med studier af kridtformationens aflejringer for øje, samt en eller flere ekskursioner, hvor istidsdannelserne har været genstand for undersøgelse og studium.

Flerdages geografiske ekskursioner har med visse mellemrum ca. hvert 3. år været afholdt dels i Danmark og dels i Skåne og Småland. På grund af de betydelige udgifter ved disse, har kun en meget begrænset del af de studerende kunnet deltage, selv om der fra privat side og gennem ekstraordinære bevillinger er tilvejebragt tilskud til disse ekskursioners afholdelse. De økonomiske vanskeligheder har oven i købet medført det urimelige forhold, at svenske og engelske geografistuderende i årene før krigen havde betydelig bedre ekskursionsmuligheder i Danmark end vore egne studerende, hvis behov for uddannelse af denne art dog måtte synes størst.

Endvidere har der hidtil ca. hvert 3. år været afholdt en flerdags botanisk ekskursion, f. eks. til Vestjylland, Sønderjylland eller Bornholm, ligesom der har været afholdt større zoologiske ekskursioner foruden talrige ekskursioner såvel botaniske som zoologiske i Københavns omegn. Udgifterne til disses afholdelse er så betydelige, at de fleste af de studerende ikke ville have råd til at deltage, hvis de selv skulle betale omkostningerne, og midlerne har derfor været fremskaffet på forskellig måde ved tilskud fra private, fra universitetets rådighedssum samt fra de pågældende institutioners annua. Disse er imidlertid herved blevet belastet i meget høj grad; den geologiske ekskursion til Bornholm i 1942 kostede $\frac{1}{4}$ af hele mineralogisk museums annum, hvilket selvfølgelig ikke i længden er gennemførligt.

At ophøre med ekskursionerne lader sig på den anden side ikke gøre, da det ville være at forringe undervisningen i faget på ganske ødelæggende måde. Tværtimod bør disse – ikke mindst under hensyn til den rolle som lejrskoleundervisning og ekskursioner nu spiller i skoleundervisningen – yderligere udvides og gøres til et fast led i undervisningen, hvorfor det vil være af afgørende betydning, at der er afsat midler til dem på finansloven.

I henhold til ovenstående tillader vi os herved at ansøge om, at der til afholdelse af ekskursioner for de universitetsstuderende i naturhistorie og geografi må blive stillet et årligt beløb på 4000 kr. til rådighed.

hed under finanslovsposten »kursusudgifter«, således at dette beløb anvendes til dækning af den væsentlige del af de studerendes udgifter ved deltagelsen i disse ekskursioner.

Sagen blev dog ikke fremmet på finansloven for 1944–45, men efter at fakultetet påny havde fremsat andragende om den pågældende bevilling, blev der på finansloven for 1945–46, jfr. Bilag til liste over ændringsforslag til udkast til finanslov for finansåret fra 1. april 1945 til 31. marts 1946, sp. 1419–22 under en ny underkonto o til universitetets konto 15. Kursusudgifter optaget en bevilling på 4000 kr. årlig til ekskursioner for de studerende i naturhistorie og geografi.

β. Andre sager.

Under 27. december 1944 blev der bevilget assistent ved universitetets histologiske-embryologiske institut, dr. phil. P. J. Holst Christensen et vederlag på 300 kr. for afholdelse af en forelæsningsrække »Hovedtrækkene af organhistologien« i efterårssemestret 1944. Beløbet blev afholdt af universitetets konto 10. f. Til andre overordentlige udgifter for finansåret 1944–45 (j. nr. 115 a/44).

På finansloven for 1945–46 fornyedes den oprindelig på finansloven for 1939–40 givne bevilling under universitetets konto 5. Medhjælp på 2400 kr. årlig til videnskabelig assistance for professoren i kulturgeografi, dr. phil. G. Hatt. Bevillingen var indbefattet i det beløb af 21.600 kr., der i finanslovens tekst foresloges genbevilget som overordentlig beløb fra finansåret 1945–46, jfr. Udkast til forslag til finanslov fra finansåret fra 1ste april 1945 til 31. marts 1946, sp. 1831–32 (j. nr. 171/44).

Efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor bifaldt ministeriet under 30. oktober 1944, at det blev tilladt en civilingeniør med eksamen som bygningsingeniør at overføre til forproven til skoleembedseksamen i den matematisk-fysiske faggruppe de af ham ved civilingeniøreksamen i fagene matematik og fysik opnåede karakterer (j. nr. 306/44).

Efter indstilling af fakultetet meddelte universitetets rektor i universitetsåret 1944–45 ialt 4 studerende tilladelse til at indstille sig for 3. gang til forproven til skoleembedseksamen i den matematisk-fysiske faggruppe (j. nr. 82/44 og 82/45).

Under 26. marts 1945 bifaldt universitetets rektor efter fakultetets indstilling, at det blev tilladt en stud. mag at indstille sig til 1. del af skoleembedseksamen i den naturhistorisk-geografiske faggruppe for 3. gang (j. nr. 82 p/45).

Under 18. november 1944 bifaldt universitetets rektor efter fakultetets indstilling at det blev tilladt en stud. mag. at indstille sig til magisterkonferens i zoologi for 3. gang (j. nr. 82aad/44).